

ความรู้ การประเมินผลกระทบและแนวโน้มพฤติกรรมของผู้ใช้อินเทอร์เน็ตเกี่ยวกับ
พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550

นางสาวศิณานิษฐ์ สักดิ์ดุลยธรรม

สถาบันวิทยบริการ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทศาสตรมหาบัณฑิต

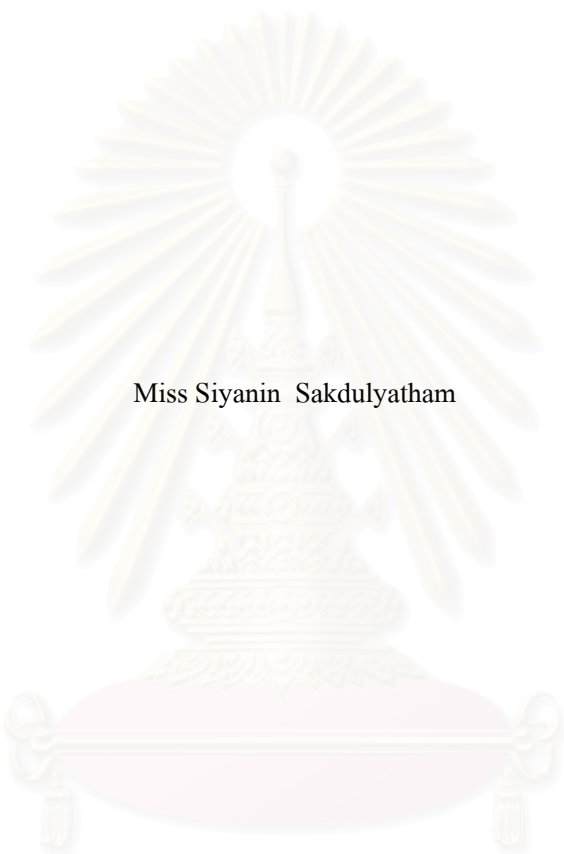
สาขาวิชาวารสารสนเทศ ภาควิชาวารสารสนเทศ

คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2551

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

KNOWLEDGE , IMPACT ASSESSMENT AND BEHAVIOR TENDENCY OF INTERNET USERS
ABOUT THE COMPUTER CRIME ACT B.E.2550

Miss Siyanin Saktulyatham

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts Program in Journalism

Department of Journalism

Faculty of Communication Arts

Chulalongkorn University

Academic Year 2008

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ความรู้ การประเมินผลกระทบและแนวโน้มพฤติกรรมของผู้ใช้อินเทอร์เน็ตเกี่ยวกับพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550

โดย

นางสาวศิณานิษฐ์ สักคีคุลยธรรม

สาขาวิชา

วารสารสนเทศ

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิรงรอง รามสูต

คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้นำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบริหารธุรกิจ

.....กณบดีคณะนิติศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.บุบล เบ็ญจรงค์กิจ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. พีระ จิร โสภณ)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พิรงรอง รามสูต)

.....กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. จิตรัทสน์ ฝักเจริญผล)

สถาบันวิจัยประชากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ศัญฉิณลัทธิ์ สักคิ์คูลยชรรวม : ความรู้ การประเมินผลกระทบและแนวโนม้พฤติกรรมของผู้ใช้อินเทอร์เน็ตเกี่ยวกับพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความคิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550 (KNOWLEDGE, IMPACT ASSESSMENT AND BEHAVIOR TENDENCY OF INTERNET USERS ABOUT THE COMPUTER CRIME ACT B.E. 2550) อ.ที่ปริกษาวิทยานิพนธ์หลัก : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พิรงรอง รามสูต, 135 หน้า.

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงความรู้ การประเมินผลกระทบและแนวโนม้พฤติกรรมของผู้ใช้อินเทอร์เน็ตที่เกี่ยวกับพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความคิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550 การวิจัยใช้วิธีการเก็บข้อมูลโดยการสำรวจ มีเครื่องมือที่ใช้คือแบบสอบถาม โดยใช้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 400 คน

ผลการวิจัยพบว่า

1. ผู้ใช้อินเทอร์เน็ตมีความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความคิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 ในระดับต่ำ
2. ผู้ใช้อินเทอร์เน็ตมีพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตที่ไม่แน่ใจเกี่ยวกับพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความคิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550
3. ตัวแปรลักษณะทางประชากร

เพศไม่มีความสัมพันธ์กับความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความคิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550 ส่วนอายุ การศึกษา อาชีพและรายได้ มีความสัมพันธ์กับความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความคิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550 และเพศ การศึกษา และอาชีพไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตของผู้ใช้อินเทอร์เน็ตที่เกี่ยวข้องกับพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความคิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 ส่วนอายุ และรายได้ มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตของผู้ใช้อินเทอร์เน็ตที่เกี่ยวข้องกับพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความคิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550 โดยเป็นความสัมพันธ์ในลักษณะแปรผันตามกัน ผลการวิจัยยังพบว่าภาครัฐมีการประชาสัมพันธ์และให้ความรู้สาธารณะเกี่ยวกับกฎหมายฉบับนี้น้อยเกินไป ทำให้ผู้ใช้อินเทอร์เน็ตอาจจะทำผิดกฎหมายได้โดยไม่รู้ตัว ประชากรที่ศึกษามีความรู้เฉพาะในส่วนของผู้ที่มีสิทธิฟ้องร้องเพื่อดำเนินคดีหากมีการละเมิดโดยการตัดต่อ คัดแปลงภาพในลักษณะที่ทำให้ผู้อื่นเสื่อมเสียชื่อเสียง และได้รับความอับอายแต่ไม่มีความรู้ในประเด็นความคิดที่มีความสำคัญและเกี่ยวข้องโดยตรงกับรูปแบบการใช้อินเทอร์เน็ตที่นำไปใช้ในชีวิตประจำวัน อย่างเช่น การส่งข้อมูลหรือจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ หรือการส่งต่อข้อมูล (Forward mail)ที่เป็นภาพลามกอนาจาร กรณีจริงที่เกิดขึ้นแล้วของการบังคับใช้กฎหมายและการจับกุมผู้กระทำความผิดตามกฎหมาย นอกจากนี้การวิจัยยังพบว่าผู้ใช้อินเทอร์เน็ตที่ทำการศึกษารู้สึกว่าการบังคับใช้กฎหมายฉบับนี้ส่งผลกระทบในเชิงลบต่อเสรีภาพในการแสดงออก

ภาควิชา.....วารสารสนเทศ.....ลายมือชื่อนิสิต.....ศัญฉิณลัทธิ์.....ศักคิ์คูลยชรรวม.....

สาขาวิชา.....วารสารสนเทศ.....ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปริกษาวิทยานิพนธ์หลัก.....พิรงรอง รามสูต.....

ปีการศึกษา.....2551.....

4985254028 : MAJOR JOURNALISM AND INFORMATION

KEY WORD: Knowledge / Impact assessment / Behavior tendency / The Computer Crime Act B.E.2550 / Computer law.

SIYANIN SAKDULYATHAM : KNOWLEDGE , IMPACT ASSESSMENT AND BEHAVIOR
TENDENCY OF INTERNET USERS ABOUT THE COMPUTER CRIME ACT B.E.2550

THESIS ADVISOR : ASSISTANT PROFESSOR PIRONGRONG RAMASOOTA, Ph.D., 135 pp.

This research aims at studying the knowledge, Impact assessment and behavior tendency of Internet users about the Computer Crime Act B.E. 2550. Data was collected through a questionnaire-based survey, on samples of 400 respondents.

The research has these findings:

- 1) Internet users have a low level of knowledge about the Computer Crime Act B.E. 2550.
- 2) Internet users have internet behavior that are not certain about the Computer Crime Act B.E. 2550.
- 3) Socio-demographic variables:
 - a. Gender has no statistically significant relationship with the knowledge of Internet users regarding the Computer Crime Act B.E. 2550 while age, education, occupation and income have statistically significant relationship with the awareness of Internet users regarding the Computer Crime Act B.E. 2550 in an accordant manner.
 - b. Gender, education and occupation has no statistically significant relationship with the behavior of Internet users regarding the Computer Crime Act B.E. 2550 while age and income have statistically significant relationship with the behavior of Internet users regarding the Computer Crime Act B.E. 2550 in an accordant manner.

The research also finds that the state has too little public relations and public education activities to disseminate information about the new law. As a result, Internet users may have violated the law without knowing. In addition, the sampled population also exhibit little knowledge and awareness about the dissemination of information that may cause panic or those that may have consequences on national security. The studied Internet users also feel that the enforcement of this law has negative consequences on the freedom of expression of the users.

Department: ...Journalism and Information... Student's signature:.....^{Siyamin S}.....

Field of study:...Journalism and Information... Advisor's signature:.....^{Pirongrong Ramasoota}.....

Academic year:2008.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จลุล่วงลงได้ก็ด้วยความกรุณาของผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พิงรอราม รามสูต อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้เป็นดั่ง “ครู” ที่มีเมตตาและเสียสละเวลาอันมีค่าในการให้คำปรึกษา ปรับแก้งานวิทยานิพนธ์เล่มนี้ ตลอดจนคำแนะนำ และความรู้ต่างๆ อันเป็นประโยชน์แก่ผู้วิจัย แม้กระทั่งในยามที่ตนเจ็บป่วย ผู้วิจัยจึงขอกราบขอบพระคุณท่านอาจารย์มา ณ ที่นี้ และขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. พิระ จิร โสภณ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. จิตรัทศน์ ผักเจริญผล ที่ให้ความกรุณาเป็นประธานกรรมการและกรรมการวิทยานิพนธ์ สำหรับความรู้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ในงานวิจัยเล่มนี้ อีกทั้งผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ทุกท่านในภาควิชาวารสารสนเทศ ผู้ให้ความรู้ และได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาต่างๆ ซึ่งผู้วิจัยรู้สึกถึงความกรุณาของอาจารย์ทุกท่านเป็นอย่างมาก

ขอขอบพระคุณสำหรับครอบครัวอันเป็นที่รัก ที่ได้ให้การสนับสนุนในทุกๆ ด้าน และคอยเป็นกำลังใจในยามที่ผู้วิจัยท้อถอย

ขอขอบพระคุณพี่นายและพี่ไอ้ เจ้าหน้าที่ประจำภาคที่คอยช่วยเหลือในทุกอย่าง

ขอบคุณพี่เป้ สำหรับร่างกายแรงใจ สำหรับคำปรึกษา และความช่วยเหลือในทุกเรื่อง

ขอบคุณเพื่อนร่วมงานที่ธนาคารไทยพาณิชย์ สำหรับความรู้ในงานวิจัย เพื่อนๆ ทุกๆ ท่านที่เป็นกำลังใจ คอยสนับสนุน ช่วยเหลือผู้วิจัยและเป็นแรงใจให้กับผู้วิจัยมาโดยตลอด แม้ผู้วิจัยมิได้เอ่ยนามแต่ผู้วิจัยพึงระลึกถึงเสมอ

ขอบคุณพี่ๆ น้องๆ ร่วมคณะและร่วมรุ่น วารสารสนเทศภาคนอกปี 49 ทุกคน (เอ็มโจ ต๊อบ บี ป่าน เต้า ยู้ พี่ไอ้ เวิน) สำหรับความช่วยเหลือ และกำลังใจที่มอบให้จนทำให้ผู้วิจัยสามารถฟันฝ่าอุปสรรคจนมีวิทยานิพนธ์เล่มนี้ และเสร็จสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ขอขอบคุณผู้ร่วมชะตาเดียวกันทุกท่าน

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญภาพ.....	ฉ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
ปัญหาคำวิจัย.....	6
สมมติฐานงานวิจัย.....	6
ขอบเขตการวิจัย.....	7
ข้อจำกัดของการวิจัย.....	7
นิยามศัพท์.....	7
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	10
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	11
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	12
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความรู้ ทักษะคติและพฤติกรรม (KAP).....	12
แนวคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะของการสื่อสารผ่านคอมพิวเตอร์และบริการบนอินเทอร์เน็ต.....	30
แนวคิดเกี่ยวกับการกำกับดูแลเนื้อหาอินเทอร์เน็ต.....	35
พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550.....	38
แนวคิดเกี่ยวกับอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์.....	42
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	45

	๗
	หน้า
บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย.....	46
ประชากรและวิธีการสุ่มตัวอย่าง.....	46
กลุ่มตัวอย่าง.....	47
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	48
การทดสอบความเที่ยงตรงและความเชื่อถือได้ของเครื่องมือ.....	51
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	52
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	52
การประมวลผลข้อมูล.....	54
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	55
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	86
สรุปผลการวิจัย.....	87
อภิปรายผลการวิจัย.....	92
ข้อเสนอแนะ.....	98
ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป.....	99
รายการอ้างอิง.....	101
ภาคผนวก.....	108
ภาคผนวก ก แบบสอบถาม.....	110
ภาคผนวก ข พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550.....	118
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	129

สารบัญตาราง

ฉ

		หน้า
ตารางที่ 1	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ.....	61
ตารางที่ 2	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอายุ.....	56
ตารางที่ 3	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับการศึกษา.....	63
ตารางที่ 4	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอาชีพ.....	64
ตารางที่ 5	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามรายได้.....	65
ตารางที่ 6	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามการใช้บริการอินเทอร์เน็ตโดย เรียงลำดับจากการใช้งานมากไปหาน้อย.....	66
ตารางที่ 7	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามแหล่งการรับทราบข่าวสาร เกี่ยวกับพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550.....	67
ตารางที่ 8	จำนวนร้อยละและค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามความรู้เกี่ยวกับ พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550.....	68
ตารางที่ 9	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามการจัดลำดับความสำคัญของ ผลกระทบที่ผู้ใช้อินเทอร์เน็ตคาดว่าจะได้รับจากการบังคับใช้พระราชบัญญัติ ว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550.....	71
ตารางที่ 10	จำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามแนวโน้มพฤติกรรมการใช้ อินเทอร์เน็ตที่เกี่ยวข้องกับพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับ คอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550.....	73
ตารางที่ 11	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับของแนวโน้มพฤติกรรมการ ใช้อินเทอร์เน็ตที่เกี่ยวข้องกับพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิด เกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550.....	76
ตารางที่ 12	ผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติ ว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550 ของกลุ่มตัวอย่าง ที่มีเพศต่างกัน.....	77
ตารางที่ 13	ผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติ ว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550 ของกลุ่มตัวอย่าง ที่มีอายุต่างกัน	78

สารบัญภาพ

ฉ

ภาพประกอบ

หน้า

1. รูปแบบความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ ทักษะคิดและพฤติกรรม แบบที่ 1..... 38
2. รูปแบบความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ ทักษะคิดและพฤติกรรม แบบที่ 2..... 39
3. รูปแบบความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ ทักษะคิดและพฤติกรรม แบบที่ 3..... 39
4. รูปแบบความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ ทักษะคิดและพฤติกรรม แบบที่ 4..... 39
5. รูปแบบความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ ทักษะคิดและพฤติกรรม แบบที่ 5..... 40

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

อินเทอร์เน็ตจัดเป็นการสื่อสารมวลชนสมัยใหม่ที่ทวีความสำคัญและได้รับความนิยมนิยมอย่างแพร่หลายในช่วงปี 1970 เป็นต้นมา ตลอดจนคุณลักษณะพิเศษของสื่ออินเทอร์เน็ตที่พัฒนาจากระบบการสื่อสารแบบทิศทางเดียวมาเป็นการสื่อสารแบบสองทางที่โต้ตอบกันได้ทันที (Interactive) และแบบหลายสื่อ (Multimedia) (อ้างในอริศรา ชาญวิจิตรกุล : 2548 : 14) รวมทั้งยังเป็นสื่อที่มีรูปแบบการนำเสนอเนื้อหาและโครงสร้างการจัดการข้อมูลที่แตกต่างกันไปจากสื่อแบบเดิม ซึ่งมีข้อจำกัดในเรื่องเวลา สถานที่ และระยะทาง อย่างสื่อหนังสือพิมพ์ที่มีข้อจำกัดในเรื่องของเนื้อที่ในการนำเสนอ ส่วนสื่อโทรทัศน์ก็จะมีข้อจำกัดในเรื่องของเวลา ต่างจากการใช้สื่ออินเทอร์เน็ตที่ผู้ใช้เป็นได้ทั้งผู้รับและผู้ส่งสารได้ในเวลาเดียวกัน เป็นสื่อที่ผู้รับสามารถเลือกเปิดรับได้ด้วยตนเอง ผู้ใช้เองมีโอกาสได้สัมผัสกับข้อมูลหลากหลายรูปแบบทั้งข้อมูลข่าวสาร สถานการณ์ รายงาน บทความ ข้อคิดเห็น คำวิจารณ์ ฯลฯ ได้ในเวลาเดียวกัน โดยไม่มีขอบเขตของเวลา สถานที่ และระยะทางมาเป็นข้อจำกัด สื่ออินเทอร์เน็ตจึงกลายเป็นสื่อใหม่ (New Media) ที่เป็นทางเลือกใหม่ของการสื่อสารที่ได้รับความนิยมสนใจอย่างมากในปัจจุบัน

ด้วยความมีเสรีภาพที่สื่ออินเทอร์เน็ตมีมากกว่าสื่อชนิดอื่นๆ นั้นเอง เสรีภาพในการรับส่งข่าวสารผ่านระบบอินเทอร์เน็ตจึงมีมากกว่าสื่อชนิดอื่นๆ ไปด้วย คนทุกคนสามารถสร้างและกำหนดรูปแบบเนื้อหาของตนเองในรูปแบบดิจิทัลและใช้ระบบอินเทอร์เน็ต ในการเข้าถึงเนื้อหาในรูปแบบดิจิทัลที่มีอยู่เหล่านั้นได้ ทำให้มีเนื้อหาหรือภาพที่ไม่เหมาะสม และหมิ่นเหม่ต่อความมั่นคงของประเทศแพร่กระจายออกมาและไหลเวียนอยู่ในเครือข่ายอินเทอร์เน็ต โดยยากที่จะหาตัวผู้กระทำ และยากแก่การควบคุม อีกทั้งตัวตนในสังคมอินเทอร์เน็ต ก็เป็นการใช้นามแฝง (Pseudonym) หรือชื่อปลอม เพื่อไม่ต้องการแสดงให้เห็นว่าตนเองเป็นใครในโลกแห่งความจริง จนก่อให้เกิดเป็นปัญหาการก่ออาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ที่แพร่ระบาดอยู่ในโลกอินเทอร์เน็ต จนกลายมาเป็นปัญหาสำคัญของสังคมยุคสารสนเทศสองอย่างในปัจจุบัน

และเนื่องจากผู้ใช้อินเทอร์เน็ตนั้นมีเป็นจำนวนมาก และเพิ่มจำนวนขึ้นทุกวันจากการสำรวจผู้ใช้คอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ต ของหน่วยปฏิบัติการวิจัยเทคโนโลยีเครือข่าย

ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ (NECTEC) พบว่า ปี 2549 มีผู้ใช้งานจำนวน 11.41 ล้านคน และปี 2550 จำนวน 13.42 ล้านคน เพิ่มขึ้นถึง 17.55% ต่อปี การสำรวจดังกล่าวนี้ ทำให้คาดการณ์ได้ว่าแนวโน้มของผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ ทั้งที่ตั้งใจและไม่รู้ว่าตนเองกระทำความผิดอยู่ มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นตามจำนวนการใช้คอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตที่สูงขึ้นทุกปี ตลอดจนคุณลักษณะพิเศษของสื่ออินเทอร์เน็ตที่เป็นช่องทางการสื่อสารที่เสรี เป็นสื่อทางเลือกที่เป็นสาธารณะ เปิดกว้าง สะดวกและเป็นที่ยอมรับมากที่สุดในเวลานี้ และอินเทอร์เน็ตก็มีรูปแบบของการให้บริการในหลายรูปแบบเพื่อตอบสนองความต้องการให้กับผู้ใช้ ไม่ว่าจะเป็นกระดานข่าว (Web Board) การสนทนากลุ่ม (Chat), การค้นหาข้อมูล (Search Engine) โดยเฉพาะบริการในอินเทอร์เน็ตที่ได้รับความนิยมมากที่สุดก็คือบริการ การรับ-ส่งจดหมายทางอิเล็กทรอนิกส์หรือที่เราเรียกสั้นๆ ว่า อีเมล (E-mail) คำว่าจดหมายทางอิเล็กทรอนิกส์หรือ อีเมล (E-mail) นั่นคือการพิมพ์และรับส่งจดหมายทางอินเทอร์เน็ต และสามารถส่งถึงผู้รับภายในเวลาไม่กี่วินาที ซึ่งถือว่ามีประโยชน์มาก เราสามารถย่อขนาดไฟล์ให้มีขนาดเล็ก และใช้ส่งถึงกันได้อย่างสะดวกและรวดเร็ว จึงเป็นช่องทางสำคัญที่ผู้ใช้อินเทอร์เน็ตโดยทั่วไป อาจมีการทำผิดกฎหมายได้โดยไม่รู้ตัว และจากบริการต่างๆ ที่มีอย่างหลากหลายบนสื่ออินเทอร์เน็ต จึงมีคนนำสื่ออินเทอร์เน็ตมาใช้เป็นช่องทางในการกระทำความผิด เช่น การลักลอบโจรกรรมข้อมูล การตัดต่อภาพ การส่งภาพลามกอนาจาร การล่วงละเมิดสิทธิข้อมูลส่วนบุคคล การก่อวินาศกรรมคอมพิวเตอร์ การทำสำเนา การละเมิดลิขสิทธิ์ทรัพย์สินทางปัญญา ฯลฯ การตรวจสอบควบคุมจึงไม่สามารถทำได้อย่างสมบูรณ์ในโลกอินเทอร์เน็ต

การขยายตัวอย่างรวดเร็วของผู้ใช้อินเทอร์เน็ต ทำให้รัฐบาลต้องมีการวางแผนรองรับเพื่อสนับสนุนให้เกิดการใช้ประโยชน์จากอินเทอร์เน็ตให้เป็นไปอย่างสร้างสรรค์ เพราะการเข้าสู่โลกไซเบอร์นั้นเป็นเสมือนดาบสองคม ที่มีทั้งข้อดีและข้อเสีย หากนำไปใช้ในทางที่ไม่เหมาะสมแล้ว ก็อาจก่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงทั้งทางเศรษฐกิจและสังคมได้ รัฐบาลเองก็ได้ตระหนักถึงเรื่องนี้ ในอดีตที่ผ่านมาได้มีการผลักดันให้เกิดกฎหมายขึ้นมาคุ้มครองและเอาผิดกับผู้กระทำความผิด โดยคณะกรรมการกฤษฎีกาได้มีการพิจารณาปรับแก้ร่างกฎหมายพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์เพิ่มเติมมาจากกฎหมายฉบับเดิมคือ “ร่างกฎหมายอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์” (Computer Relate Crime) มาเสนอเข้าคณะกรรมการพิจารณา และแก้ไขปรับปรุงเรื่อยมา

จนในปัจจุบันรัฐบาลได้มีการออกประกาศบังคับใช้กฎหมาย “พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550”¹ (พ.ร.บ. คอมพิวเตอร์ 2550) ที่มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 18 กรกฎาคม พ.ศ.2550 เป็นที่เรียบร้อยแล้ว โดยลักษณะของการกระทำความผิดหรือการก่อให้เกิดความเสียหาย อันเนื่องมาจากการก่ออาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์นั้น อาจแบ่งออกได้เป็น 3 ลักษณะ จำแนกตามวัตถุประสงค์หรือระบบที่ถูกกระทำ คือ

1. การกระทำต่อระบบคอมพิวเตอร์ (Computer System) โดยได้ทำความผิดฐานทำให้ระบบคอมพิวเตอร์ของผู้อื่นใช้การไม่ได้ (Denial of Service -DOS)
2. การกระทำต่อระบบข้อมูล (Information System) อาจเกิดในลักษณะที่เป็น การเข้าไปขโมยข้อมูลจากบุคคลภายนอกโดยเจาะระบบผ่านทางอินเทอร์เน็ต และจากการกระทำของบุคคลภายในเอง ซึ่งทำการละเมิดสิทธิในการเข้าถึง การเขียนข่าวลงในเว็บไซต์สาธารณะ หรือการส่งข้อมูลเท็จ ข้อมูลที่ทำให้เกิดการตื่นตระหนกในวงกว้าง ทำภาพตัดต่อที่ทำให้บุคคลอื่นเสียหาย เป็นต้น
3. การกระทำต่อระบบเครือข่ายซึ่งใช้ในการติดต่อสื่อสาร (Computer Network) โดยไปรบกวนระบบเครือข่าย ทำให้การติดต่อ สื่อสารผ่านระบบไม่สามารถทำงานได้อย่างปกติ

และในพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550 ที่ประกาศบังคับใช้ฉบับดังกล่าว ได้กล่าวถึงบทบาทของผู้ใช้อินเทอร์เน็ตโดยทั่วไปเอาไว้ในมาตราต่างๆ ดังนี้

ในมาตราที่ 11 ระบุไว้ว่า “ผู้ใดส่งข้อมูลคอมพิวเตอร์หรือจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ แก่บุคคลอื่น โดยปกปิดหรือปลอมแปลงแหล่งที่มาของการส่งข้อมูลดังกล่าว อันเป็นการรบกวนการใช้ระบบคอมพิวเตอร์ของบุคคลอื่นโดยปกติสุข ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท”

¹ พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550 เป็นกฎหมายที่ใช้ป้องกันและปราบปรามการกระทำที่ระบบคอมพิวเตอร์หรือวิธีการใดๆ ที่บุคคลเข้าถึงข้อมูล แก้ไข ข้อมูล จนก่อให้เกิดความเสียหายต่อระบบคอมพิวเตอร์และข้อมูลคอมพิวเตอร์จะมีความผิดทันที

ในมาตราที่14 ระบุไว้ว่า “ผู้ใดกระทำความผิดที่ระบุไว้ดังต่อไปนี้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

(1) นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ปลอมไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน หรือข้อมูลคอมพิวเตอร์อันเป็นเท็จ โดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ผู้อื่นหรือประชาชน

(2) นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์อันเป็นเท็จ โดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหายต่อความมั่นคงของประเทศหรือก่อให้เกิดความตื่นตระหนกแก่ประชาชน

(3) นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ใดๆ อันเป็นความผิดเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งราชอาณาจักรหรือความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้ายตามประมวลกฎหมายอาญา

(4) นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ใดๆ ที่มีลักษณะอันลามก และข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นประชาชนทั่วไปอาจเข้าถึงได้

(5) เผยแพร่หรือส่งต่อซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ โดยรู้อยู่แล้วว่าเป็นข้อมูลคอมพิวเตอร์ตาม (1) (2) (3) หรือ (4)

ในมาตราที่16 ระบุไว้ว่า “ผู้ใดนำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ที่ประชาชนทั่วไปอาจเข้าถึงได้ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่ปรากฏเป็นภาพของผู้อื่น และภาพนั้นเป็นภาพที่เกิดจากการสร้างขึ้น ตัดต่อ เติมหรือดัดแปลงด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์หรือวิธีการอื่นใด ทั้งนี้ โดยประการที่น่าจะทำให้ผู้อื่นนั้น เสียชื่อเสียง ถูกดูหมิ่น ถูกเกลียดชัง หรือได้รับความอับอาย ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และถ้าผู้เสียหายในความผิดตามวรรคหนึ่งตายเสียก่อนร้องทุกข์ ให้บิดา มารดา คู่สมรส หรือบุตรของผู้เสียหายร้องทุกข์ได้ และให้ถือว่าเป็นผู้เสียหาย”

ดร.สุเจตน์ จันทรัมย์ อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหานคร ในฐานะกรรมการพิจารณาร่าง พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550 ได้กล่าวถึงสาระสำคัญของพระราชบัญญัติฉบับนี้ว่า ผู้ใช้อินเทอร์เน็ตโดยทั่วไปจะต้องใช้ความระมัดระวังเรื่องการ “ฟอร์เวิร์ดเมลล์” (Forward Mail) ที่น่าจะมีผลล่อแหลม การส่งภาพลามกอนาจารภาพตัดต่อ หรือข้อความที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อชื่อเสียงของผู้อื่น และถ้าเมื่อใดก็ตามที่มีการส่งข้อมูล หรือภาพที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อผู้อื่น ก็ถือว่ามีความผิดทันที และผู้ที่ทำการส่งต่อก็จะถือว่ามีความผิดด้วยเช่นกัน รวมถึงได้ครอบคลุมความผิดทั้งผู้ให้บริการและผู้ให้บริการ ตลอดจนครอบคลุมถึงการกระทำความผิดที่เกิดขึ้นในต่างประเทศ รวมทั้งที่กระทำ

โดยคนไทยหรือแม้แต่คนต่างชาติด้วย โดยในด้านการใช้งานอินเทอร์เน็ตของผู้ใช้อินเทอร์เน็ตเองหากได้มีการเผยแพร่ข้อมูลหรือส่งต่ออีเมลที่มีความล่อแหลมโดยการใช้ “ฟอร์เวิร์ดเมลล์” (Forward Mail) ที่มีภาพลามกอนาจาร หรือมีข้อความหมิ่นประมาท ที่อาจส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของประเทศ การกล่าวจาบจ้วงสถาบัน ก็ล้วนมีความผิดทั้งสิ้น เพราะทุกวันนี้คอมพิวเตอร์ได้เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในชีวิตประจำวันของเรามากยิ่งขึ้น ซึ่งหากมีการใช้งานคอมพิวเตอร์ไปในทางที่ไม่เหมาะสม จนอาจจะส่งผลกระทบต่อและมีผลเสียต่อบุคคลอื่นนั้น จึงจำเป็นต้องมีการออกกฎหมายเพื่อใช้ควบคุมและป้องปราม

และในต่างประเทศ หลายๆประเทศ นอกจากกำหนดให้การกระทำอันมิชอบทั้งหลายบนอินเทอร์เน็ต เป็นความผิดไม่ต่างจากกระทำในโลกแห่งความเป็นจริงแล้วนั้น ก็ได้แก้ไขเพิ่มเติม “กฎหมายวิธีสบัญญัติ”² (วิธีพิจารณาความอาญา) เพื่อเพิ่มอำนาจในการสืบสวนสอบสวน และใช้แสวงหาพยานหลักฐานให้กับเจ้าพนักงานของรัฐ รวมทั้งกำหนดให้ผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ต ที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลการใช้อินเทอร์เน็ตทั้งหลาย มีหน้าที่ตามกฎหมายต้องจัดเก็บ ส่งมอบ หรือให้ความร่วมมือกับเจ้าพนักงานเพื่อช่วยกัน นำตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษ ซึ่งแต่ละประเทศก็มีกฎหมายที่แตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับบริบททางสังคม และวัฒนธรรม แต่โดยพื้นฐานแล้ว การกระทำความผิดใดก็ตามที่ถือว่าผิดกฎหมายภายในสังคมกายภาพ ก็ถือเป็นการกระทำที่ผิดกฎหมายภายในสังคมอินเทอร์เน็ตด้วยเช่นกัน

หากเรามองถึงประเด็นปัญหาดังกล่าวที่เกิดขึ้นแล้วและกำลังเกิดเป็นปัญหาอยู่ในปัจจุบัน การประกาศบังคับใช้พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550 นั้น ซึ่งจากที่ได้ทำการศึกษากฎหมายฉบับดังกล่าว พบว่าในหลายๆ มาตรการมีผลกระทบต่อผู้ใช้อินเทอร์เน็ตที่เห็นได้อย่างชัดเจน หากผู้ใช้อินเทอร์เน็ตขาดความรู้ในเรื่องของข้อกฎหมาย อาจทำให้เกิดการกระทำความผิดจนอาจส่งผลให้ต้องได้รับโทษ จึงทำให้ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับความรู้ของผู้ใช้อินเทอร์เน็ต การประเมินผลกระทบและแนวโน้มพฤติกรรมของผู้ใช้อินเทอร์เน็ตที่เกี่ยวข้องกับพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550 นั้น มีความน่าสนใจ โดยในการศึกษาจะได้มุ่งความสนใจไปที่ความรู้ของผู้ใช้อินเทอร์เน็ตต่อพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550 ว่ามีความรู้มากน้อยเพียงไร ตลอดจนผลกระทบที่จะเกิดขึ้นกับบทบาท

² กฎหมายวิธีสบัญญัติ หมายถึง กฎหมายที่ ประกอบด้วย หรือพร้อมด้วย มาตรการ แบบ วิธีการ หนทาง หรือ แนวทาง และ ขั้นตอนการบังคับใช้กฎหมายสารบัญญัติ หรือกระบวนการพิจารณาเพื่อให้กฎหมายสารบัญญัติ มีผลบังคับที่เห็นเป็นรูปธรรม ทุกคนจะต้องปฏิบัติตาม จึงจะได้รับความรับรอง คุ่มครอง บังคับตามสิทธิ จะฝ่าฝืนไม่ได้ หากฝ่าฝืน ก็จะไม่ได้รับการรับรอง คุ่มครอง และอาจได้รับโทษ หรือ อาจถูกบังคับให้ปฏิบัติตาม ได้แก่ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และกฎหมายวิธีพิจารณาคดีพิเศษต่างๆ

ของผู้ใช้อินเทอร์เน็ตจากการบังคับใช้พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550 ว่าเป็นไปอย่างไร

ปัญหานำวิจัย

1. ผู้ใช้อินเทอร์เน็ตมีความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550 หรือไม่ อย่างไร
2. ผู้ใช้อินเทอร์เน็ตมีการประเมินผลกระทบที่เกี่ยวข้องกับพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550 อย่างไร
3. ผู้ใช้อินเทอร์เน็ตมีแนวโน้มพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตที่สอดคล้องกับพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 หรือไม่ อย่างไร
4. ความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 และแนวโน้มพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตที่เกี่ยวข้องกับพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550 ของผู้ใช้อินเทอร์เน็ตแตกต่างกันไปตามลักษณะทางประชากร (เพศ, อายุ, การศึกษา, อาชีพ, รายได้) หรือไม่ อย่างไร

สมมติฐานงานวิจัย

1. ผู้ใช้อินเทอร์เน็ตมีความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550 อยู่ในระดับต่ำ มากกว่าระดับปานกลางและระดับสูง
2. ผู้ใช้อินเทอร์เน็ตมีแนวโน้มพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตที่เกี่ยวข้องกับพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550 อยู่ในระดับไม่สอดคล้องมากกว่าระดับสอดคล้องและระดับไม่แน่ใจ
3. ความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 มีความแตกต่างกันไปตามลักษณะทางประชากร (เพศ, อายุ, การศึกษา, อาชีพ, รายได้)

4. แนวโน้มพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตที่เกี่ยวข้องกับพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550 มีความแตกต่างไปตามลักษณะทางประชากร (เพศ, อายุ, การศึกษา, อาชีพ, รายได้)

ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาเรื่องความรู้ การประเมินผลกระทบและแนวโน้มพฤติกรรมของผู้ใช้อินเทอร์เน็ตเกี่ยวกับพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550 ใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ใช้อินเทอร์เน็ตเฉพาะในเขตกรุงเทพมหานคร โดยเลือกใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างโดยอิงความสะดวก³ (Convenience Sampling) จำนวน 400 คน และใช้ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างเดือน มีนาคม - เมษายน พ.ศ. 2551

ข้อจำกัดของการวิจัย

เนื่องจากผู้วิจัยได้ใช้พื้นที่และกลุ่มประชากรที่จะศึกษาเป็นกลุ่มผู้ใช้อินเทอร์เน็ตที่อาศัยอยู่ในเขตกรุงเทพมหานครเท่านั้น ผลการศึกษาที่ได้อาจยังไม่ครอบคลุมและเป็นตัวแทนกลุ่มประชากรผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในระดับประเทศ

นิยามศัพท์เฉพาะ

เพื่อถือเป็นกรอบในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงได้กำหนดนิยามศัพท์เฉพาะเพื่อความเข้าใจที่ตรงกัน ดังต่อไปนี้

ความรู้ (Knowledge) หมายถึง สิ่งที่สั่งสมมาจากการศึกษาเล่าเรียน การค้นคว้า หรือประสบการณ์ รวมทั้งความสามารถเชิงปฏิบัติและทักษะ ความเข้าใจหรือสารสนเทศที่ได้รับมาจากประสบการณ์ องค์กรวิชาในแต่ละสาขา (พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542) ซึ่งในงานวิจัยฉบับนี้ ผู้วิจัยได้นิยามความหมายของความรู้ ว่าหมายถึงความรู้ความเข้าใจในหลักการ เนื้อหา และการบังคับใช้พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550

³ การสุ่มตัวอย่างโดยอิงความสะดวก (Convenience Sampling) ซึ่งบางครั้งก็เรียกว่า การสุ่มตัวอย่างตามความบังเอิญ (accidental sampling) เป็นการสุ่มตัวอย่างที่เลือกกลุ่มตัวอย่างที่มีอยู่ทั่วไป ใกล้เคียง ตามท้องถนน แหล่งชุมชนที่มีผู้คนสัญจรไปมา เนื่องจากไม่มีทะเบียนรายชื่อของผู้ใช้อินเทอร์เน็ตที่ชัดเจน จึงจำเป็นต้องใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างโดยอิงความสะดวกของผู้วิจัยเป็นหลัก

ผลกระทบ หมายถึง ผลที่เกิดขึ้นทั้งทางบวกและทางลบ โดยเกิดขึ้นต่อเนื่องจากปัจจัยที่เป็นสาเหตุหลักอันใดอันหนึ่ง และเป็นผลต่อเนื่องในลักษณะที่ต้องปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงภารกิจที่เคยทำเป็นปกติวิสัยให้ทันกับเหตุการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปทั้งในปัจจุบันและอนาคต (แหล่งที่มา : www.thaiteacher.org)

ซึ่งในการศึกษานี้ มีด้วยกัน 8 ด้าน ได้แก่

1. การละเมิดกฎหมายจากการไม่รู้ถึงการมีอยู่ของกฎหมาย
2. เสรีภาพในการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร
3. การได้รับความคุ้มครองหรือการเรียกร้องความเสียหายกรณีที่มีการละเมิด
4. การกำกับดูแลการใช้อินเทอร์เน็ต
5. เสรีภาพในการแสดงออก
6. ความปลอดภัยของข้อมูล
7. การสอบสวนดำเนินคดีเกี่ยวกับอาชญากรรมคอมพิวเตอร์
8. เสรีภาพทางการสื่อสาร

แนวโน้มพฤติกรรม หมายถึง ความพร้อมที่จะมีพฤติกรรมที่สอดคล้องกับเจตคติ ถ้าบุคคลมีเจตคติที่ดีต่อเป้าหมาย ก็จะมีความพร้อมที่จะมีพฤติกรรมช่วยเหลือหรือสนับสนุนเป้าหมายนั้น ถ้าบุคคลมีเจตคติในทางลบต่อเป้าหมาย ก็จะมีความพร้อมที่จะมีพฤติกรรมทำลายหรือทำร้าย เป้าหมายนั้นเช่นกัน โดยพฤติกรรมดังกล่าวเป็นพฤติกรรมที่ยังไม่เกิดขึ้นในปัจจุบัน แต่มีแนวโน้มที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

พฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ต หมายถึง การแสดงออกของบุคคลโดยมีพื้นฐานมาจากความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ต่างๆ ที่สั่งสมมาแตกต่างกันนั้น จะส่งผลให้มีการแสดงออกของพฤติกรรมที่แตกต่างกันด้วย ดังนั้นในการศึกษาคั้งนี้พฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตที่เกี่ยวข้องกับบทบัญญัติในพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550 ของผู้ใช้อินเทอร์เน็ตแต่ละบุคคลก็จะมีการใช้งานอินเทอร์เน็ตที่ต่างกันไป ขึ้นอยู่กับพื้นฐานความรู้และทัศนคติของแต่ละบุคคลเช่นกัน

ผู้ใช้อินเทอร์เน็ต (Internet User) หมายถึง บุคคลที่ใช้บริการเครือข่ายอินเทอร์เน็ตต่างๆ ไป ทั้งที่เป็นสมาชิกของผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ต และไม่เป็นสมาชิกของผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ต ซึ่งในงานวิจัยฉบับนี้ ผู้วิจัยได้นิยามความหมายของผู้ใช้อินเทอร์เน็ตคือ

บุคคลทั่วไปที่ใช้งานระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตในระดับ User เท่านั้น คือ ใช้งานเพียงแต่ความบันเทิง ค้นหาข้อมูล รับส่งข่าวสารกัน ฯลฯ โดยไม่จำเป็นต้องมีความรู้ถึงขั้นสูง

พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550
หมายถึง กฎหมายที่บังคับใช้เพื่อนำมาเป็นบทลงโทษต่อผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ และประกาศลงในราชกิจจานุเบกษาเล่มที่ 24 ตอนที่ 27ก หน้าที 4 เมื่อวันที่ 18 มิถุนายน พ.ศ.2550 และมีผลใช้บังคับตั้งแต่ 18 กรกฎาคม พ.ศ.2550

ตัวแปรลักษณะทางประชากร ได้แก่ เพศ , อายุ , การศึกษา , อาชีพ และรายได้
ซึ่งในงานวิจัยจะให้คำนิยามดังนี้

- **เพศ** แบ่งออกเป็น

- ชาย
- หญิง

- **อายุ** แบ่งออกเป็น

- ต่ำกว่า 20 ปี - 36-40 ปี
- 20-25 ปี - 41-45 ปี
- 26-30 ปี - 46-50 ปี
- 31-35 ปี - 50 ปีขึ้นไป

- **การศึกษา** แบ่งออกเป็น

- ต่ำกว่ามัธยมศึกษา - มัธยมศึกษา
- ปวช/ปวส/อนุปริญญา - ปริญญาตรี
- ปริญญาโท - ปริญญาเอก
- อื่นๆ (โปรดระบุ).....

- **อาชีพ** แบ่งออกเป็น

- นิสิต/นักศึกษา - ข้าราชการ
- ธุรกิจส่วนตัว - พนักงานบริษัทเอกชน
- ครู/อาจารย์ - อื่นๆ (โปรดระบุ).....

- รายได้ แบ่งออกเป็น
 - น้อยกว่า 10,000 บาท - 10,001 – 20,000 บาท
 - 20,001 – 30,000 บาท - 30,001 – 40,000 บาท
 - 40,001 – 50,000 บาท - 50,000 บาทขึ้นไป

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

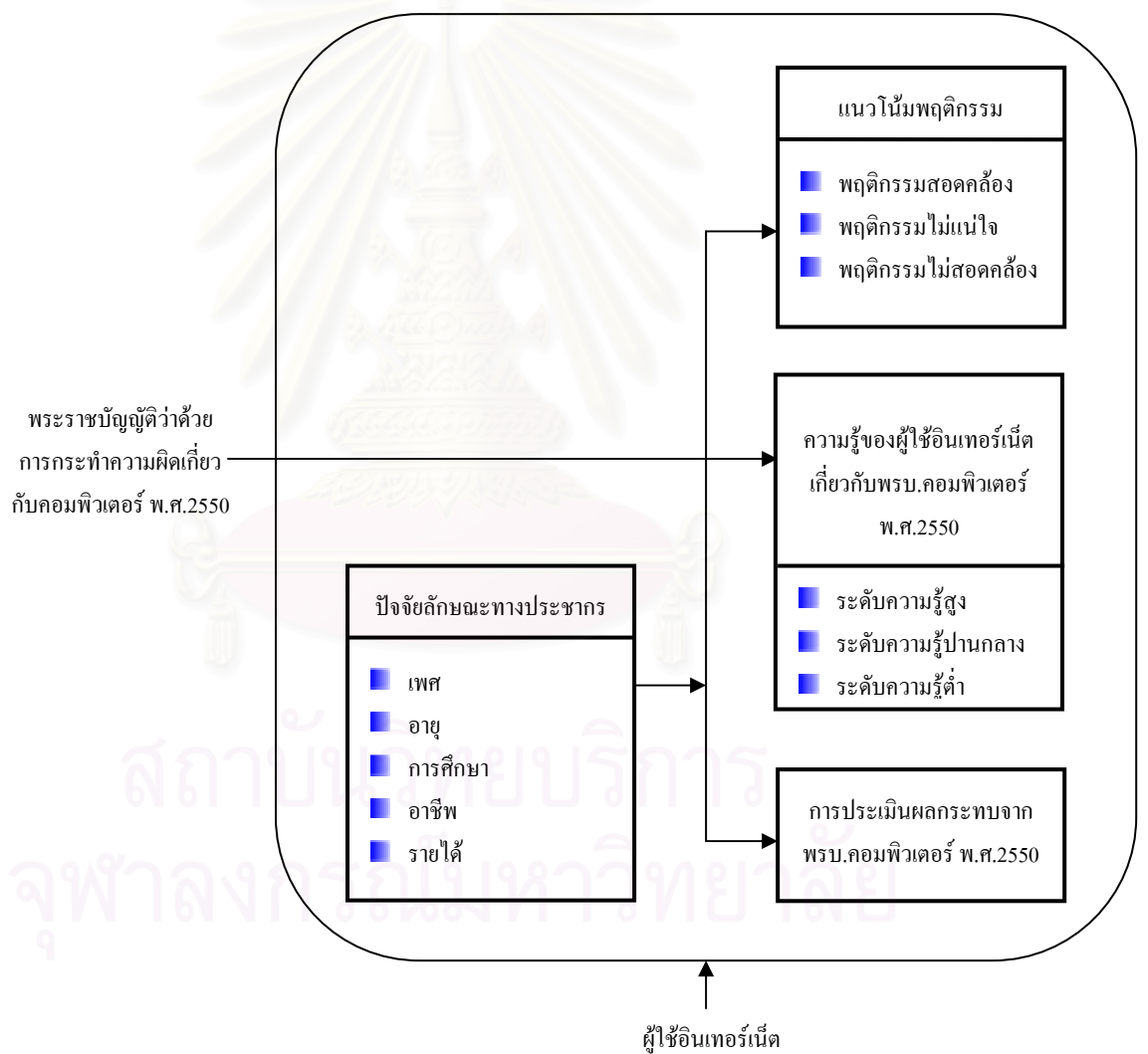
การศึกษาในครั้งนี้ทำให้ทราบถึงระดับความรู้ของผู้ใช้อินเทอร์เน็ตว่ามีอยู่ในระดับใด มากน้อยเพียงใด ตลอดจนได้มีการประเมินถึงผลกระทบ รวมทั้งแนวโน้มพฤติกรรมของผู้ใช้อินเทอร์เน็ตที่เกี่ยวข้องกับพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 ว่าเป็นอย่างไร เพื่อนำข้อมูลพื้นฐานที่ได้จากการศึกษานี้ ไปปรับใช้เพื่อเป็นประโยชน์และเป็นแนวทางในการแก้ไขปรับปรุงตัวบทกฎหมาย ให้มีความรัดกุมสอดคล้องและทันสมัยอยู่เสมอ ตลอดจนสามารถนำมาบังคับใช้เพื่อเป็นหลักฐานสำคัญในการเอาผิดกับผู้กระทำความผิด เพื่อให้ผู้ใช้อินเทอร์เน็ตที่ใช้ช่องทางการสื่อสารดังกล่าว สามารถใช้งานอินเทอร์เน็ตได้อย่างถูกต้อง เหมาะสมต่อไป

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ตัวแปรอิสระ
(Dependent Variable)

ตัวแปรตาม
(Independent Variable)

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในงานวิจัยเรื่อง “ความรู้ การประเมินผลกระทบและแนวโน้มพฤติกรรมของผู้ใช้อินเทอร์เน็ตเกี่ยวกับพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550” ผู้วิจัยได้อาศัยแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นกรอบแนวคิดในการศึกษาวิจัยดังต่อไปนี้

1. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรม (KAP)
2. แนวคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะของการสื่อสารด้วยคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ต
3. แนวคิดเกี่ยวกับการกำกับดูแลเนื้อหาอินเทอร์เน็ต (Content Internet Regulation)
4. แนวคิดพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550
5. แนวคิดเกี่ยวกับอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์
6. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรม (KAP)

ทฤษฎีนี้เป็นทฤษฎีที่ให้ความสำคัญกับตัวแปร 3 ตัว คือ ความรู้ (Knowledge) ทัศนคติ (Attitude) และ พฤติกรรม (Practice) ของผู้รับสารอันอาจมีผลกระทบต่อสังคมต่อไปจากการรับสารนั้น ๆ การเปลี่ยนแปลงทั้งสามประเภทนี้ จะเกิดขึ้น ในลักษณะต่อเนื่อง กล่าวคือ เมื่อผู้รับสารได้รับสารก็จะทำให้เกิดความรู้ เมื่อเกิดความรู้ขึ้น ก็จะไปมีผลทำให้เกิด ทัศนคติ และขั้นสุดท้าย คือ การก่อให้เกิดการกระทำ นอกจากนี้ยังอาจศึกษาถึงความสัมพันธ์ในลักษณะสายโซ่ที่เริ่มจากความรู้ไปสู่ทัศนคติ และกลายเป็นพฤติกรรมต่อไป (สุรพงษ์ โสภนะเสถียร, 2533: 118)

แนวคิดเกี่ยวกับความรู้ (Knowledge)

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 ได้ให้ความหมายของ “ความรู้” คือ สิ่งที่ตั้งสมมาจากการศึกษาเล่าเรียน การค้นคว้า หรือประสบการณ์ รวมทั้งความสามารถเชิง

ปฏิบัติและทักษะ ความเข้าใจหรือสารสนเทศที่ได้รับมาจากประสบการณ์ องค์วิชาในแต่ละสาขา

นักวิชาการชาวญี่ปุ่น (Hideo Yamazaki) ได้ให้นิยามของคำว่า “ ความรู้” คือ สารสนเทศที่ผ่านกระบวนการคิดเปรียบเทียบ เชื่อมโยงกับความรู้อื่น จนเกิดเป็นความเข้าใจและนำไปใช้ประโยชน์ในการสรุปและตัดสินใจในสถานการณ์ต่างๆ โดยไม่จำกัดช่วงเวลา (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, “การจัดการความรู้ (Knowledge Management: KM) กับการบริหารราชการสมัยใหม่” แหล่งที่มา: “<http://www.thailocaladmin.go.th/work/km/home/kmstory/kmstory2.htm>”)

คาร์เตอร์ วี กู๊ด (Carter V.Good, 1973: 325 อ้างใน โสภิตสุดา มงคลเกษม, 2539 : 42) กล่าวว่า ความรู้เป็นข้อเท็จจริง (facts) ความจริง (truth) เป็นข้อมูลที่มนุษย์ได้รับและเก็บรวบรวมจากประสบการณ์ต่างๆ การที่บุคคลยอมรับหรือปฏิเสธสิ่งใดสิ่งหนึ่งได้อย่างมีเหตุผล บุคคลควรจะต้องรู้เรื่อง เกี่ยวกับสิ่งนั้น เพื่อประกอบ การตัดสินใจ นั่นก็คือ บุคคลจะต้องมีข้อเท็จจริง หรือข้อมูล ต่างๆ ที่สนับสนุนและให้คำตอบข้อสงสัยที่บุคคลมีอยู่ ชี้แจงให้บุคคลเกิดความเข้าใจและ ทักษะคิด ที่ดีต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่ง รวมทั้งเกิดความตระหนัก ความเชื่อ และค่านิยมต่างๆ ด้วย

บลูม (Bloom ,1975 : 201) กล่าวว่า ความรู้เป็นสิ่งที่เกี่ยวข้องกับการระลึกได้ ทั้งสิ่งเฉพาะหรือสิ่งทั่ว ๆ ไป ระลึกถึงวิธีการ กระบวนการและสถานการณ์ต่าง ๆ

ประภาเพ็ญ สุวรรณ (อ้างถึงในอักษร สวัสดิ์ 2542, 26) ได้ให้คำอธิบายว่า ความรู้ เป็นพฤติกรรมขั้นต้นที่ผู้เรียนรู้เพียงแต่เกิดความจำได้ โดยอาจจะเป็นการนึกได้หรือโดยการมองเห็น ได้ยิน จำได้ ความรู้ในขั้นนี้ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับคำจำกัดความ ความหมาย ข้อเท็จจริง กฎเกณฑ์ โครงสร้างและวิธีแก้ไขปัญหา ส่วนความเข้าใจอาจแสดงออกมาในรูปของทักษะด้าน “การแปล” ซึ่งหมายถึง ความสามารถในการเขียนบรรยายเกี่ยวกับข่าวสารนั้น ๆ โดยใช้คำพูดของตนเอง และ “การให้ความหมาย” ที่แสดงออกมาในรูปของความคิดเห็นและข้อสรุป รวมถึงความสามารถในการ “คาดคะเน” หรือการคาดหมายว่าจะเกิดอะไรขึ้น

ธวัชชัย ชัยจิรฉายากุล (2536, หน้า 63) กล่าวว่า ความรู้หมายถึง การเรียนรู้ที่เน้นถึงความจำเป็น และระลึกได้ที่มีต่อความคิด วัตถุ และปรากฏการณ์ต่าง ๆ ที่ความจำเป็นเริ่มจากสิ่งต่าง ๆ เป็นอิสระแก่กันไปจนถึงความจำที่ยุ่งยากซับซ้อนและมีความหมายต่อกัน

แพทริก เมเรดิธ (Patrick Meredith, 1961: 10) ได้พูดถึงความรู้ว่า จำเป็นต้องมียุทธศาสตร์ประกอบ 2 ประการ คือ ความเข้าใจ (Understanding) และการคงอยู่ (Retaining) เพราะความรู้ หมายถึง ความสามารถจดจำได้ ในบางสิ่งบางอย่าง ที่เราเข้าใจมาแล้ว

เบอร์กูน (Burgoon, 1974: 64) ,ริเวอร์, ปีเตอร์สัน และ เจนเซ่น (River, Peterson and Jensen 1971: 283 อ้างถึงใน ประมะ สตะเวทิน, 2540: 116-117) ได้กล่าวถึงการศึกษาหรือความรู้ (Knowledge) ว่าเป็นลักษณะ อีกประการหนึ่ง ที่มีอิทธิพลต่อผู้รับสาร ดังนั้น คนที่ได้รับการศึกษาในระดับที่ต่างกัน ในยุคสมัยที่ต่างกัน ในระบบการศึกษาที่ต่างกัน ในสาขาวิชาที่ต่างกัน จึงย่อมมีความรู้ที่ลึกซึ้งคิด อุดมการณ์ และความต้องการ ที่แตกต่างกันไป คนที่มี การศึกษาสูงหรือมีความรู้ดี จะได้เปรียบอย่างมากในการที่จะเป็นผู้รับสารที่ดี เพราะคนเหล่านี้มีความรู้กว้างขวางในหลายเรื่อง มีความเข้าใจศัพท์มาก และมีความเข้าใจสารได้ดี แต่คนเหล่านี้ มักจะเป็น คนที่ไม่ค่อยเชื่ออะไรง่ายๆ

ที. ดาเวนพอร์ต และคณะ (Davenport, T. H., 1998) ความรู้ คือ สารสนเทศ ผสมกับประสบการณ์ บริบท การตีความ และการไตร่ตรอง ความรู้เป็นรูปแบบที่มีมูลค่าสูงของสารสนเทศ ที่พร้อมจะถูกนำไปใช้เพื่อการตัดสินใจและการกระทำต่างๆ

และคำว่า ความรู้ (Knowledge) นั้น ในทัศนะของฮอสเปอร์ (อ้างถึงในมาโนช เวชพันธ์ 2532, 15-16) นับเป็นขั้นแรกของพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการจดจำ ซึ่งอาจจะ โดยการนึกได้ มองเห็น ได้ยิน หรือ ได้ฟัง ความรู้นี้เป็นหนึ่งในขั้นตอนของการเรียนรู้ โดยประกอบไปด้วยคำจำกัดความหรือความหมาย ข้อเท็จจริง ทฤษฎี กฎ โครงสร้าง วิธีการ แก้ไขปัญหา และมาตรฐานเป็นต้น ซึ่งอาจกล่าวได้ว่า ความรู้เป็นเรื่องของการทำอะไรได้ ระลึกได้ โดยไม่จำเป็นต้องใช้ความคิดที่ซับซ้อนหรือใช้ความสามารถของสมองมากนัก ด้วยเหตุนี้ การจำได้จึงถือว่าเป็น กระบวนการที่สำคัญในทางจิตวิทยา และเป็นขั้นตอนที่นำไปสู่พฤติกรรม ก่อให้เกิดความเข้าใจ การนำความรู้ไปใช้ในการวิเคราะห์ การสังเคราะห์ การประเมินผล ซึ่งเป็นขั้นตอนที่ได้ใช้ความคิดและความสามารถทางสมองมากขึ้นเป็นลำดับ (วิกิพีเดีย, ความรู้ : <http://th.wikipedia.org/wiki/>)

ส่วนเบนจามิน บลูม (Benjamin S. Bloom อ้างถึงในอักษร สวัสดิ์ 2542, 26-28) ได้ให้ความหมายของ ความรู้ ว่าหมายถึง เรื่องที่เกี่ยวกับการระลึกถึงสิ่งเฉพาะ วิธีการและกระบวนการต่าง ๆ รวมถึงแบบกระสวนของโครงการวัตถุประสงค์ในด้านความรู้ โดยเน้นใน

เรื่องของกระบวนการทางจิตวิทยาของความจำ อันเป็นกระบวนการที่เชื่อมโยงเกี่ยวกับการจัดระเบียบ โดยในปี ค.ศ. 1965 บลูมและคณะ ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการรับรู้หรือพุทธิพิสัย (cognitive domain) ของคน ว่าประกอบด้วยความรู้ตามระดับต่าง ๆ รวม 6 ระดับ ซึ่งอาจพิจารณาจากระดับความรู้ในขั้นต่ำไปสู่ระดับของความรู้ในระดับที่สูงขึ้นไป โดยบลูมและคณะ ได้แจกแจงรายละเอียดของแต่ละระดับไว้ดังนี้

1. ความรู้ (Knowledge) หมายถึง การเรียนรู้ที่เน้นถึงการจำและการระลึกได้ถึง ความคิด วัตถุ และปรากฏการณ์ต่าง ๆ ซึ่งเป็นความจำที่เริ่มจากสิ่งง่าย ๆ ที่เป็นอิสระแก่กัน ไปจนถึงความจำในสิ่งที่ยู่ยากซับซ้อนและมีความสัมพันธ์ระหว่างกัน

2. ความเข้าใจหรือความคิดรวบยอด (Comprehension) เป็นความสามารถทางสติปัญญาในการขยายความรู้ ความจำ ให้ออกไปจากเดิมอย่างสมเหตุสมผล การแสดงพฤติกรรมเมื่อเผชิญกับสื่อความหมาย และความสามารถในการแปลความหมาย การสรุปหรือการขยายความสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

3. การนำไปปรับใช้ (Application) เป็นความสามารถในการนำความรู้ (knowledge) ความเข้าใจหรือความคิดรวบยอด (comprehension) ในเรื่องใด ๆ ที่มีอยู่เดิม ไปแก้ไขปัญหาที่แปลกใหม่ของเรื่องนั้น โดยการใช้ความรู้ต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งวิธีการกับความคิดรวบยอดมาผสมผสานกับความสามารถในการแปลความหมาย การสรุปหรือการขยายความสิ่งนั้น

4. การวิเคราะห์ (Analysis) เป็นความสามารถและทักษะที่สูงกว่าความเข้าใจและการนำไปปรับใช้ โดยมีลักษณะเป็นการแยกแยะสิ่งที่จะพิจารณาออกเป็นส่วนย่อย ที่มีความสัมพันธ์กัน รวมทั้งการสืบค้นความสัมพันธ์ของส่วนต่าง ๆ เพื่อดูว่าส่วนประกอบปลีกย่อยนั้นสามารถเข้ากันได้หรือไม่ อันจะช่วยให้เกิดความเข้าใจต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดอย่างแท้จริง

5. การสังเคราะห์ (Synthesis) เป็นความสามารถในการรวบรวมส่วนประกอบย่อย ๆ หรือส่วนใหญ่ ๆ เข้าด้วยกันเพื่อให้เป็นเรื่องราวอันหนึ่งอันเดียวกัน การสังเคราะห์จะมีลักษณะของการเป็นกระบวนการรวบรวมเนื้อหาสาระของเรื่องต่าง ๆ เข้าไว้ด้วยกัน เพื่อสร้างรูปแบบหรือโครงสร้างที่ยังไม่ชัดเจนขึ้นมาก่อน อันเป็นกระบวนการที่ต้องอาศัยความคิดสร้างสรรค์ภายในขอบเขตของสิ่งที่กำหนดให้

6. การประเมินผล (Evaluation) เป็นความสามารถในการตัดสินเกี่ยวกับความคิด คำนิยาม ผลงาน คำตอบ วิธีการและเนื้อหาสาระเพื่อวัตถุประสงค์บางอย่าง โดยมีการกำหนดเกณฑ์ (criteria) เป็นฐานในการพิจารณาตัดสิน การประเมินผล จัดได้ว่าเป็นขั้นตอนที่สูงสุดของพุทธิลักษณะ (characteristics of cognitive domain) ที่ต้องใช้ความรู้ความเข้าใจ การนำไปปรับใช้ การวิเคราะห์และการสังเคราะห์เข้ามาพิจารณาประกอบกันเพื่อทำการประเมินผลสิ่งหนึ่งสิ่งใด

การเกิดความรู้ไม่ว่าระดับใดก็ตาม ย่อมมีความสัมพันธ์กับความรู้สึนึกคิด ซึ่งเชื่อมโยงกับ ความรู้ของบุคคลนั่นเอง รวมไปถึงประสบการณ์และลักษณะทางประชากร (การศึกษา เพศ อายุ ฯลฯ) ของแต่ละคน ที่เป็นผู้รับข่าวสาร ถ้าประกอบกับการที่บุคคลมีความพร้อมในด้านต่างๆ เช่น มีการศึกษา มีการเปิดรับข่าวสาร ก็มีโอกาที่จะมีความรู้ในเรื่องนี้ และสามารถเชื่อมโยงความรู้นั้นเข้ากับสภาพแวดล้อมได้ สามารถระลึกได้ รวบรวมสาระสำคัญ รวมทั้งสามารถวิเคราะห์ สังเคราะห์ รวมทั้งประเมินผลได้ต่อไป และเมื่อประชาชน เกิดความรู้ไม่ว่าจะในระดับใดก็ตาม สิ่งที่เกิดตามมาก็คือ พัสนคติ ความคิดเห็นในลักษณะต่างๆ (คาราวรรณ ศรีสุกใส, 2542 : 41)

ความรู้ประกอบด้วยสิ่งต่าง ๆ ดังนี้ คือ (ชม ภูมิภาค, 2526, หน้า 193)

1. ความรู้เกี่ยวกับสิ่งเฉพาะ (knowledge of specifics) เป็นการจดจำสิ่งต่าง ๆ อย่างโดดเด่น เป็นการเชื่อมโยงสัญลักษณ์กับสิ่งที่เป็นรูปธรรม เป็นรากฐานของการสร้างความคิดที่เป็นนามธรรม
2. ความรู้เกี่ยวกับความหมายของความรู้ (knowledge of terminology) เป็นความรู้กับความหมายของสัญลักษณ์ของศัพท์ต่าง ๆ เป็นข้อความหรือศัพท์ทางเทคนิค
3. ความรู้เกี่ยวกับข้อเท็จจริงเฉพาะ เช่น ความรู้เกี่ยวกับชื่อบุคคล สถานที่ เหตุการณ์ เวลา
4. ความรู้เกี่ยวกับวิธีการในการจัดการเกี่ยวกับสิ่งเฉพาะ เช่น ความรู้ในการจัดระเบียบการศึกษา การวิจารณ์ รวมถึงวิธีการสืบสวน มาตรฐานในการตัดสิน เป็นความรู้ที่อยู่กลางระหว่างที่เป็นรูปธรรมกับนามธรรม
5. ความรู้ในระเบียบแบบแผนของกลุ่ม เป็นแนวกำหนดเอาไว้โดยอาศัยข้อตกลงของกลุ่มของอาชีพ
6. ความรู้เกี่ยวกับแนวโน้ม หรือเหตุการณ์ตามลำดับต่อเนื่อง เป็นความรู้เกี่ยวกับกระบวนการ

7. ความรู้เกี่ยวกับการจัดแยกประเภท
8. ความรู้เกี่ยวกับเกณฑ์ (criteria)
9. ความรู้เกี่ยวกับวิธีการ (methodology) เช่น ความรู้เกี่ยวกับวิธีการทางวิทยาศาสตร์
10. ความรู้เกี่ยวกับทฤษฎีและโครงสร้าง เป็นการรวมหลักการ หรือสรุปเข้าเกี่ยวพันกันเป็นระบบ

ดังนั้นจากที่กล่าวมา จึงพอสรุปได้ว่า ความรู้ หมายถึง ความสามารถในการเรียนรู้สิ่งต่างๆ จนเกิดความรู้ความเข้าใจ สามารถนำไปปฏิบัติได้ ดังนั้น ความรู้จึงเป็นแนวทางอย่างหนึ่งของบุคคลในการที่จะนำไปใช้สำหรับการประพจน์ ปฏิบัติหรือควบคุมสถานการณ์ต่างๆ ที่อาจเกิดขึ้น การที่บุคคลมีความรู้ความเข้าใจก็จะนำไปสู่การปฏิบัติที่ถูกต้องและเหมาะสมต่อไป ซึ่งในงานวิจัยเรื่องนี้ เราสามารถใช้แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความรู้ ทักษะ และพฤติกรรม (KAP) นี้มาอธิบายได้ว่า หากผู้ใช้อินเทอร์เน็ตมีความรู้ ความเข้าใจ ก็สามารถนำความรู้ที่มีอยู่ มาปรับเปลี่ยนทัศนคติ จนทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางพฤติกรรมได้

แนวคิดเกี่ยวกับทัศนคติ (Attitude)

ทัศนคติ (Attitude) เป็นแนวความคิดที่มีความสำคัญมากแนวทางจิตวิทยา สังคมและการสื่อสารและมีการใช้คำนี้กันอยู่อย่างแพร่หลาย สำหรับการนิยามคำว่าทัศนคตินั้น ได้มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายไว้ดังนี้

จระไน แกล โกศล (2529:588) กล่าวว่า ทัศนคติ คือ ความโน้มเอียงในการประเมินสัญลักษณ์ วัตถุหรือแง่มุมหนึ่งของโลกในลักษณะที่เราชอบหรือไม่ชอบ ทัศนคติเป็นสิ่งที่เราครอบคลุถึงความรู้และความรู้สึก อารมณ์ทัศนคติในส่วนของความรู้หมายถึง ส่วนที่ได้รับอิทธิพลจากเหตุผล และความรู้ตามที่เป็นจริง และพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับลักษณะการแสดงออก การมีปฏิริยาตอบกลับ ตลอดจนการประพจน์ปฏิบัติต่างๆ ซึ่งทัศนคติอาจสะท้อนให้เห็นในรูปของพฤติกรรม เช่น การแสดงออกโดยการกล่าวให้ความเห็นเกี่ยวกับสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เพราะเหตุใดเราจึงชอบหรือไม่ชอบสิ่งเหล่านั้น เป็นต้น

เจลิยว บุรีภักดี (2517) กล่าวว่า ทัศนคติเป็นความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบที่มีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด หรือบุคคลหนึ่งบุคคลใด ทัศนคติที่เรามีต่อสิ่งต่างๆ เกิดจากประสบการณ์หรือการ

เรียนรู้ทั้งสิ้น ดังนั้นจึงอาจเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลา ตามประสบการณ์ที่ได้รับเพิ่มขึ้น แต่กระบวนการเปลี่ยนแปลงอาจเร็วหรือช้า ขึ้นกับทัศนคติหรือประสบการณ์ใหม่ที่ได้รับ

คาร์เตอร์วี. กูด (Carter V. Good , 1959 : 48) ให้คำจำกัดไว้ว่า ทัศนคติคือความพร้อมที่จะแสดงออกในลักษณะใดลักษณะหนึ่งซึ่งเป็นการสนับสนุนหรือต่อต้านสถานการณ์บางอย่าง บุคคลหรือสิ่งใด ๆ

ทรูสโตน (Thurstone ,1967 : 77) กล่าวว่า ทัศนคติเป็นผลรวมทั้งหมดของมนุษย์เกี่ยวกับความรู้สึก ความคิดเห็น ความกลัวต่อบางสิ่งบางอย่าง การแสดงออกทางด้านคำพูด เช่น ความคิดเห็น ซึ่งความคิดเป็นเป็นสัญลักษณ์ของทัศนคติ ดังนั้น ถ้าเราอยากวัดทัศนคติเราทำได้โดยวัดความคิดเห็นของบุคคลที่มีต่อสิ่งเร้าต่าง ๆ

โรเจอร์ (Roger , 1978 : 208 – 209 อ้างถึงในสุรพงษ์ โสชนะเสถียร, 2533 : 122) ได้กล่าวถึงทัศนคติว่าเป็นดัชนีชี้ว่าบุคคลนั้นคิดและรู้สึกอย่างไรกับคนรอบข้าง วัตถุ หรือสิ่งแวดล้อม ตลอดจนสถานการณ์ต่างๆ โดยทัศนคตินั้นมีรากฐานมาจากความเชื่อที่อาจส่งผลถึงพฤติกรรมในอนาคตได้ ทัศนคติจึงเป็นเพียงความพร้อมที่จะตอบสนองต่อสิ่งเร้า และเป็นมิติของการประเมินเพื่อแสดงว่าชอบ หรือไม่ชอบ ต่อประเด็นหนึ่งๆ ซึ่งถือเป็นการสื่อสารภายในบุคคล (Interpersonal Communication) ที่เป็นผลกระทบมาจากการรับสารอันจะมีผลต่อพฤติกรรมต่อไป

โรเซนเบิร์กและฮอฟแลนด์ (Rosenberg and Hovland , 1960 : 1) ได้ให้ความหมายของทัศนคติไว้ว่า ทัศนคติ โดยปกติสามารถนิยามว่าเป็นการจูงใจต่อแนวโน้มในการตอบสนองอย่างเฉพาะเจาะจงกับสิ่งที่เกิดขึ้น เกลเดอร์ (Howard H. Kendler , 1963 : 572) กล่าวว่าทัศนคติ หมายถึง สภาวะความพร้อมของบุคคลที่จะแสดงพฤติกรรมออกมาในทางสนับสนุนหรือต่อต้าน บุคคล สถาบัน สถานการณ์หรือแนวความคิด

นอร์แมนแอลมูน (Norman L. Munn , 1971 : 71) กล่าวว่า ทัศนคติคือความรู้สึกและความคิดเห็นที่บุคคลมีต่อสิ่งของ บุคคล สถานการณ์ สถาบันและข้อเสนอใดๆในทางที่จะยอมรับหรือปฏิเสธซึ่งมีผลทำให้บุคคลพร้อมที่จะแสดงปฏิกิริยาตอบสนองด้วยพฤติกรรมอย่างเดียวกันตลอด

นิวคอมบ์ (Newcomb , 1854 : 128) ให้คำจำกัดความไว้ว่า ทักษะคิดซึ่งมีอยู่ในเฉพาะคนนั้นขึ้นกับสิ่งแวดล้อมอาจแสดงออกในพฤติกรรมซึ่งเป็นไปได้ใน 2 ลักษณะคือ ลักษณะชอบหรือพึงพอใจ ซึ่งทำให้ผู้อื่นเกิดความรักใคร่อยากใกล้ชิดสิ่งนั้นๆ หรืออีกลักษณะหนึ่งแสดงออกในรูปความไม่พอใจเกลียดชัง ไม่อยากใกล้ชิดสิ่งนั้น

ฮัน (Hahn ,1976 : 83) กล่าวว่า ทักษะคิด เป็นแรงจูงใจที่บุคคลจะกระทำตามความรู้สึกรักชอบหรือไม่ชอบสิ่งนั้น หรือบุคคลใดบุคคลหนึ่ง ซึ่งทำให้เกิดพฤติกรรมอันมีพื้นฐานมาจากความเชื่อ เช่น เชื่อว่าสิ่งใดถูกจะเกิดทักษะคิดที่ดีต่อสิ่งนั้น ดังนั้นทักษะคิดจึงอาจเกิดขึ้นได้จากสิ่งต่อไปนี้

1. ประสบการณ์แต่ละบุคคล
2. ตัวอย่างในการสอนจากบุคคลอื่น
3. การได้รับข่าวสารทำให้เกิดทักษะคิดแตกต่างไปจากเดิม
4. ประเภทของบุคลิกลักษณะของบุคคลซึ่งพบว่าผู้ที่มีลักษณะอัตตาธิปไตยจะมีความคิดขัดแย้งกับกลุ่มอื่น ๆ มากกว่าผู้ที่มีลักษณะประชาธิปไตย

เฮนเนอสัน, มอร์ริส และฟิทซ์กิบบอน (Henerson, Morris and Fitz-Gibbon, 1978) ได้กล่าวไว้ว่า มโนทัศน์เกี่ยวกับทักษะคิดมีลักษณะเช่นเดียวกับมโนทัศน์เชิงนามธรรมทั่วไปที่เกิดจากการสร้างขึ้น เป็นเครื่องแสดงให้เห็นถึงสิ่งที่มนุษย์คิด พูด หรือกระทำ หรืออาจเป็นการทำนายพฤติกรรมที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต

โดยความหมายที่แน่ชัดของคำว่า “ทักษะคิด” ยังไม่เป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปในกลุ่มนักจิตวิทยา หรือกลุ่มผู้ที่ทำการศึกษาเรื่องทักษะคิด ดังนั้น แต่ละกลุ่มที่ทำการศึกษาค้นคว้าต่างก็ให้คำจำกัดความตามความเข้าใจของตนเอง ซึ่งได้ประมวลมากกล่าวไว้เป็นตัวอย่างดังนี้

เดโช สวานานนท์ (2512 : 28) กล่าวถึงทักษะคิดว่าเป็นบุคลิกภาพที่สร้างขึ้นได้เปลี่ยนแปลงได้ และเป็นแรงจูงใจที่กำหนดพฤติกรรมของบุคคลที่มีต่อสิ่งแวดล้อมต่างๆ

นวลศิริ เปาโรหิตย์ (2527:131) กล่าวว่า ทักษะคิดเป็นผลรวมของความเข้าใจ ความรู้สึก และแนวโน้มในการตอบโต้ของเราต่อบุคคล วัตถุ หรือเรื่องราวทั้งปวง

ประภาเพ็ญ สุวรรณ (2520:3) ได้กล่าวว่า ทศนคติเป็นความคิดเห็นซึ่งมีอารมณ์เป็นส่วนประกอบ เป็นส่วนที่พร้อมจะมีปฏิกิริยาเฉพาะอย่างต่อสถานการณ์ภายนอก

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2525:393) ได้ให้ความหมายของทศนคติไว้ว่า ทศนคติ หมายถึง แนวความคิดเห็น

ลัดดา กิติวิภาต (2532:2) ได้กล่าวไว้ว่า ทศนคติเป็นความคิดเห็นที่มีอารมณ์เป็นส่วนประกอบ ซึ่งทำให้เกิดความพร้อมที่จะมีปฏิกิริยาโต้ตอบในทางบวกหรือในทางลบต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

ศักดิ์ สุนทรเสณี (2531 : 2) กล่าวถึง ทศนคติที่เชื่อมโยงไปถึงพฤติกรรมของบุคคลว่า ทศนคติ หมายถึง

1. ความสลับซับซ้อนของความรู้สึกหรือการมีอคติของบุคคลในการที่จะสร้างความพร้อมที่จะกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งตามประสบการณ์ของบุคคลนั้นที่ได้รับมา
2. ความโน้มเอียงที่จะมีปฏิกิริยาต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งในทางที่ดีหรือต่อต้านสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่จะมาถึงทางหนึ่งทางใด
3. ในด้านพฤติกรรมหมายถึง การเตรียมตัวหรือความพร้อมที่จะตอบสนอง

ดูบ (Doob, 1967) ได้ให้คำจำกัดความว่า ทศนคติ คือ การตอบสนองที่มีความหมายทางสังคมของบุคคลหนึ่ง ซึ่งเป็นการตอบสนองที่เกิดจากแรงขับภายในของแต่ละบุคคลที่มีต่อสิ่งเร้ารูปแบบต่าง ๆ อันเป็นผลทำให้บุคคลนั้นแสดงพฤติกรรมออกมาในภายหลัง

ดูบ, เซน, ฮอฟแลนด์ และคณะ, เซอร์รีฟ และเซอร์รีฟ, ซอว์ และไรท์, แครีช และคณะ, แมคเดวิด และฮารารี (Doob, 1947; Chein, 1948; Hovland et al., 1953; Sherif and Sherif, 1956; Shaw and Wright, 1956; Krech et al., 1962; McDavid and Harari, 1969 (อ้างถึงใน จิระวัฒน์ วงศ์สวัสดิวัฒน์, 2538) ได้รวบรวมลักษณะที่สำคัญของทศนคติไว้ดังนี้

1. ทศนคติเป็นสิ่งที่เกิดจากการเรียนรู้ หรือเกิดจากการสะสมประสบการณ์ของแต่ละบุคคล ไม่ใช่สิ่งที่มีติดตัวมาแต่กำเนิด
2. ทศนคติมีคุณลักษณะของการประเมิน (evaluative nature) ทศนคติเกิดจากการประเมินความคิดหรือความเชื่อที่บุคคลมีอยู่เกี่ยวกับสิ่งของ บุคคลอื่น หรือเหตุการณ์ ซึ่งจะ เป็นสื่อกลางทำให้เกิดปฏิกิริยาตอบสนอง

เซอร์สโตน (Thurstone, 1974) ได้กล่าวไว้ว่า ทักษคติเป็นผลรวมของมนุษย์เกี่ยวกับความรู้สึก อคติ ความกลัว ที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

อ็อพเพนไฮม์ (Oppenheim, 1966) ได้ให้คำจำกัดความของทักษคติไว้ว่า ทักษคติ คือ สภาวะของความพร้อม ความพอใจที่จะแสดงปฏิกิริยาในรูปแบบต่าง ๆ เมื่อต้องเผชิญกับสิ่งเร้า

แอลพอร์ต (Allport, 1967) ได้ให้ความหมายของทักษคติไว้ว่า ทักษคติ คือ สภาวะความพร้อมทางจิต ซึ่งเกิดจากประสบการณ์ และมีอิทธิพลโดยตรงต่อการตอบสนองของบุคคลที่มีต่อวัตถุและสถานการณ์ที่เกี่ยวข้อง

ไอเซน (Ajzen, 1988) ได้ให้ความหมายของทักษคติไว้ว่า ทักษคติ คือ อารมณ์ ความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบที่ตอบสนองต่อวัตถุ บุคคล สถาบัน หรือเหตุการณ์

จากความหมายของทักษคติที่กล่าวมาแล้วนั้น แสดงให้เห็นถึงความหลากหลายของการมองทักษคติของนักการศึกษาและนักจิตวิทยา โดยมีทั้งการให้ความหมายของทักษคติในด้านจิตใจ ในเชิงสติปัญญา และในเชิงการกระทำ ซึ่งถือเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของทักษคติ เมื่อทักษคติเป็นมโนทัศน์ที่มีนิยามต่างกันออกไป การจะเลือกยึดถือนิยามหนึ่งนิยามใดโดยทั่วไปแล้วจึงต้องพิจารณาว่านิยามใดเป็นประโยชน์มากที่สุด และนิยามใดได้รับการยอมรับมากที่สุด (ธีระพร อุวรรณ โณ, 2529:413)

จากแนวคิดเหล่านี้เราอาจจะสรุปได้ว่า ทักษคติ คือ ความพร้อมที่จะแสดงความรู้สึก หรือความนึกคิดออกมาในลักษณะของพฤติกรรมและการปฏิบัติต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งในเชิงบวกหรือเชิงลบ ซึ่งขึ้นกับพื้นฐานจากความเชื่อหรือประสบการณ์ที่เคยได้รับของแต่ละบุคคล หรืออาจกล่าวได้ว่า ความคิดเห็น (Opinion) คือ ผลผลิตของทักษคติของบุคคลในสภาพการณ์บางอย่างรอบตัว บุคคลจะจัดเรื่องทักษคติตามลำดับความสำคัญเมื่อบุคคลพูดหรือเขียน บุคคลนั้นกำลังแสดงลำดับชั้น (Hierarchy) ของทักษคติ กล่าวคือ จะมีการให้ความสำคัญเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงขึ้นในสภาพแวดล้อมภายนอก การเปลี่ยนแปลงนี้จะเกิดขึ้นในลำดับชั้นของทักษคติด้วย ทำให้เกิดการจัดลำดับใหม่และเกิดเป็นความคิดเห็นใหม่ตามมา ฉะนั้น ความคิดเห็นจึงเป็นการแสดงออกว่าตนมีทักษคติอย่างไรด้วยคำพูด (พัชนี เษยจรรยา, เมตตา วิวัฒนากุล และถิรนนท์ อนุวัชศิริวงศ์, 2541 : 65)

ประเภทของทัศนคติ

บุคคลสามารถแสดงทัศนคติออกได้เป็น 3 ประเภทด้วยกันคือ

1. ทัศนคติทางเชิงบวก เป็นทัศนคติที่ชักนำให้บุคคลแสดงออก มีความรู้สึกหรืออารมณ์จากสภาพจิตใจโต้ตอบในด้านดีต่อบุคคลอื่น หรือเรื่องราวหนึ่ง รวมทั้งหน่วยงานองค์กรสถาบันและการดำเนินกิจการขององค์กรอื่นๆ เช่นกลุ่มชาวเกษตรกร ย่อมมีทัศนคติทางบวก หรือมีความรู้สึกที่ดีต่อสหกรณ์การเกษตร และให้การสนับสนุนร่วมมือด้วย การเข้าเป็นสมาชิก และร่วมในกิจกรรมต่างๆ อยู่เสมอ เนื่องจากมีความสัมพันธ์หรือมีความต้องการไปในทิศทางเดียวกัน

2. ทัศนคติทางลบ หรือไม่ดี คือทัศนคติที่สร้างความรู้สึกเป็นไปในทางเสื่อมเสีย ไม่ได้รับความเชื่อถือ หรือไว้วางใจ อาจมีความเคลือบแคลงระแวง สงสัย รวมทั้งเกลียดชังต่อบุคคลใดบุคคลหนึ่ง เรื่องราว หรือปัญหาใดปัญหาหนึ่ง หรือหน่วยงานองค์กร สถาบัน และการดำเนินกิจการขององค์กร และอื่นๆ เช่น พนักงาน เจ้าหน้าที่บางคน อาจมีทัศนคติเชิงลบต่อบริษัท ฯลฯ จนก่อให้เกิดอคติขึ้นในจิตใจ จนพยายามประพฤติก และปฏิบัติต่อต้านกฎระเบียบของบริษัทอยู่เสมอ

3. ทัศนคติที่บุคคลไม่แสดงความคิดเห็นในเรื่องราว หรือปัญหาใดปัญหาหนึ่ง หรือต่อบุคคล หน่วยงาน สถาบัน องค์กร และอื่นๆ โดยสิ้นเชิง

ทัศนคติทั้ง 3 ประเภทนี้บุคคลอาจจะมีเพียงประการเดียวหรือหลายประการก็ได้ขึ้นอยู่กับความมั่นคงในความรู้สึกนึกคิดความเชื่อหรือค่านิยมอื่นๆ ที่มีต่อบุคคล สิ่งของ การกระทำ หรือสถานการณ์ เป็นต้น ยิ่งถ้าทัศนคติถูกกระตุ้นให้แสดงออกมาในรูปของความเห็นร่วมกันก็จะเปลี่ยนเป็น “สาธารณมติ” ไป

การก่อตัวของทัศนคติ (The Formation of Attitude)

ธงชัย สันติวงษ์(2539 : 166-167) กล่าวว่าทัศนคติก่อตัวเกิดขึ้นมาและเปลี่ยนแปลงไปเนื่องจากปัจจัยหลายประการด้วยกันคือ

1. การจูงใจทางร่างกาย (Biological Motivation) ทัศนคติจะเกิดขึ้นเมื่อบุคคลใดบุคคลหนึ่งกำลังดำเนินการตอบสนองตามความต้องการ หรือแรงผลักดันทางร่างกายตัวบุคคล จะสร้างทัศนคติที่ดีต่อบุคคล หรือสิ่งของที่สามารถช่วยให้เขามีโอกาสตอบสนองความต้องการของตนได้

2. ข่าวสารข้อมูล (Information) ทัศนคติจะมีพื้นฐานมาจากชนิดและขนาดของข่าวสารที่ได้รับ รวมทั้งลักษณะของแหล่งที่มาของข่าวสารด้วยกลไกของการเลือกเฟ้นในการ

มองเห็นและเข้าใจปัญหาต่างๆ (Selective Perception) ข่าวสารข้อมูลบางส่วนที่เข้ามาสู่บุคคลนั้น จะทำให้บุคคลนั้นเก็บไปคิดและสร้างเป็นทัศนคติขึ้นมาได้

3. การเข้าเกี่ยวข้องกับกลุ่ม (Group Affiliation) ทัศนคติบางอย่างอาจมาจากกลุ่มต่างๆ ที่บุคคลเกี่ยวข้องกับอยู่ ทั้งโดยตรงและทางอ้อม เช่น ครอบครัว วัค กลุ่มเพื่อนร่วมงาน กลุ่มกีฬา กลุ่มสังคมต่างๆ โดยกลุ่มเหล่านี้ ไม่เพียงแต่เป็นแหล่งรวมของค่านิยมต่างๆ แต่ยังมีการถ่ายทอดข้อให้แก่บุคคลในกลุ่ม ซึ่งทำให้สามารถสร้างทัศนคติขึ้นได้ โดยเฉพาะครอบครัวและกลุ่มเพื่อนร่วมงานเป็นกลุ่มที่สำคัญที่สุด (Primary Group) ที่จะเป็นแหล่งสร้างทัศนคติให้แก่บุคคลได้

4. ประสบการณ์ (Experience) ประสบการณ์ของคนที่มีต่อวัตถุสิ่งของ ย่อมเป็นส่วนสำคัญที่จะทำให้บุคคลต่างๆ ตีค่าสิ่งที่เขาได้มีประสบการณ์มาจนกลายเป็นทัศนคติได้

5. ลักษณะท่าทาง (Personality) ลักษณะท่าทางหลายประการ ต่างก็มีส่วนทางอ้อมที่สำคัญในการสร้างทัศนคติให้กับตัวบุคคล

ปัจจัยที่ก่อให้เกิดทัศนคติ

แสงเดือน ทวีสิน (2545) กล่าวว่า ปัจจัยที่ก่อให้เกิดเป็นทัศนคติมีดังนี้

1. ทัศนคติเกิดจากประสบการณ์ของแต่ละบุคคล โดยการรวบรวมจากประสบการณ์ต่างๆ ในอดีต ซึ่งมนุษย์จะทำการจำแนกแยกแยะออกเป็น 2 ลักษณะ คือ ชอบ-ไม่ชอบ ดี-ไม่ดี สนใจ-ไม่สนใจ การจำแนกนี้จะอาศัยหลักเกณฑ์ที่แต่ละคนเก็บสะสมจากประสบการณ์ในอดีต เป็นตัวประเมินตัดสินใจเพื่อกำหนดทิศทางของทัศนคติของตนเอง และหลักเกณฑ์ดังกล่าวจะถูกหล่อหลอมมาจากความเชื่อของมนุษย์แต่ละคนที่มีแตกต่างกัน

2. ทัศนคติเกิดจากการรับทัศนคติของผู้อื่นมาเป็นของตน มักจะเป็นในกรณีที่บุคคลนั้นมีความสำคัญ เป็นที่น่าเชื่อถือและได้รับการยกย่องชื่นชมอย่างมาก

3. ทัศนคติจากประสบการณ์ที่ประทับใจมาก ทั้งทางด้านดีและด้านไม่ดี เพียงครั้งเดียวก็อาจก่อให้เกิดเป็นทัศนคติได้อย่างรวดเร็ว

ส่วน แดลเนี่ยลแคทซ์ (Daniel Katz , 1960 : 163 - 191) ได้อธิบายถึงหน้าที่หรือกลไกของทัศนคติที่สำคัญไว้ 4 ประการดังนี้คือ

1. เพื่อใช้สำหรับการปรับตัว (Adjustment) หมายความว่าตัวบุคคลทุกคนจะอาศัยทัศนคติเป็นเครื่องยึดถือสำหรับการปรับพฤติกรรมของตนให้เป็นที่ไปในทางที่จะก่อให้เกิด

ประโยชน์แก่ตนสูงที่สุด และให้มีผลเสียน้อยที่สุด ดังนั้นทัศนคติจึงสามารถเป็นกลไกที่จะสะท้อนให้เห็นถึงเป้าหมายที่พึงประสงค์และที่ไม่พึงประสงค์ของเขา และด้วยสิ่งเหล่านี้เองที่จะทำให้แนวโน้มของพฤติกรรมเป็นไปในทางที่ต้องการมากที่สุด

2. เพื่อป้องกันตัว (Ego - Defensive) โดยปกติในทุกขณะ คนทั่วไปมักจะมีแนวโน้มที่จะไม่ยอมรับความจริงในสิ่งซึ่งเป็นที่ยึดแย้งกับความนึกคิดของตน(Self - Image) ดังนั้นทัศนคติจึงสามารถสะท้อนออกมาเป็นกลไกที่ป้องกันตัว โดยการแสดงออกเป็นความรู้สึกถูกเหยียดหยามหรือติฉินนินทาคนอื่น และขณะเดียวกันก็จะยกตนเองให้สูงกว่าด้วยการมีทัศนคติที่ถือว่าตนนั้นเหนือกว่าผู้อื่น การก่อตัวที่เกิดขึ้นมาของทัศนคติในลักษณะนี้จะมีลักษณะแตกต่างจากการมีทัศนคติเป็นเครื่องมือในการปรับตัวดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้น กล่าวคือทัศนคติจะมีใช้พัฒนาขึ้นมาจากการมีประสบการณ์กับสิ่งนั้นๆ โดยตรง หากแต่เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นจากภายในตัวผู้หนึ่งเอง และสิ่งที่เป็นเป้าหมายของการแสดงออกมา ซึ่งทัศนคตินั้นก็เป็นเพียงสิ่งที่เขาผู้นั้นหวังใช้เพียงเพื่อการระบายความรู้สึกเท่านั้น

3. เพื่อการแสดงความหมายของค่านิยม (Value Expressive) ทัศนคตินั้นเป็นส่วนหนึ่งของค่านิยมต่างๆ และด้วยทัศนคตินี้เองที่จะใช้สำหรับสะท้อนให้เห็นถึงค่านิยมต่างๆ ในลักษณะที่จำเพาะเจาะจงยิ่งขึ้น ดังนั้นทัศนคติจึงสามารถใช้สำหรับอธิบายและบรรยายความเกี่ยวกับค่านิยมต่างๆ ได้

4. เพื่อเป็นตัวจัดระเบียบเป็นความรู้ (Knowledge) ทัศนคติจะเป็นมาตรฐานที่ตัวบุคคลสามารถใช้ประเมินและทำความเข้าใจกับสภาพแวดล้อมที่มีอยู่รอบตัวเขา ด้วยกลไกดังกล่าวนี้เองที่ทำให้ตัวบุคคลสามารถรู้และเข้าใจถึงระบบ และระเบียบของสิ่งต่างๆ ที่อยู่รอบตัวเขาได้

อย่างไรก็ตาม นักวิชาการต่างเห็นว่าทัศนคติเกิดจากการเรียนรู้ คือมิได้ติดตัวมาแต่กำเนิด แหล่งสำคัญที่ทำให้เกิดทัศนคติคือ (อรวรรณ ปิรันธน์โสภา, 2546:27)

1. สิ่งที่เป็นแบบอย่าง (Model) การเลียนแบบผู้อื่นทำให้เกิดทัศนคติขึ้นได้ เช่น การเลียนแบบพ่อแม่ ซึ่งเป็นแหล่งที่มีอิทธิพลต่อบุคคลอย่างมาก เมื่อพ่อแม่แสดงท่าที่ไม่ชอบสิ่งใด ลูกก็มักจะไม่นชอบสิ่งนั้นไปด้วย

2. ประสบการณ์เฉพาะอย่าง (Specific Experience) เมื่อบุคคลมีประสบการณ์เฉพาะอย่างต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งในทางที่ดีหรือไม่ดี ก็จะทำให้เขาเกิดทัศนคติในเรื่องนั้นๆ ไปตามทิศทางของประสบการณ์ที่เขาได้รับ

3. ความเกี่ยวข้องกับสถาบัน (Institutional Factors) ทักษะคติในหลายอย่างของบุคคลเกิดขึ้นเนื่องจากความเกี่ยวข้องกับสถาบัน เช่น โรงเรียน ที่ทำงาน ฯลฯ ซึ่งสถาบันเหล่านี้เป็นแหล่งที่มาและสนับสนุนทักษะคติประเภทต่างๆ ได้

4. การติดต่อสื่อสารกับบุคคลอื่น (Communication from others) การได้ติดต่อสื่อสารกับบุคคลอื่น และทำให้บุคคลเกิดทักษะคติจากการรับรู้ข่าวสารนั้นได้ เช่น เด็กที่เคยได้รับการอบรมสั่งสอนจากผู้ใหญ่ว่าทำอย่างนั้นไม่ดี อย่างนี้ไม่ดี ก็จะทำให้เด็กเกิดมีทักษะคติต่อการกระทำต่างๆ ตามที่ได้รับรู้มา

ลักษณะที่สำคัญของทักษะคติประกอบไปด้วย

1. เป็นสิ่งที่อยู่ภายในตัวบุคคล ทักษะคติเป็นเรื่องของระเบียบความคิดที่เกิดขึ้นภายใน
2. ทักษะคติมิใช่เป็นสิ่งที่ติดตัวมาแต่กำเนิด คนทุกคนเกิดมายังไม่มีความคิดใดๆ ทั้งสิ้น แต่เมื่อได้ผ่านการเรียนรู้ ก็จะก่อให้เกิดทักษะคติขึ้นมา การเรียนรู้ที่ก่อให้เกิดทักษะคติได้มาจากอิทธิพลของกลุ่มต่างๆ เช่น ครอบครัว เพื่อน สังคม เป็นต้น (พะยอม วงศ์สารศรี, 2526)
3. ทักษะคติมีลักษณะมั่นคงถาวร ทักษะคติที่ได้ก่อตัวเกิดขึ้นมาแล้ว จะอยู่อย่างถาวร ยากต่อการเปลี่ยนแปลงอย่างทันทีทันใด ทั้งนี้เพราะทักษะคติได้ก่อตัวขึ้นมาจากกระบวนการความคิด มีการประเมินผลและที่สรุปขึ้น
4. ทักษะคติเกิดขึ้นมาจากตัวบุคคลและสิ่งของเสมอ ทักษะคติ เป็นเรื่องที่เกิดขึ้นจากการสัมผัสและเรียนรู้จากสิ่งภายนอก

การเปลี่ยนแปลงทักษะคติ

ทักษะคติของบุคคลสามารถเปลี่ยนแปลงได้หลายวิธี เช่น การได้รับข่าวสารต่างๆ จากบุคคลอื่น หรือสื่อมวลชนต่างๆ ข่าวสารที่ได้รับทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงองค์ประกอบของทักษะคติในด้านการเรียนรู้ หากองค์ประกอบส่วนใดส่วนหนึ่งเปลี่ยนแปลง องค์ประกอบด้านอื่นๆ มีแนวโน้มที่จะเปลี่ยนแปลงด้วยเช่นกัน เช่น ถ้าองค์ประกอบด้านการเรียนรู้เปลี่ยนแปลง ก็มีแนวโน้มที่จะทำให้องค์ประกอบด้านความรู้สึกและพฤติกรรมเปลี่ยนด้วย

Hovland and Janis (1959:59) ได้ศึกษาวิจัยพบว่า กระบวนการในการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ซึ่งเป็นตัวกำหนดหรือแสดงว่าบุคคลได้ถูกชักจูงโดยการสื่อสาร

1. การใส่ใจ (Attention) ถ้าบุคคลไม่มีความสนใจใส่ใจ หรือตั้งใจที่จะรับฟังข่าวสาร ก็จะไม่สามารถเปลี่ยนแปลงทัศนคติของบุคคลนั้นได้ เช่น ในการเผยแพร่ข่าวสารเกี่ยวกับพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550 ถึงแม้จะให้ข้อมูลว่า กฎหมายนี้มีการบังคับใช้แล้ว และเลือกใช้สื่อประชาสัมพันธ์ที่ประชาชนไม่ค่อยเปิดรับบุคคลเหล่านี้ก็ไม่เกิดความสนใจ

2. ความเข้าใจ (Comprehension) แม้ว่าผู้รับสารจะให้ความสนใจในสารที่เผยแพร่แต่ถ้าไม่มีความเข้าใจ ก็จะไม่เกิดการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ เช่นเดียวกับ พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550 ที่ผู้ใช้อินเทอร์เน็ตอาจให้ความสนใจเกี่ยวกับการประกาศบังคับใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ แต่อาจจะไม่เข้าใจว่าควรปฏิบัติตัวอย่างไร ตามกฎหมายนี้และกฎหมายนี้ก่อให้เกิดผลดีอย่างไร ผู้ใช้อินเทอร์เน็ตก็จะไม่เปลี่ยนทัศนคติ

3. การยอมรับ (Yielding) การยอมรับข่าวสารแนวความคิด ข้อโต้แย้งและข้อสรุปของข่าวสารที่ถูกนำมาเผยแพร่ จะทำให้เกิดกระบวนการเปลี่ยนแปลงทัศนคติที่สมบูรณ์ เช่น เมื่อผู้ใช้อินเทอร์เน็ตสนใจและเข้าใจในความสำคัญและแนวปฏิบัติตามกฎหมาย ก็จะเกิดการยอมรับ และนำไปปฏิบัติตาม ตามที่กฎหมายกำหนด

4. ความคงอยู่ (Retention) ข่าวสารที่มีประสิทธิภาพสมบูรณ์จะขึ้นอยู่กับว่า ข่าวสารนั้นมีความคงอยู่นานเพียงใด หมายถึงว่า ผู้รับสารจะจำข่าวสารนั้น ได้มากน้อยเพียงใด ดังกรณีพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550 หากผู้ใช้อินเทอร์เน็ตได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับกฎหมายดังกล่าวแล้วเกิดความใส่ใจ เข้าใจ และยอมรับเกี่ยวกับกฎหมายนี้ ก็จะสามารถจดจำข่าวสารเกี่ยวกับกฎหมายดังกล่าวได้เป็นอย่างดี

แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรม (Practice)

Rogers (อ้างถึงใน ฉัฐพร ศรีสติ, 2548) กล่าวว่า การที่บุคคลมีพฤติกรรมที่แตกต่างกัน ก็เนื่องมาจากการมีความรู้และทัศนคติที่แตกต่างกัน จนก่อให้เกิดประสบการณ์ที่แตกต่างกัน ในกรณีทั่วไปเมื่อบุคคลมีความรู้และทัศนคติเช่นไร ก็จะแสดงพฤติกรรมไปตามความรู้และทัศนคติที่มีอยู่ นั่นคือ จะเกิดขึ้นอย่างสอดคล้องกันหรือมีความสัมพันธ์กัน แต่จะไม่เป็นเช่นนี้ในทุกกรณีเสมอไป ทั้งนี้เป็นเพราะในบางกรณีอาจเกิดช่องว่างของความรู้ ทัศนคติ และการปฏิบัติได้

โกลด์เซนเซอร์ (Goldensor ,1984 : 90) กล่าวว่า พฤติกรรมเป็นการกระทำ หรือ การตอบสนองการกระทำทางจิตวิทยาของแต่ละบุคคล และเป็นปฏิสัมพันธ์ในการตอบสนองต่อ สิ่งกระตุ้นภายใน หรือภายนอก รวมทั้งเป็นกิจกรรมการกระทำต่าง ๆ ที่เป็นไปอย่างมี จุดมุ่งหมาย สังเกตเห็นได้ หรือเป็นกิจกรรมการกระทำต่าง ๆ ที่ได้ผ่านการใคร่ครวญมาแล้วหรือ เป็นไปอย่างไม่รู้ตัว

ซูลา จิตพิทักษ์ (2526, หน้า 2) ให้ความเห็นว่า พฤติกรรมหรือการกระทำของ บุคคลนั้น ไม่รวมเฉพาะสิ่งที่ปรากฏออกมาจากภายนอกเท่านั้น แต่ยังรวมถึงสิ่งที่อยู่ภายในของ บุคคล ซึ่งคนภายนอกไม่สามารถสังเกตเห็นได้โดยตรง เช่น คุณค่าที่เขายึดถือเป็นหลักในการ ประเมินสิ่งต่าง ๆ ทักษะคติ หรือเจตคติที่เขามีต่อสิ่งต่าง ๆ ความคิดเห็น ความเชื่อ ทัศนคติ และ สภาพจิตใจ ปัจจัยต่าง ๆ นี้เป็นเหตุกำหนดพฤติกรรม หรือการกระทำของบุคคล

สุรพงษ์ โสชนะเสถียร (2533) กล่าวว่า พฤติกรรม (Practice) ว่าเป็นการ แสดงออกของบุคคล โดยมีพื้นฐานมาจากความรู้ และทัศนคติที่แตกต่างกัน ความแตกต่างของ ความรู้และทัศนคติ เกิดขึ้นเพราะความแตกต่างในการเปิดรับสื่อ และความแตกต่างในการแปล สารที่ตนได้รับ จึงก่อให้เกิดประสบการณ์ที่ต่างกัน อันมีผลต่อพฤติกรรมของบุคคล

โสภา ชูพิกุลชัย (2521, อ้างถึงใน วิเชียร มุริจันทร์, 2542, หน้า 9) กล่าวว่า พฤติกรรม หมายถึง การกระทำกิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งสิ่งมีชีวิตและบุคคลอื่นสามารถสังเกตได้หรือ ใช้เครื่องมือทดสอบได้ เช่น การหัวเราะ ร้องไห้

ลีวิท (Leavitt, 1964; อ้างถึงใน ธงชัย สันติวงษ์, 2539 : 377-378) เสนอว่า พฤติกรรมของมนุษย์จะเป็นไปโดยมีข้อสมมติฐาน 3 ประการที่สัมพันธ์กันอยู่คือ

1. พฤติกรรมจะเกิดขึ้นได้ก็โดยที่必须有สาเหตุมาทำให้เกิด (Behavior is caused)
2. พฤติกรรมจะเกิดขึ้นได้ก็โดยที่必须有แรงกระตุ้นสิ่งใดสิ่งหนึ่งมากระตุ้นทำให้เกิด (behavior is motivated)
3. พฤติกรรมที่เกิดขึ้นจะเป็นไปโดยมีจุดมุ่งหมายเสมอ (Behavior is goal directed)

ส่วนประกอบทั้ง 3 ประการนี้จะสัมพันธ์กันอยู่เป็นกระบวนการของพฤติกรรมที่จะมีอยู่เหมือนกันสำหรับมนุษย์ทุกคน โดยไม่จำกัดว่าจะเป็นวัยใดหรืออยู่ในวัฒนธรรมใดก็ตาม

เราจึงสามารถสรุปได้ว่า พฤติกรรม หมายถึง การกระทำหรือการตอบสนองของมนุษย์ต่อสถานการณ์หนึ่งสถานการณ์ใดหรือสิ่งกระตุ้นต่าง ๆ โดยการกระทำนั้นเป็นไปโดยมีจุดมุ่งหมาย และเป็นไปอย่างใคร่ครวญมาแล้ว หรือเป็นไปอย่างไม่รู้สึกรู้สีกตัว และไม่ว่าสิ่งมีชีวิต หรือบุคคลอื่นสามารถสังเกตการณ์การกระทำนั้นได้หรือไม่ก็ตาม

ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้และพฤติกรรม

บลูม (Bloom, 1975 : 65-197) ได้กล่าวถึงพฤติกรรมและความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรม เจตคติ และการปฏิบัติว่าเป็นกิจกรรมทุกประเภทที่มนุษย์กระทำ อาจจะเป็นสิ่งที่สังเกตได้หรือไม่ได้ และพฤติกรรมดังกล่าวนี้ได้แบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ

1. พฤติกรรมด้านความรู้ (cognitive domain) พฤติกรรมด้านนี้มีขั้นของความสามารถทางด้านความรู้ การให้ความคิด และพัฒนาการทางด้านสติปัญญา จำแนกตามลำดับชั้นจากง่ายไปหายากได้ดังนี้

1.1. ความรู้ ความจำ (knowledge) เป็นพฤติกรรมขั้นต้นเกี่ยวกับความจำได้หรือระลึกได้

1.2. ความเข้าใจ (comprehension) เป็นพฤติกรรมที่ต่อเนื่องมาจากความรู้ คือจะต้องมีความรู้มาก่อนจึงจะเข้าใจได้ ความเข้าใจนี้จะแสดงออกมาในรูปของการแปลความตีความและคาดคะเน

1.3. การนำไปใช้ (application) เป็นการนำเอาวิธีการ ทฤษฎี กฎเกณฑ์และแนวคิดต่าง ๆ ไปใช้

1.4. การวิเคราะห์ (analysis) เป็นขั้นที่บุคคลมีความสามารถและมีทักษะในการจำแนกเรื่องรวมที่สมบูรณ์ใด ๆ ออกเป็นส่วนย่อย และมองเห็นความสัมพันธ์อย่างแน่ชัดระหว่างส่วนประกอบที่รวมเป็นปัญหา หรือสถานการณ์อย่างใดอย่างหนึ่ง

1.5. การสังเคราะห์ (synthesis) เป็นความสามารถของบุคคลในการรวบรวมส่วนย่อยต่าง ๆ เข้าเป็นส่วนรวมที่มีโครงสร้างใหม่ มีความชัดเจน และมีคุณภาพสูงขึ้น

1.6. การประเมินผล (evaluation) เป็นความสามารถของบุคคลในการวินิจฉัยดีราคาราของสิ่งต่าง ๆ โดยมีเกณฑ์ที่ใช้ช่วยประเมินค่านี้ อาจเป็นเกณฑ์ที่บุคคลสร้างขึ้นมาหรือมีอยู่แล้วก็ตาม

2. พฤติกรรมด้านทัศนคติ (affective domain) พฤติกรรมด้านนี้หมายถึง ความสนใจ ความรู้สึก ท่าที ความชอบในการให้คุณค่า หรือปรับปรุงค่านิยมที่ยึดถืออยู่เป็นพฤติกรรมที่ยากแก่การอธิบาย เพราะเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นภายในจิตใจของคน การเกิดพฤติกรรมด้านเจตคติแบ่งขั้นตอนดังนี้

2.1. การรับหรือการให้ความสนใจ (receiving of attending) เป็นขั้นที่บุคคลถูกกระตุ้นให้ทราบว่าเหตุการณ์หรือสิ่งเร้าบางอย่างเกิดขึ้น และบุคคลนั้นมีความยินดีหรือมีภาวะจิตใจพร้อมที่จะรับ หรือให้ความพอใจต่อสิ่งเร้า นั้น ในการยอมรับนี้ประกอบด้วยความตระหนักความยินดีที่ควรจะได้รับ และการเลือกรับ

2.2. การตอบสนอง (responding) เป็นขั้นตอนที่บุคคลถูกจูงใจให้เกิดความรู้สึกผูกมัดต่อสิ่งเร้า เป็นเหตุให้บุคคลพยายามทำให้เกิดปฏิกิริยาตอบสนอง พฤติกรรมขั้นนี้ประกอบด้วยการยินยอม ความเต็มใจ และพอใจที่จะตอบสนอง

2.3. การให้ค่านิยม (valuing) เป็นขั้นที่บุคคลมีปฏิกิริยาซึ่งแสดงให้เห็นว่าบุคคลนั้นยอมรับว่าเป็นสิ่งที่มีคุณค่าสำหรับตนเอง และได้นำไปพัฒนาเป็นของตนเองอย่างแท้จริง พฤติกรรมขั้นนี้ส่วนมากใช้คำว่า “ค่านิยม” ซึ่งการเกิดค่านิยมนี้ประกอบด้วย การยอมรับความชอบและผูกมัดค่านิยมเข้ากับตนเอง

2.4. การจัดกลุ่มค่า (organization) เป็นขั้นที่บุคคลจัดระบบของค่านิยมต่าง ๆ ให้เข้ากลุ่มโดยพิจารณาถึงความสัมพันธ์ระหว่างค่านิยมเหล่านั้น ในการจัดกลุ่มนี้ประกอบด้วย การสร้างแนวความคิดเกี่ยวกับค่านิยม และจัดระบบของค่านิยม

2.5. การแสดงลักษณะตามค่านิยมที่ยึดถือ (characterization by a value complex) พฤติกรรมขั้นนี้ถือว่า บุคคลมีค่านิยมหลายชนิด และจัดอันดับของค่านิยมเหล่านั้นจากดีที่สุด ไปถึงน้อยที่สุด และพฤติกรรมเหล่านี้จะเป็นตัวคอยควบคุมพฤติกรรมของบุคคล พฤติกรรมในขั้นนี้ประกอบด้วย การวางแนวทางการปฏิบัติและการแสดงลักษณะที่จะปฏิบัติตามแนวทางที่เขากำหนด (Krathwohl, 1964 : 33-35)

3. พฤติกรรมด้านการปฏิบัติ (psychomotor domain) เป็นพฤติกรรมที่ใช้ความสามารถในการแสดงออกของร่างกาย ซึ่งรวมถึงการปฏิบัติที่อาจแสดงออกในสถานการณ์หนึ่ง ๆ หรืออาจเป็นพฤติกรรมที่คาดคะเนว่า อาจจะปฏิบัติในโอกาสต่อไป พฤติกรรมด้านนี้เป็น

พฤติกรรมขั้นสุดท้าย ซึ่งต้องอาศัยด้านพุทธิปัญญา หรือเป็นพฤติกรรมที่สามารถประเมินผลได้ง่าย แต่กระบวนการที่ก่อให้เกิดพฤติกรรมนี้ต้องอาศัยเวลา และการตัดสินใจหลายขั้นตอน (Bloom, 1975, p. 7-8) ในด้านสุขภาพถือว่า พฤติกรรมด้านการปฏิบัติของบุคคลเป็นเป้าหมายขั้นสุดท้ายที่จะช่วยให้บุคคลมีสุขภาพดี

ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ ทักษะ และพฤติกรรม (KAP) สามารถสรุปรูปแบบของความสัมพันธ์เป็น 4 ลักษณะ คือ

K = Knowledge

A = Attitude

P = Practices

1. $K \longleftrightarrow A \longleftrightarrow P$

ภาพที่ 1 รูปแบบความสัมพันธ์ที่ 1

ทัศนคติเป็นตัวการที่ทำให้เกิดความรู้และพฤติกรรม ดังนั้น ความรู้สัมพันธ์กับทัศนคติ และทัศนคติมีผลต่อพฤติกรรม

2. $\begin{matrix} K \\ A \end{matrix} \longleftarrow P$

ภาพที่ 2 รูปแบบความสัมพันธ์ที่ 2

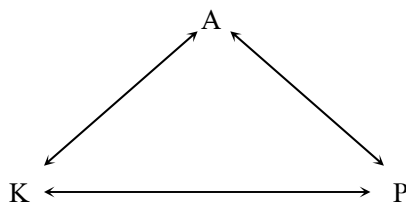
ความรู้และทัศนคติมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน ทำให้เกิดพฤติกรรมตามมา

3. $\begin{matrix} K \\ A \end{matrix} \longrightarrow P$

ภาพที่ 3 รูปแบบความสัมพันธ์ที่ 3

ความรู้และทัศนคติต่างก็ทำให้เกิดพฤติกรรมได้ โดยที่ความรู้และทัศนคติไม่จำเป็นต้องมีความสัมพันธ์กัน

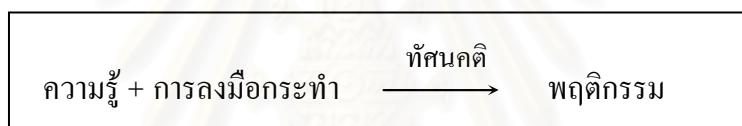
4.

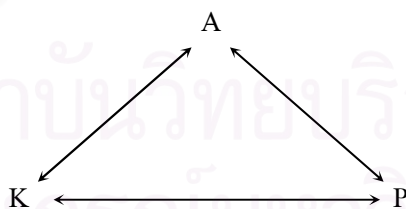
ภาพที่ 4 รูปแบบความสัมพันธ์ที่ 4

ความรู้มีผลต่อการปฏิบัติทั้งทางตรงและทางอ้อม สำหรับทางอ้อมนั้นมีทัศนคติเป็นตัวกลางทำให้เกิดพฤติกรรมตามมาได้

ในทางพฤติกรรมนั้น ทัศนคติที่ดีจะช่วยทำให้เกิดการปฏิบัติที่ดีได้ ซึ่งเป็นผลให้มีพฤติกรรมที่ดีที่สุดในที่สุด และทัศนคติมีบทบาทสำคัญในเรื่องของการปฏิบัติ เพราะถ้าคนเรามีทัศนคติที่ดีต่อความรู้ที่ได้รับจะช่วยให้เกิดการนำความรู้ไปใช้หรือปฏิบัติ ซึ่งเปรียบได้กับปฏิกิริยาทางเคมี ดังนี้

ปฏิกิริยาจะไม่เกิดขึ้นจนกว่าจะได้ใส่ตัวเร่งปฏิกิริยา เช่นเดียวกับความรู้ไม่ถูกนำไปใช้จนกว่าจะมีทัศนคติที่ดีเกิดขึ้นมากพอ ทัศนคติจึงอาจเปรียบได้กับตัวเร่งปฏิกิริยา ซึ่งความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรมนั้น อาจแสดงรูปแบบได้อีกแบบหนึ่ง ดังนี้

ภาพที่ 5 ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรม

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรม (KAP) จึงเป็นอีกแนวคิดหนึ่งที่สำคัญที่ผู้วิจัยคิดว่าสามารถนำมาใช้ในการวิเคราะห์และศึกษาวิจัย เพื่ออธิบายถึงปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในงานวิจัยเรื่องนี้ ได้เป็นอย่างดี โดยหากผู้ใช้อินเทอร์เน็ตมีความรู้เกี่ยวกับกฎหมาย พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550 ก็จะ

ส่งผลกระทบต่อทัศนคติ จนนำมาถึงการแสดงออกทางพฤติกรรมของผู้ใช้อินเทอร์เน็ต ซึ่งย่อมเป็นไปตามภูมิหลังของประสบการณ์ ความรู้ ทัศนคติ ของแต่ละบุคคลที่สั่งสมมาแตกต่างกันไป

แนวความคิดดังกล่าวนี้ สามารถอธิบายความรู้ของผู้ใช้อินเทอร์เน็ตเกี่ยวกับพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550 ได้ว่า เมื่อบุคคลได้รับสิ่งเร้าต่างๆ อันได้แก่ข่าวสารและการรับรู้เกี่ยวกับกฎหมาย พระราชบัญญัติฉบับดังกล่าวแล้ว บุคคลจะเกิดความรู้สึก ค่านิยม รวมทั้งรับรู้ถึงผลกระทบที่ตนเองจะได้รับ โดยองค์ประกอบด้านต่างๆ ที่ทำให้เกิดการความรู้ ความเข้าใจนี้เอง ที่จะเป็นสิ่งนำไปสู่การแสดงออกทางพฤติกรรมของผู้ใช้อินเทอร์เน็ตต่อไป

2. แนวคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะของการสื่อสารด้วยคอมพิวเตอร์และบริการบนอินเทอร์เน็ต

พัฒนาการของเทคโนโลยีสารสนเทศตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน มีส่วนสำคัญที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการดำเนินชีวิตของคนส่วนใหญ่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อนานเทคโนโลยีด้านคอมพิวเตอร์ผสมผสานกับการสื่อสาร ทำให้กระบวนการสารสนเทศรูปแบบใหม่นี้กระจายไปทั่วโลกได้อย่างรวดเร็ว และมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา (John Naisbitt อ้างถึงใน สุภัญญา สดขรรค์ 2539 : 7-10)

การสื่อสารด้วยคอมพิวเตอร์ (Computer-Mediated Communication:CMC) หมายถึง ระบบการสื่อสารข้อมูล ทั้งที่เป็นข้อความ ภาพ สัญลักษณ์ และเสียง ระหว่างคอมพิวเตอร์เครื่องหนึ่งไปสู่คอมพิวเตอร์อีกเครื่องหนึ่ง หรือหลายๆ เครื่อง โดยใช้สื่อกลางคือระบบโทรคมนาคม (Telecommunication System) เช่น โทรศัพท์ โทรสาร เคเบิลใยแก้ว หรือดาวเทียม เป็นต้น

Everett Rogers (อ้างถึงใน กาญจนา แก้วเทพ : 2543 : 104) ได้เสนอแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับ CMC หรือการสื่อสารด้วยคอมพิวเตอร์ ว่าเป็นมณฑลการศึกษาด้านการสื่อสารที่เริ่มก่อตัวและเติบโตเป็นสาขาวิชาที่แยกออกจากสังคมวิทยา จิตวิทยาสังคม และวาทวิทยา ประมาณปี1950 เนื่องจากสื่ออิเล็กทรอนิกส์ และผลกระทบของสื่อใหม่เหล่านี้เริ่มดึงดูดความสนใจของนักวิจัย ทำให้ช่วงทศวรรษ 1960 การศึกษาสื่ออิเล็กทรอนิกส์ในสาขา new media กลายเป็นศูนย์กลางการวิจัยด้านการสื่อสารที่ศึกษาเกี่ยวกับสื่อใหม่ที่แตกต่างไปจากการวิจัยด้านสื่อมวลชนอื่นๆ

อีกทั้งคอมพิวเตอร์ได้กลายเป็นช่องทางในกระบวนการสื่อสารที่มีบทบาทและก่อให้เกิดผลกระทบต่อสังคมและวัฒนธรรมในระดับโครงสร้าง ซึ่งในวงวิชาการ CMC มีฐานะเป็นสาขาวิชาใหม่ที่เกิดจากความพยายามที่จะศึกษาสื่อใหม่ (New media technology) ที่มีความแตกต่างจากสื่อรุ่นก่อนได้แก่

1. CMC เป็นสื่อที่ไม่มีเงื่อนไขเรื่องเวลาในการเสนอเนื้อหา ทำให้สามารถใช้สื่อประเภทนี้ได้ตามความต้องการ (transient)
2. CMC กระจายตัวเองอยู่ทั่วไป (wide distributed)
3. CMC เป็นช่องทางในการนำเสนอที่หลากหลาย (multi-model)
4. CMC เป็นช่องทางที่ผู้สื่อสารสามารถปรับเปลี่ยนเนื้อหาได้ตามความเหมาะสม (manipulation of content)
5. CMC เป็นเครือข่ายคอมพิวเตอร์ที่เป็นสากล (universal medium) คือสามารถแปลง (transformations) ข่าวสารที่ใช้สื่อสารอย่างสากลเหมือนเครื่องรับและส่งข่าวสารชนิดอื่นๆ

Rice (1989) ได้วิเคราะห์ถึงศักยภาพของการสื่อสารด้วยคอมพิวเตอร์ โดยเปรียบเทียบจากคุณสมบัติในการสื่อสารในรูปแบบต่างๆ ดังนี้

1. ความเป็นอิสระจากกฎเกณฑ์และข้อจำกัด (Freedom of constraints) เช่น การกำหนดสถานะของผู้ส่งสาร การผูกขาดความเป็นเจ้าของสื่อ การไม่สามารถเลือกกลุ่มผู้รับสารเฉพาะเป้าหมายได้ การกำหนดช่วงเวลาในการรับข่าวสาร หรือการไม่สามารถเรียกคืนข้อมูลได้ เป็นต้น
2. ขอบเขตการสื่อสาร (Mode of technical bandwidth) ซึ่งหมายถึง ระยะเวลา ระหว่างผู้ส่งสารและผู้รับสาร หรือเนื้อหาที่สามารถนำเสนอได้ในหลายลักษณะ ทั้งที่เป็นคำพูด สัญลักษณ์ หรือเสียง
3. การสนองตอบและปฏิสัมพันธ์ (Feedback and interactivity) ระหว่างผู้ส่งสารและผู้รับสาร สามารถเกิดขึ้นได้โดยสะดวก และในระยะเวลาอันรวดเร็ว
4. การติดต่ออย่างเป็นเครือข่าย (Network Flows) ซึ่งมีผลต่อการกระจายตัวรวมทั้งการเข้าถึงสื่อ และข้อมูลที่มีการเชื่อมโยงกัน

และการสื่อสารด้วยคอมพิวเตอร์ที่กำลังได้รับความนิยมมากที่สุดในตอนนี้ก็คือ อินเทอร์เน็ต (Internet) นั่นเองซึ่งย่อมาจากคำว่า Interconnecting กับ Network เครือข่าย อินเทอร์เน็ตนั้นไม่มีศูนย์กลางไม่มีแม่ข่ายเหมือนกับคอมพิวเตอร์ในระบบอื่น ดังนั้น อินเทอร์เน็ตจึงเป็นแหล่งข้อมูลข่าวสารที่สามารถเชื่อมโยงเครื่องคอมพิวเตอร์ต่างระบบ ต่าง ชนิดจากที่ต่างๆ ทั่วโลกไว้ด้วยกัน โดยอาศัยหลักเกณฑ์มาตรฐานเดียวกันที่ครอบคลุม กระบวนการสื่อสารไปมาระหว่างเครื่องคอมพิวเตอร์ คือ โพรโทคอล TeP/IP (Transmission Control Protocol / Internet Protocol) ทำให้เครื่องคอมพิวเตอร์ทั้งหลายสามารถติดต่อสื่อสาร แลกเปลี่ยนข้อมูลถึงกันได้โดยสะดวก รวดเร็ว ไม่ว่าข้อมูลเหล่านั้นจะอยู่ในรูปแบบใด อาจเป็น ตัวอักษร ข้อความ ภาพ หรือเสียงก็ได้ จึงทำให้สื่ออินเทอร์เน็ตเป็นสื่อที่มีเครือข่ายขนาดใหญ่ ครอบคลุมเกือบทุกประเทศในโลก จนมีผู้กล่าวว่า เครือข่ายอินเทอร์เน็ตเป็น “เครือข่ายของ เครือข่าย” (Network of Networks) ซึ่งเปรียบเสมือนการรวมห้องสมุดของสรรพวิชาและตำรา ต่างๆ มาไว้ด้วยกัน ในลักษณะที่เป็นระบบเปิด เพื่อครอบคลุมผู้ใช้ทั่วโลก (รายงานการวิจัยทาง นิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2548 : หน้า 197 -198)

อินเทอร์เน็ตเป็นรูปแบบการสื่อสารที่เกิดจากการปฏิวัติทางโทรคมนาคม ที่ทำให้การสื่อสารเป็นปัจจัยหนึ่งที่สำคัญที่ อีอี เอเมอร์รี่ พีเอช โอลท์ และ ดับบลิว เค เอจ (EE Emery, P.H. Ault and W.K.Age,1967) กล่าวว่า “มนุษย์เรายังมีความต้องการขั้นพื้นฐานอีกอย่าง นอกเหนือไปจากความต้องการทางร่างกายในเรื่องอาหารและที่อยู่อาศัย นั่นก็คือความต้องการที่จะสื่อสารกับเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน ความจำเป็นในด้านการสื่อสารเป็นความจำเป็นพื้นฐานเป็นสิ่งที่จำเป็นต้องมีเพื่อให้ชีวิตอยู่รอด” (เสถียร เขยประทับ, 2524) และการสื่อสารก่อให้เกิดความสามัคคี (concerted) ความร่วมมือกัน และความเข้าใจกันในเป้าหมายบางอย่าง ทั้งนี้เพราะการสื่อสารของมนุษย์คือ การกระทำเพื่อทำการแบ่งปันข่าวสาร (an act of sharing) (Colin Cherry, 1978) ได้เปลี่ยนเป็นการสื่อสารที่แบ่งปันข่าวสารที่มาอยู่ร่วมกันเชื่อมต่อกันเป็นโครงสร้างทำให้ระยะทางจากสภาพภูมิศาสตร์ที่เป็นจริงกับการสื่อสาร เป็นการสื่อสารที่ไร้ระยะทางกับเวลา (space and time) ในการรับส่งข้อมูลข่าวสารที่มีผลต่อเส้นทางการสื่อสาร (communication traffic) และอื่นๆ (Stanley D. Brunn & Thomas R. Leinbach,1994)

อธิปัติย์ คลี่สุนทร (2540) ได้ให้ความหมายของเครือข่ายอินเทอร์เน็ตว่าเป็นเสมือนระบบเครือข่ายทางเดินข้อมูลสารสนเทศ ซึ่งมีระบบเชื่อมโยงและมีระบบแจกจ่ายจากแต่ละจุดย่อยเล็กๆ ไปยังจุดใหญ่ หรือจากจุดใหญ่ไปยังจุดย่อย ซึ่งเปรียบเสมือนการรวมห้องสมุดของสรรพวิชา และตำราต่างๆ มาไว้ใช้ด้วยกัน ระบบนี้ยังถือเป็นการทดสอบความสามารถของมนุษย์ในการพัฒนาระบบใหญ่มหึมาศาล ที่เป็นระบบเปิดเพื่อครอบคลุมผู้ใช้ทั่วโลก

ซึ่งการใช้ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตนั้นเป็นลักษณะสังคมที่เรียกว่า “virtual communication” หรือ “virtual society” เป็นการใช้งานบนระบบเครือข่ายดิจิทัลที่อยู่ใน “cyberspace” ของวิลเลียม กิบสัน (William Gibson) ที่ข้อมูลข่าวสารเป็นการเคลื่อนไหวที่ประกอบด้วย ข้อความภาพ และเสียงมารวมกันเป็นองค์ประกอบใหม่ในลักษณะสื่อผสมที่ต้องคำนึงถึงความเป็นจริงที่เห็นเป็นรูปทางกายภาพกับความเป็นจริงที่ได้จากการมองเห็นในการสื่อสาร (Peter Otte, 1994 อ้างถึงในเรวัติ คงสุภาพกุล, 2539:18)

โดยที่เราสามารถจะสรุปลักษณะพิเศษของอินเทอร์เน็ตได้ดังนี้

1. **Interactivity** หรือการโต้ตอบได้ทันที ถือเป็นลักษณะเด่นที่สุดของอินเทอร์เน็ต คำว่า Interactivity ในความหมายของนักวิชาการทางด้านคอมพิวเตอร์คือ การที่ผู้ใช้มีปฏิสัมพันธ์กับคอมพิวเตอร์ หรือการใช้คอมพิวเตอร์นั่นเอง ส่วนในความหมายของนักสื่อสาร Williams Rice และ Rogers (1988) ได้ให้ความหมายของคำว่า Interactivity คือ การสื่อสารโต้ตอบกันระหว่างผู้สื่อสาร เป็นระดับของการสื่อสารที่ผู้มีส่วนร่วมในกระบวนการสื่อสารควบคุมและแลกเปลี่ยนบทบาทซึ่งกันและกัน

2. **Multimedia** หรือสื่อประสม เป็นการสื่อสารรูปแบบหนึ่งที่เป็นการผสมผสานระหว่างข้อความตัวอักษร (text) กราฟฟิก (graphics) เสียง (sound) ภาพ (video) และภาพเคลื่อนไหว (animation) นอกจากนี้ได้การพัฒนาไปถึงขั้นการถ่ายทอดสดภาพและเสียงทาง WWW ในปัจจุบัน Multimedia เป็นลักษณะสำคัญบน WWW ที่นักการตลาดนำมาใช้ในการโฆษณาเพื่อทำให้เกิดความน่าสนใจและดึงดูดลูกค้าได้มากขึ้น

3. **Hypertext** หรือข้อความหลายมิติ เป็นลักษณะเฉพาะตัวที่ทำให้การนำเสนอข้อมูลบนอินเทอร์เน็ตแตกต่างไปจากสื่ออื่นๆ Hypertext เป็นรูปแบบของการเชื่อมโยงข้อมูลบนเครือข่าย เอกสารที่เป็น Hypertext มักมีการใช้ Hyperlinks ซึ่งอาจเป็นตัวอักษร ข้อความ หรือรูปภาพที่สามารถเชื่อมต่อไปยัง Web page อื่นหรือจุดอื่นภายในเอกสารเดียวกัน Ted Nelson (1987) เป็นผู้ใช้คำว่า Hypertext เป็นคนแรก เขากล่าวว่า Hypertext ทำให้สามารถสร้างงานเขียนรูปแบบใหม่ซึ่งสามารถแสดงโครงสร้างของงานเขียนได้ดีกว่า ผู้อ่านสามารถเลือกอ่านตามลำดับใดก็ได้ ซึ่งก่อนหน้านั้นไม่สามารถทำได้ มีนักเขียนหลายคนกล่าวว่า Hypertext เป็นเสมือนการเลียนแบบรูปแบบการเชื่อมโยงความคิดภายในสมองของมนุษย์ (Devlin and Berk, 1991 อ้างถึงใน Severin and Tankard, 2001)

4. **Anonymity** หรือการปิดบังตัวตน เป็นลักษณะของอินเทอร์เน็ตที่สำคัญอีกประการหนึ่งบนโลกไซเบอร์ ที่ไม่สามารถระบุได้ว่าใครเป็นใครในโลกแห่งความจริง ทำให้ผู้ใช้สามารถปิดบังหรือไม่เปิดเผยตัวตนที่แท้จริงและยังสามารถปรับเปลี่ยนตัวตน หรืออัตลักษณ์ได้ตลอดเวลา การปิดบังตัวตนนี้มีทั้งผลดีและผลเสีย ผลดีก็คือเป็นการป้องกันตัวเองจากภัยบนอินเทอร์เน็ต เพราะการใช้ข้อมูลจริงเกี่ยวกับตนเองในห้องสนทนาหรือการบอกข้อมูลส่วนบุคคลในเว็บไซต์ต่างๆ อาจทำให้ผู้ที่มีเจตนาร้ายนำข้อมูลเหล่านั้นไปใช้ในทางมิชอบได้ ส่วนผลเสียก็คือผู้ที่มีเจตนาร้ายอาจแฝงตัวเข้ามาล่อหลอกผู้ใช้อินเทอร์เน็ตได้เช่นกัน

และด้วยคุณลักษณะเฉพาะของอินเทอร์เน็ตที่มีลักษณะพิเศษทางเทคโนโลยีหลายประการ ตัวอย่างเช่น

1. การไหลเวียนของข้อมูลข่าวสารอันข้ามพรมแดน และข้ามอำนาจการควบคุมระดับชาติ
2. การที่อำนาจในการควบคุมการเปิดรับข้อมูลข่าวสารใดๆ อยู่ในมือของผู้ใช้มากที่สุด
3. การที่ผู้จัดทำเนื้อหาไม่จำเป็นต้องอาศัยตัวกลาง (Mediator) ในการนำเสนอเนื้อหาต่อผู้รับในวงกว้าง
4. ลักษณะปฏิสัมพันธ์ (Interactivity) ในการสื่อสาร
5. การเปลี่ยนรูปแบบการสื่อสารมวลชนให้เป็นการสื่อสารจากหนึ่งสู่หลาย (one to many) เป็นหลายสู่หลาย (many to many)

อินเทอร์เน็ตกลายเป็นสื่อทางเทคโนโลยีรูปแบบใหม่ ที่ผู้ใช้ทั่วโลกสามารถติดต่อสื่อสารกันได้ทั่วโลก และอินเทอร์เน็ตได้กลายเป็นช่องทางแห่งใหม่ที่สังคมโลกให้นิยามในการใช้บริการ ทั้งในด้านหน้าที่การงาน การศึกษา การพักผ่อนหย่อนใจ ความบันเทิง การหาเพื่อนในการสนทนา และยอมเป็นธรรมดาเมื่อมีคนเข้ามาเกี่ยวข้อง ก็ย่อมมีทั้งเรื่องดีและไม่ดี มีผู้ให้โอกาส ผู้แสวงหาโอกาส ฉกฉวยโอกาสไปจนกระทั่งหลอกลวง (รัตนา ตุงคสวัสดิ์ อ้างถึงใน ขจรพงษ์, 2536:3)

อินเทอร์เน็ตสามารถเป็นภัยต่อผู้ใช้ได้เช่นเดียวกับเทคโนโลยีและสื่ออื่น ๆ แต่ภัยจากอินเทอร์เน็ตจะขยายตัวได้รวดเร็วและรุนแรง ก็เพราะว่าอินเทอร์เน็ตเปรียบเสมือนห้องสมุดขนาดใหญ่ที่ไม่ได้มีการควบคุมและจัดระบบเนื้อหาจากส่วนกลาง ดังนั้นขณะที่

อินเทอร์เน็ตให้ข้อมูลที่มีคุณภาพสูงและรวดเร็ว ก็มีโอกาที่จะให้ข้อมูลที่ผิดพลาดหรือไม่เที่ยงตรงได้เช่นกัน เนื่องจากเป็นระบบที่ปราศจากการควบคุมและกลั่นกรอง อินเทอร์เน็ตจึงเป็นแหล่งที่ทำให้เด็กและเยาวชนเข้าถึง “สื่อที่ไม่เหมาะสม” ได้ง่าย ซึ่งเนื้อหาที่รุนแรงหรือลามกนั้นอาจส่งผลกระทบต่อทัศนคติและพฤติกรรมของผู้ใช้ได้ (michelet, 2003 :13)

3. แนวคิดเกี่ยวกับการกำกับดูแลเนื้อหาอินเทอร์เน็ต (Content Internet Regulation)

ในงานวิจัยชิ้นนี้เป็นการศึกษาเกี่ยวกับความรู้ของผู้ใช้อินเทอร์เน็ตเกี่ยวกับพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 ซึ่งกฎหมายฉบับดังกล่าว ถือเป็นมาตรการ การกำกับดูแลอินเทอร์เน็ตอีกทางหนึ่งโดยภาครัฐ จึงจำเป็นต้องนำแนวคิดเกี่ยวกับการกำกับดูแลเนื้อหาอินเทอร์เน็ต มาใช้อธิบายและประกอบการศึกษาวิจัยด้วย

มีการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการกำกับดูแลเนื้อหาอินเทอร์เน็ต ว่าเป็นเรื่อง ที่ละเอียดอ่อน และมีประเด็นโต้แย้งอย่างมากในการออกกฎหมายหรือมาตรการต่างๆ ในการควบคุมเพื่อให้มีความยุติธรรมและไม่ละเมิดต่อสิทธิของผู้ใช้อินเทอร์เน็ต ในขณะเดียวกันก็ต้องไม่กระทบต่อสังคม การเมือง วัฒนธรรม โดยมีการแบ่งแยกความคิดเห็นเกี่ยวกับการกำกับดูแลเนื้อหาอินเทอร์เน็ตของรัฐบาลออกเป็น 2 กลุ่ม (รจิตลักษณ์ แสงอุไร.การรู้เท่าทันข้อมูลข่าวสาร : รายงานการวิจัยทางนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2549 : 210-211) คือ

กลุ่มแรก มองว่า การควบคุมอินเทอร์เน็ต คือ การเซ็นเซอร์สื่อ ซึ่งถือได้ว่าเป็น การปิดกั้นเสรีภาพ และเป็นการตีกรอบในการสื่อสาร การสร้างกฎระเบียบขึ้นควบคุมเป็นเรื่อง ไร้สาระ ปิดกั้นเสรีภาพในการแสดงออกของปัจเจกบุคคล ทำให้การสื่อสารผ่านอินเทอร์เน็ตไม่ สามารถแพร่หลายทั่วโลกได้อย่างเสรี ขาดพื้นที่สาธารณะสำหรับประชาชนในการ วิพากษ์วิจารณ์รัฐบาล (Slevin, 2000)

กลุ่มที่สอง มองว่า การเปิดเสรีในการส่งข้อมูลข่าวสารอย่างไร้ขีดจำกัด อาจทำ ให้เกิดการก่ออาชญากรรมทางอินเทอร์เน็ตได้โดยง่าย หากไม่มีมาตรการควบคุมดูแล อาจเป็น การบ่อนทำลายสังคม ความมั่นคงของประเทศ และวัฒนธรรมอันดีงาม

การเติบโตของบริการอินเทอร์เน็ต ก่อให้เกิดข้อถกเถียงในเชิงนโยบายหลาย ประการ ประเด็นสำคัญประเด็นหนึ่งที่เกิดขึ้นในหลายประเทศทั่วโลก คือรูปแบบที่เหมาะสมใน การกำกับดูแลบริการอินเทอร์เน็ต ว่าควรอ้างอิงตามกรอบการกำกับดูแลอินเทอร์เน็ตที่

เป็นไปอย่างเข้มงวดหรือควรกำกับดูแลตามกรอบการกำกับดูแลอินเทอร์เน็ตซึ่งไม่เข้มงวดมากนัก หรือควรมีกรอบการกำกับดูแลแบบใหม่โดยเฉพาะ ให้เหมาะสมกับสื่ออินเทอร์เน็ตที่มีความเสรี โดยไม่ไปกระทบกับสิทธิ เสรีภาพของผู้ใช้อินเทอร์เน็ต

การควบคุมสื่ออินเทอร์เน็ต

อินเทอร์เน็ตมีลักษณะของความเป็นสื่อเช่นเดียวกับหนังสือพิมพ์ วิทยุ และโทรทัศน์ แต่ในเรื่องการกำกับดูแลหรือควบคุมจะมีความยุ่งยากและซับซ้อนกว่ามาก จากเหตุผลหลัก 3 ประการ คือ จำนวนผู้ผลิตเนื้อความ การค้นหาต้นตอ และขอบเขตของอินเทอร์เน็ต เพราะทุกคนที่เป็นผู้ใช้สามารถเป็นผู้ผลิตเนื้อความได้ ในขณะเดียวกันไม่ใช่เรื่องยากที่บุคคลธรรมดาทั่วไปจะสร้างเว็บไซต์ของตนเองขึ้น และนำข้อความ เสียง ภาพ หรือภาพเคลื่อนไหวที่ตนต้องการมาลงในเว็บไซต์นั้น กรณีที่ไม่ใช่เว็บไซต์ของตนเอง ผู้ใช้อินเทอร์เน็ตก็ยังมีโอกาสเป็นผู้ผลิตเนื้อความได้ ในรูปแบบของการส่งจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ การตั้งกระทู้ หรือการแสดงความคิดเห็นบนกระดานรับความคิดเห็นต่าง ๆ ดังนั้นจะเห็นได้ว่าการดูแลควบคุมเนื้อความบนอินเทอร์เน็ตก็คือ การดูแลควบคุมผู้ใช้อินเทอร์เน็ตจำนวนถึง 300 ล้านคน และมากยิ่งขึ้นไปกว่านี้อีกในอนาคต (พิรุมา พันธุ์ทวี, ศรีดา ตันตะอริพานิช และสุจินดา สุขุม, 2544, 20-21)

ในปัจจุบัน จำนวนเว็บไซต์ที่เผยแพร่เนื้อหาหรือภาพที่ไม่เหมาะสมหรือขัดต่อศีลธรรม จริยธรรม (Pornography/ Indecent content) มีอยู่เป็นจำนวนมากมาย ข้อความ และภาพต่าง ๆ ที่เสื่อมศีลธรรมอย่างที่สุด ก็สามารถพบได้ในอินเทอร์เน็ต ยิ่งกว่านั้น ภาพลามกที่พบบางภาพยังเป็นภาพตัดต่อที่ใช้ใบหน้าของนักแสดงมาตัดต่อ เป็นการหมิ่นประมาทและทำให้เสื่อมเสียชื่อเสียง ซึ่งในสหรัฐอเมริกาเอง จึงได้มีการออกกฎหมายที่เรียกว่า “Communication Decency Act 1996” ออกมาห้ามมิให้มีการนำเสนอเนื้อหาที่ขัดต่อศีลธรรม ออกมาบนอินเทอร์เน็ต ซึ่งก่อให้เกิดความตื่นตัวอย่างมากในขณะนั้น

นอกจากการเผยแพร่เนื้อหาหรือรูปภาพลามกอนาจารแล้ว ยังมีกรณีล่อลวงโดยใช้อินเทอร์เน็ตเป็นสื่อเกิดขึ้น ทั้งในต่างประเทศและในประเทศไทยเอง โดยรูปแบบของการล่อลวงมักอาศัยการขอลูกค้าผ่านห้องสนทนาต่าง ๆ ที่มีอยู่ทั่วไปตามเว็บไซต์ต่าง ๆ และเป็นที่นิยมกันมากในหมู่วัยรุ่น ผู้ล่อลวงจะพยายามเข้ามาติดสนทนาให้คู่สนทนาไว้วางใจ จนยอมให้พบปะ ซึ่งนำไปสู่การล่อลวงในที่สุด

และการควบคุมการเข้าถึงเว็บไซต์บางประเภทบนอินเทอร์เน็ต ก็มีสาเหตุหลักมาจากความต้องการในการปกป้องเด็กและเยาวชนให้ห่างไกลจากเว็บไซต์ที่มีเนื้อหาไม่เหมาะสม เพราะอินเทอร์เน็ตเป็นช่องทางการสื่อสารที่เข้าถึงเด็กและเยาวชนได้ง่าย โดยมีเนื้อหาที่หลากหลายในอินเทอร์เน็ตอันได้แก่ เนื้อหาขัดต่อศีลธรรมจริยธรรม เนื้อหารุนแรง หรือเนื้อหาลามกอนาจาร แม้ว่าการกลั่นกรองเนื้อหาหรือภาพบนอินเทอร์เน็ต เป็นเรื่องไม่ย่นักดังที่กล่าวมาแล้ว เนื่องจากผู้ใช้ทุกคนเป็นผู้ผลิตเนื้อหาเองได้ เมื่อผลิตแล้วสามารถส่งไปยังผู้รับที่รายก็ได้ โดยไม่ทำให้สิ้นเปลืองในการส่ง เพราะสามารถส่งไปได้ทีละหลายคน การตัดต่อหรือทำซ้ำเนื้อหา ภาพ และภาพเคลื่อนไหว ในโลกดิจิทัล ก็ทำได้โดยง่ายและไม่ได้ทำให้คุณภาพของสำเนาลดลง ต่างจากการทำสำเนาเทปหรือวีดิทัศน์ ด้วยลักษณะดังกล่าว คือ ต้นทุนการผลิตต่ำรับส่งรวดเร็วและกว้างไกลครอบคลุมทั่วโลก อินเทอร์เน็ตจึงถูกใช้เป็นสื่อในการกระทำความผิดที่ยากแก่การตรวจจับไม่ว่าจะเป็นการตรวจจับเนื้อหา การตรวจจับผู้ผลิต ผู้รับ ผู้ส่ง ล้วนทำได้ยาก

ด้านความคิดเห็นของผู้บรรยายวิชากฎหมายอินเทอร์เน็ต ผศ. อรรษา สิงห์สงบ (www.thairath.co.th : 15 กรกฎาคม พ.ศ.2547) จากคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ กล่าวว่าในกรณีของประเทศสหรัฐอเมริกา มีนักวิชาการด้านกฎหมายให้แนวทางในการควบคุมโลกไซเบอร์ไว้ 4 ข้อ ได้แก่

1. ต้องควบคุมการใช้ในสังคมธรรมดา แล้วมาใช้บังคับกับสังคมอินเทอร์เน็ต
2. ใช้จารีตประเพณีของสังคม หรือจริยธรรมของคนใช้อินเทอร์เน็ตมาควบคุม
3. ใช้เทคโนโลยีมาบังคับ
4. ใช้นโยบายด้านการตลาด เว็บไซต์ที่ไม่ดีให้อยู่ไม่ได้

พิรธอง รามสูต วัฒนันท์ และ นิธิมา คณานินันท์ (2547) ได้กล่าวถึงกลไกหลักที่ใช้ในการกำกับดูแลเนื้อหาอินเทอร์เน็ต ว่าประกอบไปด้วยกลไกหลัก 5 ประการคือ

1. กฎหมาย มาตรการ บทลงโทษ (legal sanction)
2. การปิดกั้นและกลั่นกรองเนื้อหา (blocking and filtering system)
3. กฎ กติกา มารยาท (codes of product)
4. สายด่วน (hotlines)
5. การรู้เท่าทันสื่อ (media literacy)

และพบว่าในหลายๆ ประเทศได้ใช้กลไกดังกล่าวในการกำกับดูแลเนื้อหาอินเทอร์เน็ตด้วยเช่นกัน ตัวอย่างเช่น

- ในประเทศสิงคโปร์ ใช้การบังคับด้วยกฎหมาย และการปิดกั้นเนื้อหาที่ไม่พึงประสงค์เป็นหลัก โดยกระทำผ่าน Singapore Broadcasting Authority (SBA)
- ในสหภาพยุโรป (EU) ได้มีการพัฒนาและรองรับแผนการสร้างอินเทอร์เน็ตที่ปลอดภัยกว่าใน EU (EU Safer Internet Action Plan) โดยใช้แนวทางในการสร้างวัฒนธรรมแห่งความรับผิดชอบร่วมกันในการใช้อินเทอร์เน็ต
- ในประเทศสหรัฐอเมริกาใช้แนวนโยบายที่เปิดกว้างและให้ภาคเอกชนเป็นผู้นำในการกำกับดูแลกลุ่มของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders) เพื่อวางกฎหรือกติกาภายในการกำกับดูแลเนื้อหาและพฤติกรรมทางอินเทอร์เน็ต

อย่างไรก็ตามผู้ที่เกี่ยวข้องกับอินเทอร์เน็ตในเชิงนโยบายยังมักที่จะใช้กรอบในการกำกับดูแลเนื้อหาของสื่อเก่ามาใช้ในการกำกับควบคุมสื่ออินเทอร์เน็ต โดยมองว่าสื่ออินเทอร์เน็ตก็เป็นสื่ออีกประเภทหนึ่งที่มีผลกระทบต่อประชาชน และอาจมีเนื้อหาที่เป็นอันตรายได้ จึงควรที่จะได้รับการควบคุม โดยเฉพาะส่วนที่มีการเปิดรับจากเด็กและเยาวชน ทั้งนี้เพราะเด็กและเยาวชนยังขาดวิจารณญาณในการพิจารณา ว่าสิ่งใดเหมาะสม สิ่งใดควร จึงทำให้การกำกับดูแลเนื้อหาของอินเทอร์เน็ตเป็นเรื่องที่ควรให้ความสำคัญ

4. พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550

พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550 ฉบับนี้เป็นกฎหมายฉบับแรก而出มาจากภายใต้รัฐบาลรัฐประหารของพลเอกสุรยุทธ์ จุลานนท์ โดยที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติได้ลงมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวไว้พิจารณา และตั้งคณะกรรมการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง ประกอบด้วยสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติและผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับวิชาการคอมพิวเตอร์และกฎหมายเพื่อพิจารณา และได้เสนอต่อสภานิติบัญญัติเพื่อพิจารณาในวาระ 2 และวาระที่ 3 จนมีมติให้ผ่านร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้เพื่อให้มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย และได้ประกาศลงในราชกิจจานุเบกษาเล่มที่ 124 ตอนที่ 27 ก. ลงวันที่ 18 มิถุนายน พ.ศ.2550 และมีผลใช้บังคับตั้งแต่ 18 กรกฎาคม พ.ศ.2550 (คือเมื่อพ้นกำหนด 30 วัน หลังจากการประกาศใช้) ซึ่งเป็นกฎหมายที่รัฐนำมาใช้แก้ปัญหาการกระทำความผิดเกี่ยวกับ

คอมพิวเตอร์ และการสร้างความเสียหายให้กับผู้อื่นผ่านทางเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเป็นสิ่งสำคัญ และได้นำกฎหมายดังกล่าวมาเป็นหลักในการกำกับดูแลอินเทอร์เน็ต ซึ่งในหลายๆ ประเทศได้ตระหนักถึงปัญหาดังกล่าวและได้ออกกฎหมายมาบังคับใช้

โดยคณะกรรมการกฤษฎีกาได้มีการพิจารณาปรับแก้เพิ่มเติมมาจากร่างพระราชบัญญัติฉบับเดิมคือ “ร่างพระราชบัญญัติอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์” และได้เปลี่ยนชื่อมาเป็น “พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์” เนื่องจากเห็นว่าคุณภาพความผิดบางอย่างไม่ได้รุนแรงจนถึงขั้นอาชญากรรม และมีความเห็นจากผู้ร่างพระราชบัญญัติฯ (ชั้นกฤษฎีกา) ว่ามีความผิดหลายอย่าง เช่น สื่อบริการต่าง ๆ ที่ดูแล้วไม่ใช่อาชญากรรม เพราะฉะนั้นจึงควรใช้ชื่อที่มีความหมายกว้างกว่า อาชญากรรมคอมพิวเตอร์ โดยที่สาระสำคัญของพระราชบัญญัตินี้เป็นการกำหนดฐานความผิดสำหรับบุคคลที่กระทำความผิด ต่อระบบคอมพิวเตอร์ หรือ ข้อมูลคอมพิวเตอร์โดยตรง (คอมพิวเตอร์เป็นเป้าหมายในการกระทำความผิด) มิได้มุ่งถึงกรณีที่ใช้ คอมพิวเตอร์เป็นเครื่องมือในการกระทำความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา (คอมพิวเตอร์เป็นเครื่องมือ) อีกทั้งชื่อของ ร่างพระราชบัญญัติฉบับเดิมที่เสนอมานี้ไม่สะท้อนเจตนารมณ์ของร่างกฎหมายนี้เท่าที่ควร จึงได้แก้ไขเปลี่ยนแปลงชื่อเพื่อให้เกิดความชัดเจน และสอดคล้องกับเจตนารมณ์ และสาระสำคัญของกฎหมาย กฎหมายฉบับนี้ประสงค์บัญญัติให้ครอบคลุมการกระทำความผิดทั้งสองรูปแบบ กล่าวคือ การกระทำที่มีคอมพิวเตอร์ และข้อมูลคอมพิวเตอร์เป็นเป้าหมาย กับกระทำความผิดที่ใช้คอมพิวเตอร์เป็นเครื่องมือโดยได้มีการประกาศใช้และได้เพิ่มเติมในอีก 2 ประเด็น คือ

1. ประเด็นเกี่ยวกับอำนาจของพนักงานเจ้าหน้าที่

โดยได้มีการเพิ่มเติมฐานความผิดเพื่อลงโทษแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ ที่นำพยานหลักฐานที่ได้จากการสอบสวน ไปใช้ในทางมิชอบ เช่น การเปิดเผยข้อมูลที่ได้จากการสอบสวนเพื่อประโยชน์อื่นใด นอกเหนือจากการดำเนินคดีอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์, การที่พนักงานเจ้าหน้าที่กระทำการ โดยประมาทเป็นเหตุ ให้ผู้อื่นล่วงรู้ข้อมูลที่ได้จากการสอบสวน และการอ้างหรือใช้ประโยชน์ในข้อมูลที่ได้มา โดยมิชอบ เป็นต้น

2. ประเด็นเกี่ยวกับฐานความผิด

โดยเพิ่มจาก 8 ฐานความผิดเป็น 12 ฐานความผิด คือ

2.1 การเข้าถึงระบบคอมพิวเตอร์โดยมิชอบ

2.2 การเข้าถึงข้อมูลคอมพิวเตอร์โดยมิชอบ

- 2.3 การลักลอบคัดข้อมูลคอมพิวเตอร์
- 2.4 การรวบรวมข้อมูลและระบบคอมพิวเตอร์
- 2.5 การใช้อุปกรณ์ในทางมิชอบ
- 2.6 การปลอมแปลงข้อมูลคอมพิวเตอร์
- 2.7 การถือโงงข้อมูลคอมพิวเตอร์
- 2.8 การเผยแพร่สื่อลามกอนาจาร
- 2.9 การเปิดเผยมาตรการป้องกันการเข้าถึง
- 2.10 การนำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ โดยข้อมูลคอมพิวเตอร์อันเป็นเท็จ โดยประการที่น่าจะก่อให้เกิดความเสียหายต่อ ความมั่นคงของประเทศหรือก่อให้เกิดความตื่นตระหนกแก่ประชาชน
- 2.11 การนำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่ปรากฏเป็นภาพของผู้อื่น และภาพนั้นเกิดจากการตัดต่อ
- 2.12 ผู้ให้บริการที่มีได้จัดการลบข้อมูลคอมพิวเตอร์ ในกรณีที่รู้ว่าการเผยแพร่เนื้อหาที่ไม่เหมาะสม

ส่วนบทกำหนดโทษมีทั้งโทษจำคุกและปรับเงิน เช่น มาตรา 5 เป็นอัตราโทษต่ำสุด ที่ระบุว่าผู้ใดเข้าถึงระบบคอมพิวเตอร์ที่มีมาตรการป้องกันการเข้าถึงโดยเฉพาะและมาตรการนั้นมีได้มีไว้สำหรับตน ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 3 เดือนหรือปรับไม่เกิน 6,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับและมาตรา 10 เป็นอัตราโทษสูงสุด ที่ระบุว่าผู้ใดกระทำการด้วย ประการใดๆ เพื่อให้ข้อมูลคอมพิวเตอร์ของผู้อื่นหรือประชาชนเสียหาย ถูกทำลายหรือถูกแก้ไขเปลี่ยนแปลง หรือเพิ่มเติมไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 5 ปีหรือปรับไม่เกิน 100,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

โดยมีวัตถุประสงค์หลักในการประกาศใช้ เนื่องจากในปัจจุบันระบบคอมพิวเตอร์ได้เป็นส่วนสำคัญของการประกอบกิจการและการดำรงชีวิตของมนุษย์ หากมีผู้กระทำความผิดด้วยประการใดๆ ให้ระบบคอมพิวเตอร์ไม่สามารถทำงานตามคำสั่งที่กำหนดไว้ หรือทำให้การทำงานผิดพลาดไปจากคำสั่งที่กำหนดไว้ หรือใช้วิธีการใดๆ เข้าล่วงรู้ข้อมูล แก้ไข หรือทำลายข้อมูลของบุคคลอื่นในระบบคอมพิวเตอร์โดยมิชอบ หรือใช้ระบบคอมพิวเตอร์เพื่อเผยแพร่ข้อมูลคอมพิวเตอร์อันเป็นเท็จหรือมีลักษณะอันลามกอนาจาร ย่อมก่อให้เกิดความเสียหาย กระทบกระเทือนต่อเศรษฐกิจ สังคมและความมั่นคงของรัฐ รวมทั้งความสงบสุขและศีลธรรมอันดีของประชาชน จึงมีความจำเป็นต้องกำหนดมาตรการเพื่อป้องกันและปราบปราม

การกระทำดังกล่าว จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้ขึ้น และหลังจากการบังคับใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ ก็อาจส่งผลกระทบต่อผู้ใช้คอมพิวเตอร์ และผู้ใช้อินเทอร์เน็ตโดยทั่วไป เพราะหากทำให้เกิดการละเมิดทางกฎหมาย (ไม่ว่าจะบังเอิญหรือตั้งใจ) ก็ต้องมีความผิดและได้รับโทษทัณฑ์ และพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550 ฉบับดังกล่าวได้มีการแบ่งออกเป็น 2 หมวดหมู่หลักๆ ดังนี้ คือ

หมวดที่ 1 หมวดความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์

(ดูรายละเอียดในภาคผนวก ข)

หมวดที่ 2 หมวดพนักงานเจ้าหน้าที่

มีการให้อำนาจกับเจ้าหน้าที่เพิ่มขึ้นกว่า ร่างพระราชบัญญัติอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ฉบับเดิม (ดูรายละเอียดในภาคผนวก ข)

การปราบปรามการกระทำความผิดทางคอมพิวเตอร์ นั้นมีความหมายกว้างมากทีเดียว และเป็นเรื่องที่ยากและยังใหม่ต่อกระบวนการยุติธรรมในประเทศไทย ซึ่งการพิจารณาคดีการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์นั้น จำเป็นต้องใช้ความรู้ทางด้าน Information Security และเจาะลึกในการพิสูจน์หลักฐานทางคอมพิวเตอร์ หรือ นิติคอมพิวเตอร์ (Computer Forensics) ซึ่งหมายถึง การแสวงหา, เก็บรักษา, วิเคราะห์, และการนำเสนอพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับคอมพิวเตอร์ กล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ การใช้กระบวนการที่จะระบุ, บ่งชี้, เก็บรักษา, และการกู้คืนข้อมูลแบบดิจิทัลที่มีความสำคัญต่อการสืบสวน ซึ่งจำเป็นต้องใช้ผู้ที่มีความรู้ความสามารถอย่างมาก

แต่ในส่วนกฎหมายของไทยที่มีอยู่นั้น ก็มีกฎหมายหลัก ๆ ที่นักกฎหมายเรียกว่า “กฎหมายสี่มุมเมือง” คือ

1. ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์
2. กฎหมายอาญา
3. ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และวิธีพิจารณาความอาญา
4. กฎหมายพิเศษในรูปพระราชบัญญัติอื่น ๆ

ซึ่งก่อนที่จะมีการบังคับใช้กฎหมาย พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550 ก็ยังได้นำกฎหมายดังกล่าวมาปรับใช้กับคดีที่เกี่ยวกับเทคโนโลยีทั้งหลายได้ แต่อาจจะยังไม่ครอบคลุมการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ได้อย่างครบถ้วนเหมาะสม และกฎหมายจะใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพเพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับหลายๆ ปัจจัย เช่น การ

มีบุคลากรซึ่งต้องมีความรู้ทางกฎหมาย และต้องมีความรู้ทางเทคนิคเพียงพอที่จะรับมือกับอาชญากรรมทางเทคโนโลยีเหล่านั้น นอกจากนี้ยังรวมถึงการมีการประสานงานและความร่วมมือระหว่างประเทศที่ดีหากเกิดการกระทำความผิดที่อาจเกิดในต่างประเทศอีกด้วย

แต่การออกกฎหมาย เพื่อใช้บังคับดังกล่าว นายวันฉัตร ผดุงรัตน์ ผู้ก่อตั้งเว็บไซต์พันธุทิพย์คอทคอมได้ออกมาแสดงความคิดเห็นว่า “การออกกฎหมายเพื่อมาบังคับใช้ดังกล่าวจะทำให้เกิดการปิดกั้นสิทธิเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นของคนไทยบนอินเทอร์เน็ต ตัวอย่างในกระดานข่าวห้องราชดำเนิน ของเว็บไซต์พันธุทิพย์ คอทคอม มีการพูดคุยแสดงความคิดเห็นเรื่องการเมืองมาโดยตลอด แต่ถ้ามีกฎหมายออกมาบังคับใช้อาจจะทำให้คนไทยไม่กล้าแสดงความคิดเห็น เพราะกลัวว่าจะผิดกฎหมาย ดังนั้นจึงเท่ากับไร้เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น” (www.Thaicleanet.com, วันที่ 24 กรกฎาคม พ.ศ.2550) ซึ่งการปิดกั้นสื่อมวลชน ในลักษณะเช่นนี้เคยเกิดขึ้นกับสื่อหนังสือพิมพ์ตั้งแต่ในอดีตที่ผ่านมา และต้องมีการต่อสู้ ฝ่าฟันเป็นระยะเวลายาวนาน จนสามารถได้มาซึ่งเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น

5. แนวคิดเกี่ยวกับอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์

ทุกวันนี้คงปฏิเสธไม่ได้ว่าพัฒนาการทางเทคโนโลยีสารสนเทศเข้าไปมีบทบาทในชีวิตมนุษย์มากขึ้นทุกวัน โดยเฉพาะในยุคแห่งข้อมูลข่าวสารอย่างในปัจจุบันนี้ จะเห็นได้ว่ามีพัฒนาการเทคโนโลยีใหม่ๆเกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว รวมทั้งพัฒนาการเทคโนโลยีสารสนเทศด้วย แต่ถึงแม้ว่าพัฒนาการทางเทคโนโลยีสารสนเทศนั้นจะถูกนำมาประยุกต์ใช้และก่อให้เกิดประโยชน์มากมายแก่นมนุษย์ก็ตาม หากนำไปใช้ในทางที่ไม่ดีไม่ชอบแล้ว ก็อาจก่อให้เกิดความเสียหายอย่างรุนแรงหรือส่งผลกระทบต่อที่ร้ายแรงแก่สังคมได้ ดังนั้นจึงเกิดมีรูปแบบใหม่ของอาชญากรรมที่เกิดจากการใช้คอมพิวเตอร์เป็นเครื่องมือในการกระทำความผิดขึ้น จนต้องมีการพัฒนากฎหมายอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ (Computer Crime Law) ขึ้น

ซึ่งในบางประเทศอาจเรียกว่า “กฎหมายเกี่ยวกับการใช้คอมพิวเตอร์ในทางมิชอบ” (Computer Misuse Law) หรือในบางประเทศอาจต้องมีการปรับปรุงแก้ไขประมวลกฎหมายอาญาเพื่อให้รองรับกับความผิดในรูปแบบใหม่ๆได้ ด้วยการกำหนดฐานความผิดและบทลงโทษสำหรับการก่ออาชญากรรมคอมพิวเตอร์ขึ้น เพื่อให้เหมาะสมและมีประสิทธิภาพสามารถเอาผิดกับผู้กระทำความผิดได้

ซึ่งในต่างประเทศนั้นมีลักษณะการบัญญัติกฎหมายอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ใน 2 รูปแบบ คือ

1. การบัญญัติในลักษณะแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา เช่น ประเทศเยอรมนี, แคนาดา, อิตาลี และสวิสเซอร์แลนด์
2. ส่วนอีกรูปแบบหนึ่ง คือ การบัญญัติเป็นกฎหมายเฉพาะ เช่น ประเทศอังกฤษ, สิงคโปร์, มาเลเซีย และสหรัฐอเมริกา

แม้ว่าในอีกหลายๆ ประเทศที่อยู่ระหว่างการพัฒนากฎหมายขึ้นเพื่อบังคับใช้ แม้รูปแบบของการพัฒนากฎหมายในแต่ละประเทศอาจจะหลากหลาย แตกต่างกันไปบ้าง แต่การกำหนดฐานความผิดหลักมักจะคล้ายคลึงกัน ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงลักษณะของการใช้คอมพิวเตอร์ในการกระทำความผิด เป็นสำคัญ และมาตรการทางกฎหมายที่ปรากฏอยู่ในกฎหมายต่อต้านอาชญากรรมคอมพิวเตอร์ ของหลายๆ ประเทศนั้น จึงพอที่จะสรุปได้ใน 3 ลักษณะการกระทำที่กฎหมายได้กำหนดโทษไว้ในฐานความผิดอันเป็นอาชญากรรมคอมพิวเตอร์ ดังต่อไปนี้

1. การเข้าไปในระบบคอมพิวเตอร์ ทำการเปลี่ยนแปลงหรือทำให้เสียหายซึ่งระบบคอมพิวเตอร์ ด้วยเจตนากระทำการละเมิดอย่างร้ายแรง เช่น ในกรณีที่มีผู้ใดได้เจาะระบบหรือแฮก (hacking) คอมพิวเตอร์ของธนาคาร และเข้าถึงข้อมูลหมายเลขบัตรเครดิต ซึ่งผู้กระทำการดังกล่าวมีเจตนาที่จะใช้ข้อมูลเพื่อการได้มาซึ่งตัวทรัพย์สินอันมีมูลค่าเป็นเงิน ถือได้ว่ามีความผิดและอาจต้องได้รับโทษฐานฉ้อโกงด้วย

2. การเปลี่ยนแปลงข้อมูลในคอมพิวเตอร์โดยมิได้รับอนุญาต ในกรณีที่มีผู้ใดประมาทเลินเล่อ ไม่ว่าจะการเปลี่ยนแปลงข้อมูลจะทำให้ข้อมูลเสียหายหรือไม่ก็ตาม บทบัญญัติดังกล่าวนี้มีความมุ่งหมายที่จะให้ครอบคลุมถึงการกระทำผิดในหลายรูปแบบ เช่น การที่นักเจาะระบบ หรือแฮกเกอร์ ได้เจาะเข้าไปในระบบคอมพิวเตอร์โดยไม่ได้รับอนุญาต และทำให้ข้อมูลในคอมพิวเตอร์เสียหาย

3. การทำให้เสียหาย ซึ่งการสื่อสาร ทางอิเล็กทรอนิกส์ รวมถึงการใช้กลอุบายด้านวิทยาการคอมพิวเตอร์ทำให้การสื่อสารทางอิเล็กทรอนิกส์ขัดข้อง เช่น โดยการโจมตีด้วยการส่งอี-เมลล์อันไม่พึงประสงค์เป็นจำนวนมาก ไปยังเว็บไซต์ใดเว็บไซต์หนึ่ง จนเป็นเหตุให้เซิร์ฟเวอร์ของระบบดังกล่าวล้มเหลวในการทำงานหรือไม่สามารถให้บริการได้ การกระทำ

เช่นนี้บางครั้งเรียกว่า การทำให้ระบบปฏิเสธการให้บริการ (Distributed denial of services)

นอกจากนี้ กฎหมายอาชญากรรมคอมพิวเตอร์โดยทั่วไปแล้วจะได้เพิ่มอำนาจให้กับเจ้าพนักงานเพื่อทำการสืบสวนสอบสวนในกรณีที่ต้องมีการตรวจค้นหรือยึดชั่วคราวซึ่งข้อมูลที่รักษาไว้ในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ เช่น อาจจำเป็นต้องมีการยึดคอมพิวเตอร์ไว้ชั่วคราว หรืออาจต้องขอข้อมูลการเข้าสู่ (Login) ระบบอินเทอร์เน็ตของผู้ใช้คอมพิวเตอร์ ผู้ต้องสงสัยจาก ผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ต โดยห้ามไม่ให้มีการลบข้อมูลดังกล่าวทิ้งในช่วงระยะเวลาใดเวลาหนึ่ง

หลายประเทศในขณะนี้ได้มีกฎหมายเฉพาะเกี่ยวกับการกระทำทางคอมพิวเตอร์ หรือ การใช้คอมพิวเตอร์ในทางที่ผิด (abusive use of computers) เพื่อป้องปรามมิให้ผู้มีความรู้ทางเทคโนโลยีใช้คอมพิวเตอร์ ในทางที่ผิด โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่สหรัฐอเมริกา ซึ่งมีความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์มากที่สุดในโลก ได้มีกฎหมายเกี่ยวกับอาชญากรรมคอมพิวเตอร์หลายฉบับ ซึ่งไม่เฉพาะแต่กับการเจาะระบบจะถือเป็นอาชญากรรม หากแต่รวมถึงการกระทำอื่นซึ่งใช้คอมพิวเตอร์เป็นสื่อ หรือเป็นเครื่องมือในการกระทำ โดยการกระทำที่ว่า รวมถึงการบิดเบือนข้อมูล (Extortion), การเผยแพร่รูปอนาจารผู้เยาว์ (Child pornography), การฟอกเงิน (Money Laundering), ฉ้อโกง (Fraud), การถอดรหัสโปรแกรมคอมพิวเตอร์ โดยไม่รับอนุญาต แล้วเผยแพร่ให้ผู้อื่นดาวน์โหลดได้ บางครั้งเรียกว่า การโจรกรรม โปรแกรม (Software Pirating), การจารกรรม หรือ ขโมยข้อมูล/ ความลับทางการค้าของบริษัท (Corporate Espionage)

อีกทั้งอุปสรรคอีกประการหนึ่ง สำหรับการบังคับใช้กฎหมายการกระทำ ความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ คือ การกระทำส่วนใหญ่ ไม่สามารถเห็นตัวผู้กระทำความผิดได้ (invisible) ทั้งนี้ไม่เหมือนกับ การทำความผิดอาญาทั่วไป ที่เราสามารถพบเห็นร่องรอยของการกระทำความผิดได้ง่าย ชัดเจน เป็นรูปธรรม เช่น การจับแฉะ ทูบกระจก ซึ่งการกระทำความผิดโดยใช้คอมพิวเตอร์นั้นหากยังเป็นมือใหม่ ก็อาจจะทิ้งร่องรอย ที่เรียกว่า รอยเท้าอิเล็กทรอนิกส์ (electronic footprints) เอาไว้แต่หลักฐานอิเล็กทรอนิกส์ดังกล่าว ยังคงเป็นเรื่องยากนักในการแยกแยะ พิสูจน์ หรือ ชี้ตัวเจ้าของรอยเท้าอิเล็กทรอนิกส์ดังกล่าว แม้ว่าในปัจจุบันนี้ หลายประเทศสอดส่องการกระทำผิดดังกล่าวโดยหน่วยงานของรัฐ เช่น FBI ของอเมริกา ก็พัฒนาความสามารถในการตรวจสอบ สอดส่องการกระทำผิดทางคอมพิวเตอร์นี้อย่างใกล้ชิด เช่น มีการใช้เทคโนโลยีที่เรียกว่า “Carnivore”⁴ ซึ่งสามารถทำการตรวจสอบอีเมลส่วนบุคคลได้

⁴ Jeff Tyson, “How Carnivore Worked” แหล่งที่มา : <http://computer.howstuffworks.com/carnivore.htm>.

หากแต่เทคโนโลยีนี้ ถูกโจมตีอย่างหนักจากสาธารณชน เนื่องจากประชาชนเกรงว่าสิทธิส่วนบุคคลจะถูกบุกรุกจาก การตรวจสอบของ FBI ด้วยวิธีการนี้

แม้ว่านักคอมพิวเตอร์เสรีนิยมหลายกลุ่มอาจจะไม่เห็นด้วยที่รัฐ หรือประเทศใดประเทศหนึ่ง จะออกกฎหมายมากำกับดินแดนแห่งเสรีภาพนี้ แต่เราเองก็คงจะยอมรับไม่ได้เช่นกันที่จะให้เสรีภาพของปัจเจกบุคคลผู้ใช้ความรู้ความสามารถในทางที่ผิด ทำลาย ความสงบสุขของสังคมไซเบอร์สเปซแห่งนี้ และการปกครองตนเอง (Self-Regulation) ในดินแดนแห่งเสรีภาพ จะเป็นไปได้ เมื่อปัจเจกชนมี จิตสำนึกรู้ถึงขอบเขตแห่งสิทธิและเสรีภาพของตนเอง และผู้อื่น ในขณะที่เดียวกัน หากบุคคลยังคำนึงถึงแต่เสรีภาพของตนเป็นหลัก โดยไม่คำนึงถึงผลกระทบที่จะเกิดกับผู้อื่นหากมีการใช้เสรีภาพอย่างขาดจิตสำนึก จนอาจไปกระทบกับสิทธิและเสรีภาพของผู้อื่น ดังนี้แล้วการออกกฎหมาย จึงเป็นเรื่องที่เราต้องให้ความสำคัญ เพราะในต่างประเทศและประเทศในแถบเอเชียส่วนใหญ่มีกฎหมาย เกี่ยวกับอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ (Computer Related Crime or Cyber Crime Law) กันมาหลายปีแล้ว เราจึงหลีกเลี่ยงมิได้เลยที่จะต้องมิกฎเกณฑ์ หรือ กฎหมายมากำกับ ควบคุมเสรีภาพในโลกไซเบอร์ต่อไป

6. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จินดารัตน์ บวรบริหาร (2548) ศึกษาเรื่องความรู้เท่าทันสื่ออินเทอร์เน็ต การประเมินความเสี่ยงบนอินเทอร์เน็ต และพฤติกรรมการป้องกันตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมปลายในเขตกรุงเทพมหานครฯ พบว่าเกรดมีความสัมพันธ์กับคะแนนความรู้เท่าทันอินเทอร์เน็ต คือ ผู้ที่มีเกรดเฉลี่ยสูงจะมีคะแนนความรู้เท่าทันสูง ในขณะที่ผู้ที่มีเกรดเฉลี่ยต่ำ จะมีความรู้เท่าทันต่ำไปด้วย โดยผู้ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงอาจมีความสนใจเกี่ยวกับเรื่องอินเทอร์เน็ตซึ่งเป็นเทคโนโลยีที่มีประโยชน์ต่อการศึกษา มากกว่าผู้ที่มีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนต่ำ ซึ่งทำให้มีความรู้เท่าทันสื่ออินเทอร์เน็ตสูงตามไปด้วย

พัฒนศักดิ์ บุษพาสุวรรณ (2546) ศึกษาเรื่องความตระหนักของนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ต่ออาชญากรรมบนอินเทอร์เน็ต พบว่าระดับความตระหนักของนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ต่ออาชญากรรมบนอินเทอร์เน็ตอยู่ระดับปานกลาง และลักษณะทางประชากร อันได้แก่ เพศ คณะ และความรู้ความเข้าใจ มีความสัมพันธ์กับความตระหนักต่ออาชญากรรมบนอินเทอร์เน็ตด้วย ในการศึกษาครั้งนี้ให้ความสำคัญกับตัวแปรลักษณะทางประชากรเช่นกัน แต่จะมีความแตกต่างกันในเรื่องกลุ่มประชากรและเนื้อหาที่ดำเนินการศึกษา ซึ่งผู้วิจัยจะแจ้งเรื่องการป้องกันตนเองของวัยรุ่นในการสื่อสารบนอินเทอร์เน็ต

ช่อผกา กิจเจริญทรัพย์ (2544) ได้ศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรม การใช้อินเทอร์เน็ตในทางที่ผิดของนักศึกษามหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานคร” พบว่ามี พฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตในทางที่ผิด คือมีการเข้าไปดูภาพหรือข้อความพร้อมภาพลามก อนาจารมากที่สุด รองลงมาคือการสนทนาด้วยถ้อยคำไม่สุภาพผ่านเครือข่าย โดยปัจจัยที่มีผลต่อ พฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตในทางที่ผิด ได้แก่ ระยะเวลาที่ใช้เล่นอินเทอร์เน็ตต่อครั้ง แสดงให้เห็นว่าสภาพการใช้อินเทอร์เน็ตของวัยรุ่นเป็นตัวแปรที่สำคัญในการศึกษาประเด็นที่เกี่ยวข้องกับ การใช้อินเทอร์เน็ต

นิธิตา คณานิธินันท์ (2544) ศึกษาความตระหนักรู้ด้านสิทธิข้อมูลส่วนบุคคล ในการสื่อสารผ่านอินเทอร์เน็ตในประเทศไทย รวมถึงปัจจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า สังคมการสื่อสาร อินเทอร์เน็ตของไทยส่วนใหญ่มีความตระหนักรู้ต่อการมีอยู่ของสิทธิในข้อมูลส่วนบุคคลและการ ละเมิดข้อมูลส่วนบุคคล พิจารณาได้ว่าสิทธิเป็นสิ่งที่สามารถรับรู้และเข้าใจได้เพราะเป็นสิ่งที่ เชื่อมโยงระหว่างโลกเสมือนทางอินเทอร์เน็ตกับโลกความจริง แสดงให้เห็นว่าสิทธิข้อมูลส่วนบุคคล เป็นสิ่งควรให้ความสำคัญ และการป้องกันตนเองบนอินเทอร์เน็ตเป็นประเด็นที่ควรให้ ความสนใจศึกษา

สุนทรียา หวังชัย (2544) ได้ศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อความรู้ความเข้าใจของ ประชาชนในสิทธิที่จะได้รู้ตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พุทธศักราช 2540 ซึ่ง จากผลจากผลการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องพระราชบัญญัติ ข้อมูลข่าวสารของราชการ พุทธศักราช 2540 อยู่ในระดับปานกลาง โดยความรู้ความเข้าใจจะมีความ สัมพันธ์กับประเด็นต่างๆ ได้แก่วัฒนธรรมทางการเมืองไทยแบบดั้งเดิม ประสบการณ์ทาง การเมืองและประสบการณ์เกี่ยวกับพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พุทธศักราช 2540 นอกจากนั้นกลุ่มตัวอย่างได้ระบุถึงปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข่าวสาร ของราชการ พุทธศักราช 2540 คือการขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องสิทธิและวิธีปฏิบัติตาม กฎหมาย รวมทั้งกลุ่มตัวอย่างมองว่าการใช้สิทธิในเรื่องดังกล่าวเป็นเรื่องไกลตัวและไม่อยากยุ่ง เกี่ยวกับเรื่องการเมืองทั้งนี้กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จึงเสนอความคิดเห็นว่าควรมีการประชาสัมพันธ์ โดยการใช้สื่อที่หลากหลายและจัดกิจกรรมการอบรมสัมมนาเพื่อเป็นการรณรงค์ให้ ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจและเห็นประโยชน์ของการสิทธิในเรื่องดังกล่าวได้อย่างถูกต้อง

สุกัญญา สุกบรรทัด (2539) ศึกษาวิจัยเชิงสำรวจเรื่อง ความรู้ทัศนคติ และการยอมรับของประชาชนต่อเทคโนโลยีสารสนเทศ พบว่า ความแตกต่างระหว่างกลุ่มอาชีพเท่านั้น

ที่ส่งผลต่อความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศ ส่วนเพศ รายได้ และความแตกต่างระหว่างจังหวัดไม่ส่งผลต่อความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศ

องอาจ ฤทธิ์ทองพิทักษ์ (2539) ได้ศึกษาเรื่องพฤติกรรมการสื่อสารผ่านระบบเว็ลด์ไวด์เว็บ ของนักศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร จากการศึกษาพบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีการใช้การสื่อสารผ่านระบบเว็ลด์ไวด์เว็บ ที่มหาวิทยาลัย มีความสนใจเปิดรับเนื้อหาประเภทบันเทิงมากที่สุด คุณลักษณะของระบบเว็ลด์ไวด์เว็บ ในเรื่องความได้เปรียบเชิงเทียบ ความซับซ้อนในการทำงานและความเข้ากันได้ มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับพฤติกรรมการสื่อสารผ่านระบบเว็ลด์ไวด์เว็บ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และนักศึกษาที่มีความแตกต่างกันในเรื่องเพศ อายุและความเป็นเจ้าของเครื่องคอมพิวเตอร์ มีพฤติกรรมการสื่อสารผ่านระบบเว็ลด์ไวด์เว็บแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเป็นเพศชาย นักศึกษาที่มีอายุน้อย นักศึกษาที่มีคอมพิวเตอร์เป็นของตนเอง มีพฤติกรรมในการยอมรับการสื่อสารผ่านระบบเว็ลด์ไวด์เว็บมากกว่า

องอาจ เทียนหิรัญ (2545) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “อาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ : การกำหนดฐานความผิดทางอาญาสำหรับการกระทำต่อคอมพิวเตอร์” พบว่าการกระทำผิดต่อคอมพิวเตอร์เป็นอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์รูปแบบหนึ่ง ซึ่งทำให้เกิดผลกระทบต่อกฎหมายอาญาของประเทศต่างๆ ทั่วโลก กล่าวคือ การกระทำดังกล่าวอยู่นอกขอบเขตของกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ ทำให้ไม่เป็นความผิดอาญา เนื่องจากกฎหมายอาญาของประเทศต่างๆ ล้วนแล้วแต่เน้นให้ความคุ้มครองแก่วัตถุที่มีรูปร่าง (tangible or corporeal objects) เช่น ทรัพย์สิน เป็นต้น เมื่อการกระทำผิดต่อคอมพิวเตอร์รูปแบบต่างๆ เป็นการกระทำต่อวัตถุที่ไม่มีรูปร่าง (intangible or incorporeal objects) ได้แก่ ข้อมูลคอมพิวเตอร์ ระบบคอมพิวเตอร์ และเครือข่ายคอมพิวเตอร์ ดังนั้น การกระทำผิดต่อคอมพิวเตอร์จึงไม่เป็นความผิดอาญา และแบ่งการกระทำผิดต่อคอมพิวเตอร์ใน 6 รูปแบบที่สำคัญได้แก่

1. การเข้าถึงคอมพิวเตอร์โดยปราศจากอำนาจ (unauthorized access to information system)
2. การดักข้อมูลคอมพิวเตอร์ (interception)
3. การจารกรรมข้อมูลคอมพิวเตอร์ (computer espionage)
4. การทำให้เกิดความเสียหายต่อคอมพิวเตอร์ (computer sabotage)
5. การปลอมข้อมูลคอมพิวเตอร์ (computer forgery)
6. การฉ้อโกงทางคอมพิวเตอร์ (computer fraud)

ในประเทศต่างๆ ที่มีความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีทางการติดต่อสื่อสาร และคอมพิวเตอร์ เช่น ประเทศสหรัฐอเมริกา อังกฤษ เยอรมัน และกลุ่มประเทศสหภาพยุโรป ต่างกำหนดให้การกระทำความผิดต่อคอมพิวเตอร์ในรูปแบบต่างๆ เป็นความผิดอาญา เพื่อให้ ความคุ้มครองคุณลักษณะ (properties) ของข้อมูลคอมพิวเตอร์ ระบบคอมพิวเตอร์ และเครือข่าย คอมพิวเตอร์ ซึ่งได้แก่ ความลับ (confidentiality) ความครบถ้วน(integrity) และความสามารถใน การใช้ประโยชน์ได้ (availability) ของสิ่งต่างๆ ดังกล่าว และให้ความคุ้มครองสิทธิในทรัพย์สิน ของเจ้าของทรัพย์สิน

Hoffman (1995) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “Commercial Scenarios for the Web : Opportunities and Challenges” พบว่า โดยธรรมชาติของอินเทอร์เน็ตนั้นสามารถกล่าวได้ว่าเป็นสื่อที่มีลักษณะหลายโฉมหน้า (Multifaced) เนื่องจากมีความผสมผสานกันระหว่างการเป็น ช่องทางการสื่อสารระหว่างบุคคล (Interpersonal) และการเป็นช่องทางการสื่อสารมวลชน (Mass Communication)

Michelet (2003) ได้ทำการสำรวจเรื่อง “เด็กไทยกับภัยออนไลน์ กรณีศึกษา ประเทศไทย” เพื่อศึกษาพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตของเด็กไทย และภัยที่อาจเกิดขึ้นผ่านสื่อ อินเทอร์เน็ต โดยการเก็บข้อมูลจากกลุ่มเด็กและเยาวชน อายุ 7-11 ปี, อายุ 12-18 ปี กลุ่มพ่อแม่ และครูอาจารย์ จำนวน 557 คน พบว่าเด็กและวัยรุ่นมีความเสี่ยงต่อการรับข้อมูลไม่เหมาะสม เช่น ภาพหรือข้อความแสดงความรุนแรง สื่อลามก การถูกชักชวนให้พูดคุยในเรื่องเพศและการ ล่อลวงทางอินเทอร์เน็ตค่อนข้างสูง ในขณะที่ผู้ใหญ่ยังขาดความตระหนัก โดยมองว่าภัยจาก อินเทอร์เน็ตเป็นเรื่องไกลตัว ซึ่งให้เห็นว่าวัยรุ่นที่ใช้อินเทอร์เน็ตและผู้เกี่ยวข้องขาดความ ตระหนักในเรื่องภัยจากการสื่อสารบนอินเทอร์เน็ต และการระมัดระวังในเรื่องการให้ข้อมูลบน อินเทอร์เน็ต ซึ่งครูและผู้ปกครองควรตระหนักในเรื่องนี้ให้มากขึ้น ผลวิจัยแสดงให้เห็นว่า อินเทอร์เน็ตมีภัยออนไลน์ และการระมัดระวังในการให้ข้อมูลร่วมด้วย

Sternberg (2001) ศึกษาการสื่อสารผ่านคอมพิวเตอร์โดยตรวจสอบพฤติกรรม ไม่เหมาะสมและการควบคุมพฤติกรรมออนไลน์บนอินเทอร์เน็ต กรอบของการดำเนินงานได้รับ คำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญด้านความสัมพันธ์สื่อ อธิบายวิวัฒนาการการใช้สื่อและการสำรวจ กลุ่มเป้าหมายที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กิจกรรมบนอินเทอร์เน็ต กรณีศึกษา กฎข้อบังคับ และการละเมิด กฎ รวมถึงการสื่อสารระหว่างบุคคลผ่านสื่อเป็นวิธีการวิจัยเชิงปรัชญาซึ่งแบ่งข้อมูลเป็น 3 ส่วน คือ วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง การก่อปัญหา อาชญากรรมและการละเมิดกฎหมายบนอินเทอร์เน็ต รวมถึงพฤติกรรมไม่เหมาะสม ได้แก่ การไม่ปฏิบัติตามกฎบนชุมชนเสมือนในสภาวะบน

อินเทอร์เน็ตทั้งแบบต่างเวลาและข้อความทันที จากการวิเคราะห์แบ่งการควบคุมพฤติกรรมออนไลน์ในชุมชนเสมือนเป็น 3 ส่วน คือ การละเมิดกฎ การสร้างกฎ และการบังคับกฎ โดยสถานการณ์เป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลกับการปฏิบัติของเหตุการณ์ซึ่งขึ้นกับกฎข้อปฏิบัติต่าง ๆ และบทบาทที่ผู้ใช้เป็น ทำให้ได้แนวความคิดว่าการสื่อสารผ่านคอมพิวเตอร์ก่อให้เกิดสังคมรูปแบบใหม่ มีความคล้ายโลกความจริง วัยรุ่นควรให้ความสนใจเรื่องการป้องกันตนเองในการสื่อสารบนอินเทอร์เน็ต ซึ่งการปฏิบัติตามกฎเมื่อเข้าร่วมการสื่อสารบนอินเทอร์เน็ตจะเป็นการสร้างจิตสำนึกที่ดีทั้งบนชุมชนเสมือนและในชุมชนจริง

อย่างไรก็ตาม ในความเป็นโลกาภิวัตน์ ยังคงมีมมมีที่เกิดจากผลของความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีที่รวดเร็ว กล่าวคือการเชื่อมโยงโลกทั้งโลกผ่านการสื่อสารโทรคมนาคมยุคใหม่ ทำให้ข่าวสารมีความเป็นสากลมากขึ้น และเนื่องจากไหลทะลักเข้ามาของอิทธิพลของชาติตะวันตก ไม่ว่าจะเป็นวัฒนธรรมที่ถูกเผยแพร่มาในรูปแบบของความบันเทิง หรือความเจริญในแง่เทคโนโลยี ทำให้เกิดเป็นปัญหาด้านศีลธรรมขึ้น เพราะความเจริญทางด้านจิตใจมักไปช้ากว่าความเจริญทางด้านวัตถุ เมื่อเกิดสื่อใหม่ที่เต็มไปด้วยความทันสมัยเร็ว ประชาชนก็ยินดีที่จะรับมาใช้ ในขณะที่เดียวกันก็มีภัยบางอย่างที่แฝงมากับความเจริญดังกล่าวด้วย ไม่ว่าจะเป็นการล่อลวงผู้เยาว์ ภาพอนาจาร รวมทั้งโปรแกรมที่ขัดต่อศีลธรรมอันดีงาม เหล่านี้ล้วนเป็นอันตรายอย่างยิ่งต่อผู้ใช้ได้หากไม่รู้เท่าทันกับสื่อดังกล่าว

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ที่มุ่งศึกษา และค้นหา คำตอบในเรื่อง “ความรู้ การประเมินผลกระทบและแนวโน้มพฤติกรรมของผู้ใช้อินเทอร์เน็ต เกี่ยวกับพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550” ซึ่งเป็นการ หาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่างๆ โดยใช้การวิจัยแบบวัดครั้งเดียวเชิงพรรณนา (One-Shot Descriptive Study) และใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลและประมวลผล ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS ดั่งมีขั้นตอนในการดำเนินการศึกษาและมีระเบียบวิธี วิจัยดังต่อไปนี้

1. ประชากร และวิธีการสุ่มตัวอย่าง
2. กลุ่มตัวอย่าง
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การทดสอบความตรง (Validity) และความเที่ยง (Reliability) ของเครื่องมือ
5. การเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การวิเคราะห์ข้อมูล
7. การประมวลผลข้อมูล

ประชากร และวิธีการสุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ คือ ผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในเขต กรุงเทพมหานคร การสุ่มตัวอย่างนั้นจะทำในลักษณะไม่ใช้ความน่าจะเป็น (Non-Probability Sampling) โดยใช้การสุ่มตัวอย่างโดยอิงความสะดวก (Convenience Sampling) ของผู้วิจัย ทั้งนี้ เนื่องจากเครือข่ายอินเทอร์เน็ตไม่มีศูนย์กลางของการจดทะเบียนผู้ใช้อินเทอร์เน็ต ประชากรของ ผู้ใช้อินเทอร์เน็ตไม่สามารถจำแนก หรือแยกประเภท เช่น อายุ การศึกษา รายได้ อาชีพ ได้ อย่างชัดเจน จึงไม่อาจทราบขนาดของประชากรที่แท้จริง และจำนวนที่แน่นอนได้ อีกทั้งยังไม่ สามารถเข้าถึงผู้ใช้แต่ละรายเพื่อเลือกตามวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบอาศัยความน่าจะเป็น (Probability Sampling) ได้ จากข้อจำกัดดังกล่าวผู้วิจัยจึงใช้คำถามในเรื่องการใช้บริการ อินเทอร์เน็ตเป็นกรอบ (Frame) ในการคัดกรองกลุ่มตัวอย่าง โดยเลือกใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบ ไม่อาศัยทฤษฎีความน่าจะเป็น ซึ่งเป็นการสุ่มตัวอย่างโดยอิงความสะดวก (Convenience Sampling) เป็นหลัก

กลุ่มตัวอย่าง

โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรการคำนวณขนาดประชากรของทาโรยามาเน่ (วิเชียร เกตุสิงห์ ; 2541: 24 ; อ้างอิงจาก Taro Yamane. n.d.) และใช้วิธีเก็บข้อมูลโดยการสุ่มตัวอย่างแบบตามความสะดวก (Convenience Sampling) ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากการคำนวณตามสูตรดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

เมื่อ	n	คือ	ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง
	N	คือ	จำนวนหรือขนาดของประชากร
	e	คือ	ความคลาดเคลื่อนของกลุ่มตัวอย่างที่เกิดขึ้นได้

จากการสำรวจกลุ่มผู้ใช้อินเทอร์เน็ตของเนคเทคในประเทศไทยปี 2550 ด้วยรูปแบบการสำรวจออนไลน์ผ่าน www.nectec.or.th/srii/internetuser_survey 2007 สำรวจในช่วงเดือน มิ.ย.- ก.ค. พ.ศ.2550 เป็นจำนวนประชากรที่ใช้อินเทอร์เน็ตในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล จำนวนทั้งสิ้น 28,582 คน (ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ : www.nectec.or.th, 2550) และผู้วิจัยกำหนดว่าจะยอมให้เกิดความคลาดเคลื่อนของกลุ่มตัวอย่างได้ไม่เกิน $\pm 5\%$ และต้องการระดับความเชื่อมั่นที่ 95% ($e = .05$)

$$\begin{aligned} \text{ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง (n)} &= \frac{28,582}{1 + (28,582 \times 0.05^2)} \\ &= 394.50 \text{ หรือเทียบเท่า } 400 \text{ คน} \end{aligned}$$

จากสมการดังกล่าว จะมีขนาดของกลุ่มตัวอย่างในการสำรวจทั้งหมด 400 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการศึกษาวิจัย ซึ่งมีทั้งชนิดคำถามแบบปลายปิดและปลายเปิด และทำการเก็บข้อมูลโดยสำรวจความคิดเห็น เพื่อทำการวัดความตระหนักรู้ของผู้ใช้อินเทอร์เน็ตเกี่ยวกับผลกระทบของการบังคับใช้กฎหมาย

พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550 ซึ่งเป็นแบบสอบถามที่สร้างขึ้นจากการศึกษาค้นคว้าจากหนังสือ เอกสารประกอบการสัมมนาและข้อกฎหมายต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550 รวมทั้งได้รับคำแนะนำจากที่อาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อให้เนื้อหาครอบคลุมประเด็นที่จะศึกษามากที่สุด โดยแบบสอบถามประกอบด้วยข้อคำถามที่แบ่งออกเป็น 5 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลสังคมประชากรของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเพื่อประเมินความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550 เป็นคำถามแบบปลายปิด (Close-ended questionnaire) โดยมีคำตอบ ให้ผู้ตอบทำเครื่องหมาย ✓ ลงหน้าข้อความหรือในช่องที่ผู้ตอบคิดว่าเป็นคำตอบที่ถูกต้อง โดยจะเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) มีตั้งแต่ระดับความรู้สูง ปานกลาง ต่ำ ซึ่งมีเกณฑ์ประมาณค่าระดับความสำคัญ โดยมีระดับคะแนนที่เป็นตัวอย่างดังนี้

1. ข้อคำถามที่ใช้ประเมินความรู้เกี่ยวกับ พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550 มีจำนวน 12 ข้อ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนคือ

ตอบถูกได้ 1 คะแนน

ตอบผิดได้ 0 คะแนน

2. นำคะแนนที่ได้มาจัดระดับความรู้เป็น 3 ระดับดังนี้

ระดับคะแนน 81% ขึ้นไป = มีความรู้ระดับสูง

ระดับคะแนน 51%-80% = มีความรู้ระดับปานกลาง

ระดับคะแนน ต่ำกว่า 50% = มีความรู้ระดับต่ำ

*** หมายเหตุ เหตุผลที่ให้ระดับคะแนนต่ำสุดที่ 50% เนื่องจากเรื่องกฎหมายเป็นสิ่งที่ทุกคนควรรู้ จะอ้างว่าไม่รู้กฎหมายไม่ได้ เพราะไม่สามารถนำมาใช้เป็นเหตุผลเพื่อไม่ต้องรับผิดชอบในทางกฎหมายได้

ตอนที่ 3 เป็นข้อคำถามแบบปลายปิด (Close-ended questionnaires) ที่ให้ผู้ใช้อินเทอร์เน็ตเลือกตอบข้อคำถาม เกี่ยวกับการประเมินผลกระทบที่ตนเองคาดว่าจะได้รับจากการประกาศบังคับใช้พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550 ในมุมมองของตนเอง

ตอนที่ 4 คือ เป็นคำถามเพื่อวัดพฤติกรรมของผู้ใช้อินเทอร์เน็ตที่เกี่ยวข้องกับพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550 โดยมีข้อคำถามแบบปลายปิด (Close-ended questionnaire) ให้ผู้ตอบทำเครื่องหมาย ✓ ลงหน้าข้อความหรือในช่องที่ตรงกับความเป็นจริง เป็นคำตอบที่เป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) ให้ผู้เลือกตอบตามความคิดเห็น และตามความเชื่อเชิงประมาณค่า คือ ใช่ ไม่แน่ใจ ไม่ใช่ ซึ่งมีเกณฑ์ประมาณค่าระดับความสำคัญ โดยมีระดับคะแนนที่เป็นตัวอย่างดังนี้

ตัวอย่าง : ตารางประเมินพฤติกรรม

ข้อ	พฤติกรรม	ความคิดเห็น		
		ใช่ (1)	ไม่แน่ใจ (2)	ไม่ใช่ (3)
1				
2				
3				

ข้อคำถามเรื่องพฤติกรรมของผู้ใช้อินเทอร์เน็ตที่เกี่ยวข้องกับพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550 นั้น จะมีคำถามทั้งที่เป็นข้อความเชิงบวก และข้อความเชิงลบ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

	เชิงบวก	เชิงลบ
ใช่	3	1
ไม่แน่ใจ	2	2
ไม่ใช่	1	3

โดยแบ่งระดับพฤติกรรมออกเป็น 3 ระดับดังนี้

- 3 หมายถึง มีพฤติกรรมที่สอดคล้องกับพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550
- 2 หมายถึง มีพฤติกรรมที่ไม่แน่ใจ
- 1 หมายถึง มีพฤติกรรมที่ไม่สอดคล้องกับพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550

ในการวิเคราะห์ผลจะมีการนำข้อมูลมาคำนวณหาค่าเฉลี่ย เพื่อเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยที่ได้ จึงได้มีการหาช่วงความกว้างของแต่ละชั้นหรืออันตรภาคชั้น (Interval) ในการประเมินค่าเฉลี่ย จึงได้กำหนดช่วงคะแนนตามเกณฑ์ดังนี้ (สุวิมล ติรภานันท์. 2546 : 20)

$$\begin{aligned} \text{Interval (I)} &= \frac{\text{Range (R)}}{\text{Class (C)}} \\ \text{Interval (I)} &= \frac{(\text{ค่าสูงสุด} - \text{ค่าต่ำสุด})}{\text{จำนวนชั้น}} \\ &= \frac{(3 - 1)}{3} \\ &= 0.66 \end{aligned}$$

จากนั้นนำมาหาระดับคะแนนเฉลี่ย ซึ่งสามารถแปลความหมายของระดับคะแนนได้ดังนี้

คะแนนระหว่าง	2.34 – 3.00	มีพฤติกรรมที่สอดคล้องกับพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550
คะแนนระหว่าง	1.67 – 2.33	มีพฤติกรรมที่ไม่แน่ใจ
คะแนนระหว่าง	1.00 – 1.66	มีพฤติกรรมที่ไม่สอดคล้องกับพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550

ตอนที่ 5 เป็นข้อคำถามแบบปลายเปิด (Open-ended questionnaires) ที่ไม่ได้กำหนดคำตอบไว้ให้เลือก แต่เปิดโอกาสให้ผู้ตอบแบบสอบถามสามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างเสรีโดยกล่าวถึงปัญหาและข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว

การทดสอบความตรง (Validity) และความเที่ยง (Reliability) ของเครื่องมือ

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทดสอบหาความตรง (Validity) และความเที่ยง (Reliability) ของแบบสอบถามดังนี้

1. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จเรียบร้อยแล้วไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ ได้แก่ อาจารย์ที่ปรึกษางานวิจัย เพื่อตรวจสอบความตรงของเนื้อหา (Content Validity) ความถูกต้องชัดเจนและความเหมาะสมของภาษาที่ใช้ จากนั้นจึงทำการปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามที่ได้รับคำแนะนำ
2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปทดสอบความเที่ยง (Reliability) โดยนำแบบสอบถามไปทดสอบ (Pretest) กับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจริง คือ ผู้ใช้อินเทอร์เน็ตทั่วไป จำนวน 30 ชุด โดยให้ทดลองตอบคำถาม เพื่อดูว่าคำถามในแต่ละข้อแบบสอบถาม สามารถสื่อความหมายได้ตรงตามที่ผู้วิจัยต้องการ และคำถามที่ใช้มีความเหมาะสมหรือไม่ เช่น การใช้ภาษา จำนวนคำถาม และคำตอบที่ได้ออกมาอย่างไร จากนั้นจึงนำมาคำนวณหาค่าความเที่ยงได้ (Reliability) ดังนี้

ทดสอบค่าความเที่ยงในส่วนของข้อคำถามในการวัดพฤติกรรมของผู้ใช้อินเทอร์เน็ตที่เกี่ยวข้องกับพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550 โดยใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach's Coefficient Alpha) เพื่อวัดความเที่ยงตรงของเครื่องมือสำหรับแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประเมิน (Rating Scale) โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ SPSS จากสูตรดังต่อไปนี้ (ประคอง วรรณสูตร, 2528 : 43)

$$\alpha = \frac{n}{(n-1)} \left\{ 1 - \frac{\sum s_i^2}{s_t^2} \right\}$$

เมื่อ	α	=	ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น
	n	=	จำนวนของแบบสอบถาม
	s_i^2	=	ความแปรปรวนของคะแนนเป็นรายข้อ
	s_t^2	=	ความแปรปรวนของคะแนนของแบบสอบถามทั้งหมด

จากการทดสอบได้ผลค่าคะแนน α ที่ 0.85 ซึ่งแสดงว่าแบบทดสอบชุดนี้มีความเที่ยงและความตรงภายในแบบสอบถาม

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดย นำแบบสอบถามไปให้ประชากรที่เป็นกลุ่มตัวอย่างคือ กลุ่มผู้ใช้อินเทอร์เน็ตที่ได้มาจากการสุ่มตัวอย่างแบบอิงความสะดวก (Convenience Sampling) โดยผู้วิจัยจะเป็นผู้ออกไปเก็บข้อมูลด้วยตนเอง และมีการใช้ Web-based survey ในการใช้เก็บข้อมูลอีกทางหนึ่งด้วย

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลของการวิจัยในครั้งนี้ จะใช้การวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) ผู้วิจัยนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้มาทำการตรวจสอบความเรียบร้อย สมบูรณ์และถูกต้องอีกครั้ง นำข้อมูลทุกตอนมาจัดระบบข้อมูลเพื่อเตรียมวิเคราะห์ผลหาค่าความถี่ (Frequency) , ร้อยละ (Percentage) , ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และนำเสนอข้อมูลด้วยตารางแจกแจงความถี่ เพื่ออธิบายลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา คือ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้โดยการใช้การประมวลผลจากคอมพิวเตอร์และใช้โปรแกรมสถิติสำเร็จรูป SPSS นำค่าเฉลี่ยที่ได้จากการวิเคราะห์ผลมาคำนวณหาค่าเฉลี่ย เพื่อเปรียบเทียบคะแนนที่ได้ จากนั้นนำมาแปลผลตามเกณฑ์ที่กำหนด

การวิเคราะห์ข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบความสัมพันธ์ของข้อมูลและความแตกต่างของข้อมูลมีรายละเอียดดังนี้

- การทดสอบค่าสัมประสิทธิ์ความน่าเชื่อถือ (Reliability Coefficient Alpha Test) เป็นการทดสอบความน่าเชื่อถือของมาตรวัดตัวแปรต่างๆ

- การใช้ตารางแจกแจงความถี่ (Frequencies) โดยระบุค่าข้อมูลเป็นร้อยละและค่าเฉลี่ย สำหรับพรรณนาลักษณะโดยทั่วไปของกลุ่มประชากร
การวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics)

ถือเป็นวิธีการทางสถิติที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูลจากกลุ่มที่ต้องการศึกษา เพื่อตอบวัตถุประสงค์ของการศึกษาวิจัยและนำเสนอโดยใช้สถิติ ซึ่งเสนออยู่ในรูปของความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) และค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean) (กัลยา วานิชย์บัญชา : 48) มาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลของแบบสอบถามในตอนที่ 1 ซึ่งเป็นข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. การหาค่าร้อยละ (Percentage) ใช้สูตร

$$P = \frac{f}{n} \times 100$$

เมื่อ P แทน ค่าคะแนนเฉลี่ย
f แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
n แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

2. การหาค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean) ใช้สูตร

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{n}$$

เมื่อ \bar{X} แทน คะแนนเฉลี่ย
 $\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
n แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

3. การหาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ใช้สูตร

$$S.D. = \sqrt{\frac{n \sum X^2 - (\sum X)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ S แทน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนของกลุ่มตัวอย่าง
 $(\sum X)^2$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง
 $\sum X^2$ แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง
n แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

การประมวลผลข้อมูล

เมื่อมีการเก็บข้อมูลเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยจะประมวลผลข้อมูลโดยคำนวณค่าสถิติตามที่กำหนดไว้ โดยมีขั้นตอนการประมวลผลดังนี้

1. การตรวจสอบข้อมูล (Editing) ตรวจสอบความสมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถามและแยกแบบสอบถามที่ไม่สมบูรณ์ออก และลงรหัสข้อมูลที่รวบรวมได้จากแบบสอบถาม
2. การลงรหัส (Coding) นำแบบสอบถามที่ถูกต้องเรียบร้อยแล้วมาลงรหัสตามที่กำหนดไว้ เมื่อลงรหัสเรียบร้อยแล้ว กรอกรหัสลงในแบบฟอร์มลงรหัส (Coding Form) เพื่อนำไปบันทึกข้อมูลลงในคอมพิวเตอร์
3. การประมวลผลข้อมูล จะดำเนินการประมวลผลข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับการวิจัย (SPSS for Windows) เพื่อช่วยในการจัดหมวดหมู่ สร้างตารางแยกประเภท และคำนวณค่าทางสถิติเบื้องต้น สำหรับค่าทางสถิติเบื้องต้นที่คำนวณคือ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Arithmetic Mean) ค่าอัตราส่วนร้อยละ (Percentage) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
4. นำผลการคำนวณค่าสถิติที่ได้มาวิเคราะห์ผลการวิจัยและนำเสนอผลการวิจัย

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาวิจัยเรื่อง “ความรู้ การประเมินผลกระทบและแนวโน้มพฤติกรรมของผู้ใช้อินเทอร์เน็ตเกี่ยวกับพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550” ผู้วิจัยจะเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนาโดยการหาค่าสถิติพื้นฐาน การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย โดยการนำเสนอข้อมูลเป็นตาราง โดยแบ่งออกเป็น 5 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ลักษณะทางประชากร

ตอนที่ 2 ความรู้ของผู้ใช้อินเทอร์เน็ตที่เกี่ยวข้องกับพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550

ตอนที่ 3 ผลกระทบที่ผู้ใช้อินเทอร์เน็ตคาดว่าจะได้รับจากการบังคับใช้พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550

ตอนที่ 4 แนวโน้มพฤติกรรมของผู้ใช้อินเทอร์เน็ตหลังการบังคับใช้พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550

ตอนที่ 5 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ลักษณะทางประชากร

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ชาย	176	44
หญิง	224	56
รวม	400	100

จากตารางที่ 1 พบว่ากลุ่มตัวอย่างเป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย โดยเพศหญิงคิดเป็นร้อยละ 56 และเพศชายคิดเป็นร้อยละ 44 ตามลำดับ

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ต่ำกว่า 20 ปี	27	6.75
อายุ 20-25 ปี	91	22.75
อายุ 26-30 ปี	104	26.0
อายุ 31-35 ปี	74	18.5
อายุ 36-40 ปี	53	13.25
อายุ 41-45 ปี	31	7.75
อายุ 46-50 ปี	12	3.0
อายุ 50 ปีขึ้นไป	8	2.0
รวม	400	100.0

จากตารางที่ 2 พบว่าอายุของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุ 26-30 ปี คิดเป็นร้อยละ 26 อันดับรองลงมาคือช่วงอายุ 20-25ปี คิดเป็นร้อยละ 22.75 อันดับที่สามคือช่วงอายุระหว่าง 31-35ปี คิดเป็นร้อยละ 18.5 ส่วนผู้ที่มีอายุ 50ปี ขึ้นไป มีจำนวนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 2.0

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 3 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ต่ำกว่ามัธยมศึกษา/มัธยมศึกษา	27	6.8
ปวช./ปวส./อนุปริญญา	98	24.5
ปริญญาตรี	150	37.5
ปริญญาโท	125	31.3
ปริญญาเอก	0	0
รวม	400	100.0

จากตารางที่ 3 พบว่าระดับการศึกษาของกลุ่มตัวอย่างมีการศึกษาในระดับปริญญาตรีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 37.5 รองลงมาคือกลุ่มที่มีระดับการศึกษาระดับปริญญาโท คิดเป็นร้อยละ 31.3 และกลุ่มที่มีน้อยที่สุดคือ กลุ่มที่มีระดับการศึกษามัธยมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 6.8

ตารางที่ 4 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
นิสิต/นักศึกษา	75	18.8
ข้าราชการ	64	16.0
พนักงานบริษัทเอกชน	151	37.8
ธุรกิจส่วนตัว	51	12.8
ครู/อาจารย์	33	8.3
อื่นๆ (ไปรตระบุ).....	26	6.5
รวม	400	100.0

จากตารางที่ 4 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอาชีพเป็นพนักงานบริษัทเอกชน คิดเป็นร้อยละ 37.8 รองลงมาคืออาชีพนิสิต/นักศึกษา คิดเป็นร้อยละ 18.8 และอาชีพข้าราชการ คิดเป็นร้อยละ 16.0 ตามลำดับ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 5 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามรายได้

รายได้	จำนวน (คน)	ร้อยละ
น้อยกว่า 10,000 บาท	76	19.0
10,000 - 20,000 บาท	101	25.3
20,001 - 30,000 บาท	63	15.8
30,001 - 40,000 บาท	64	16.0
40,001 - 50,000 บาท	41	10.3
50,000 บาทขึ้นไป	55	13.8
รวม	400	100.0

จากตารางที่ 5 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือนระหว่าง 10,001-20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 25.3 รองลงมาคือกลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้น้อยกว่า 10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 19.0 ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่มีจำนวนน้อยที่สุดคือ กลุ่มที่มีรายได้ระหว่าง 40,001-50,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 10.3

ตารางที่ 6 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างตามการใช้บริการอินเทอร์เน็ตโดยเรียงลำดับจาก
การใช้งานมากไปหาน้อย

การใช้บริการอินเทอร์เน็ต	ลำดับที่ 1		ลำดับที่ 2		ลำดับที่ 3	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
อีเมล (E-mail)	226	56.5	98	24.5	40	10.0
ห้องสนทนา (Chat Room)	10	2.5	17	4.3	19	4.8
บล็อกส่วนตัว(Blog)	3	0.5	8	2.0	34	8.5
Social Networking (เช่น My space, Hi 5)	11	2.8	33	8.3	89	22.3
ซื้อ-ขายสินค้าออนไลน์	5	1.3	25	6.3	30	7.5
เกมออนไลน์	8	2.0	5	1.3	22	5.5
ค้นหาข้อมูล (Search Engine)	122	30.5	150	37.5	60	15.0
กระดานสนทนา (Web Board)	9	2.3	17	4.3	6	1.5
ดาวน์โหลดข้อมูล	6	1.5	47	11.8	100	25.0
รวม	400	100.0	400	100.0	400	100.0

จากตารางที่ 6 พบว่าบริการในอินเทอร์เน็ตที่กลุ่มตัวอย่างเข้าไปใช้งานมากที่สุดเป็นอันดับ 1 ได้แก่ อีเมล (E-mail) คิดเป็นร้อยละ 56.5 รองลงมาเป็นอันดับที่ 2 ได้แก่ ค้นหาข้อมูล คิดเป็นร้อยละ 37.5 ส่วนอันดับที่ 3 ได้แก่ ดาวน์โหลดข้อมูล คิดเป็นร้อยละ 25.0

ตารางที่ 7 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามแหล่งการรับทราบข่าวสารเกี่ยวกับพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550

แหล่งการรับทราบข่าวสาร	จำนวน (คน)
ที่ทำงาน	104
หนังสือพิมพ์	73
โรงเรียน	14
วิทยุ	18
โทรทัศน์	120
เพื่อน, คนรู้จัก	63
อินเทอร์เน็ต	147
การประชุม สัมมนา	2
ร้านอินเทอร์เน็ต	10
อื่นๆ	3
รวม	400

จากตารางที่ 7 พบว่า กลุ่มตัวอย่างรับทราบข่าวสารเกี่ยวกับพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550 จากอินเทอร์เน็ตมากที่สุด จำนวน 147 คน รองลงมา ได้แก่ โทรทัศน์ 120 คน และจากที่ทำงาน จำนวน 104 คน ส่วนแหล่งการรับทราบข่าวสารที่น้อยที่สุด ได้แก่ การประชุม สัมมนา จำนวน 2 คน

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ความรู้ของผู้ใช้อินเทอร์เน็ตเกี่ยวกับพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำ ความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550

ในตอนที่ 2 นี้ จะเป็นการศึกษาเพื่อประเมินความรู้ของผู้ใช้อินเทอร์เน็ตเกี่ยวกับ พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำ ความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550ว่ามีมากน้อยเพียงใด โดยใช้ข้อคำถามเพื่อวัดความรู้ของผู้ใช้อินเทอร์เน็ต จำนวน 13 ข้อ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน คือ ตอบถูกได้ 1 คะแนน , ตอบผิดได้ 0 คะแนน และสามารถสรุปผลการวิเคราะห์ได้ดังนี้

ตารางที่ 8 จำนวนร้อยละและค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามความรู้เกี่ยวกับ พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำ ความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550

ความรู้ในด้านต่างๆ เกี่ยวกับพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำ ความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550	ถูก	ผิด	รวม จำนวน (ร้อยละ)	คะแนน ร้อยละของ ผู้ที่ตอบ แบบสอบถาม ถูก	ระดับ ความรู้
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)			
1.การบังคับใช้ของพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำ ความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550	273 (68.3)	127 (31.8)	400 (100.0)	68.25	ความรู้ ปานกลาง
3. ประเภทของบทลงโทษที่ระบุใช้ในพระราชบัญญัติว่า ด้วยการกระทำ ความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550	247 (61.8)	153 (38.3)	400 (100.0)	61.75	ความรู้ ปานกลาง
4. การนำเข้าสู่ข้อมูลที่อาจส่งผลในด้านความมั่นคงของ ประเทศ (มาตรา14 (3))	178 (44.5)	222 (55.5)	400 (100.0)	44.50	ความรู้ต่ำ
5.ผู้ที่มีสิทธิฟ้องร้องเพื่อดำเนินคดีหากมีการละเมิด โดย การติดต่อ คัดแปลงภาพในลักษณะที่ทำให้ผู้อื่นเสื่อมเสีย ชื่อเสียงและได้รับความอับอาย และนำภาพดังกล่าวเข้าสู่ ระบบคอมพิวเตอร์ (มาตรา16)	324 (81.0)	76 (19.0)	400 (100.0)	81.00	ความรู้สูง
6. บทลงโทษของผู้ที่นำรูปภาพผู้อื่นมาติดต่อ คัดแปลง ในลักษณะที่ลามกอนาจาร ทำให้ผู้อื่นเสื่อมเสียชื่อเสียง และได้รับความอับอาย ทว่าไม่มีการนำเข้าสู่ระบบ คอมพิวเตอร์ (มาตรา16)	126 (31.5)	274 (68.5)	400 (100.0)	31.50	ความรู้ต่ำ
7. การนำข้อมูลเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ที่หมิ่นพระบรม เเดชานุภาพ (มาตรา14 (3))	173 (43.3)	227 (56.8)	400 (100.0)	43.25	ความรู้ต่ำ
8. บทลงโทษของการส่งต่อข้อมูล (Forward mail) ที่เป็น ภาพลามกอนาจาร (มาตรา 14 (4))	164 (41.0)	236 (59.0)	400 (100.0)	41.00	ความรู้ต่ำ
9.การส่งข้อมูลหรือจดหมายอิเล็กทรอนิกส์โดยปกปิด แหล่งที่มา (มาตรา11)	105 (26.3)	295 (73.8)	400 (100.0)	26.25	ความรู้ต่ำ

ความรู้ในด้านต่างๆ เกี่ยวกับพระราชบัญญัติว่าด้วยการ กระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550	ถูก	ผิด	รวม จำนวน (ร้อยละ)	คะแนน ร้อยละของ ผู้ที่ตอบ แบบสอบถาม ถูก	ระดับ ความรู้
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)			
10. กรณีจริงของการบังคับใช้พระราชบัญญัติว่าด้วยการ กระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550ที่ปรากฏ เป็นข่าว	141 (35.3)	259 (64.8)	400 (100.0)	35.25	ความรู้ต่ำ
11. อานาจของเจ้าหน้าที่ ที่ทำการสืบสวน สอบสวนผู้ที่ ต้องสงสัยว่าจะกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ (มาตรา18)	158 (39.5)	242 (60.5)	400 (100.0)	39.50	ความรู้ต่ำ
12. การนำเข้าหรือเผยแพร่ข้อมูลที่ไม่เหมาะสมเข้าไปใน ระบบคอมพิวเตอร์ ซึ่งประชาชนทั่วไปเข้าถึงได้ (ข้อมูลภาพการล้วงละเมิดทางเพศของเด็ก) (มาตรา 14 (4))	319 (79.8)	81 (20.3)	400 (100.0)	79.75	ความรู้ ปานกลาง
13. ผู้ที่กฎหมายสามารถเอาผิดได้ในกรณีการนำเข้าหรือ เผยแพร่ข้อมูลที่ไม่เหมาะสมเข้าไปในระบบคอมพิวเตอร์ ซึ่งประชาชนทั่วไปเข้าถึงได้ (การโจรกรรมเคลื่อนไหวที่มี ลักษณะลามกอนาจารผ่านโปรแกรมแคมฟร็อก) (มาตรา 14 (4))	286 (71.5)	114 (28.5)	400 (100.0)	71.50	ความรู้ ปานกลาง
14. การที่รัฐบาลกำหนดให้ผู้ใช้บริการต้องจัดเก็บข้อมูล (Log File) ของผู้ใช้บริการ	49 (12.3)	351 (87.8)	400 (100.0)	12.25	ความรู้ต่ำ
รวม				48.90	ความรู้ต่ำ

จากตารางที่ 8 โดยสรุปจากค่าเฉลี่ยในภาพรวมพบว่า ผู้ใช้อินเทอร์เน็ตที่ทำการสำรวจมีความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 ในระดับต่ำ

ในรายประเด็นพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความรู้ระดับสูง เกี่ยวกับประเด็นเรื่องผู้ที่มีสิทธิฟ้องร้องเพื่อดำเนินคดีหากมีการละเมิดโดยการตัดต่อ ดัดแปลงภาพในลักษณะที่ทำให้ผู้อื่นเสื่อมเสียชื่อเสียงและได้รับความอับอาย และนำภาพดังกล่าวเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ (มาตรา16) คิดเป็นร้อยละ 81 รองลงมา คือ ความรู้เกี่ยวกับการนำเข้าหรือเผยแพร่ข้อมูลที่ไม่เหมาะสมเข้าไปในระบบคอมพิวเตอร์ ซึ่งประชาชนทั่วไปเข้าถึงได้ (ข้อมูลภาพการล้วงละเมิดทางเพศของเด็ก) (มาตรา 14 (4)) คิดเป็นร้อยละ 79.8 ตามด้วยความรู้เกี่ยวกับผู้ที่กฎหมายสามารถเอาผิดได้

ในกรณีการนำเข้าหรือเผยแพร่ข้อมูลที่ไม่เหมาะสมเข้าไปในระบบคอมพิวเตอร์ ซึ่งประชาชน
ทั่วไปเข้าถึงได้ (การโจรกรรมภาพถ่ายดาวเทียมที่มีลักษณะลามกอนาจารผ่านโปรแกรมแคมฟรอก)
(มาตรา 14 (4)) คิดเป็นร้อยละ 71.5 ตามลำดับ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 3 การประเมินผลกระทบของผู้ใช้อินเทอร์เน็ตจากการบังคับใช้พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550

การศึกษาการประเมินผลกระทบที่ผู้ใช้อินเทอร์เน็ตคาดว่าจะได้รับจากการบังคับใช้พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550 ผู้วิจัยได้ตั้งคำถามเพื่อประเมินผลกระทบใน 8 ด้านหลักดังกล่าวคือ

1. ด้านการละเมิดกฎหมายจากการไม่รู้ถึงการมีอยู่ของกฎหมาย
 2. ด้านเสรีภาพในการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร
 3. ด้านการได้รับความคุ้มครองหรือการเรียกร้องค่าเสียหายกรณีที่มีการละเมิด
 4. ด้านการกำกับดูแลการใช้อินเทอร์เน็ต
 5. ด้านเสรีภาพในการแสดงออก
 6. ด้านความปลอดภัยของข้อมูล
 7. ด้านการสอบสวนดำเนินคดีเกี่ยวกับอาชญากรรมคอมพิวเตอร์
 8. ด้านเสรีภาพทางการสื่อสาร
- ซึ่งผลการวิจัย สามารถสรุปได้ดังนี้

ตารางที่ 9 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามการจัดลำดับความสำคัญของผลกระทบที่ผู้ใช้อินเทอร์เน็ตคาดว่าจะได้รับจากการบังคับใช้พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550

ผลกระทบที่ผู้ใช้อินเทอร์เน็ตคาดว่าจะได้รับ	จำนวน(คน)	ร้อยละ
1. อาจมีกระทำความผิดกฎหมายได้โดยไม่รู้ตัว เพราะไม่ทราบเกี่ยวกับกฎหมายนี้	171	42.75
2. การไม่สามารถรับรู้ข่าวสารได้อย่างเสรีเต็มที่	56	14.0
3. การได้รับความคุ้มครองหรือ การเรียกร้องค่าเสียหายตามที่กฎหมายบัญญัติในกรณีที่มีการละเมิด	49	12.25
4. การกำกับดูแลในการใช้อินเทอร์เน็ตเข้มงวดเกินไป	48	12.0
5. การมีเสรีภาพในการแสดงออกลดลง	24	6.0
6. ความปลอดภัยของข้อมูลที่มีมากขึ้น เพราะกฎหมายมีบทบัญญัติป้องกันอย่างรัดกุม	23	5.75

ผลกระทบที่ผู้ใช้อินเทอร์เน็ตคาดว่าจะได้รับ	จำนวน(คน)	ร้อยละ
7. เจ้าหน้าที่มีอำนาจในการสืบสวน สอบสวนถึงขั้นยึดหรืออายัดระบบคอมพิวเตอร์ได้ ทำให้สามารถหาหลักฐานและหาตัวผู้กระทำความผิดได้อย่างรวดเร็ว	17	4.25
8. การมีเสรีภาพที่เข้มแข็งขึ้นทางการสื่อสาร	12	3.0
รวม	400	100.0

จากตารางที่ 9 พบว่าผลกระทบที่ผู้ใช้อินเทอร์เน็ตคาดว่าจะได้รับจากการบังคับใช้พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550 ของกลุ่มตัวอย่างที่เลือกมากที่สุดอันดับที่ 1 ได้แก่ ผู้ใช้อินเทอร์เน็ตอาจจะกระทำความผิดกฎหมายได้โดยไม่รู้ตัว เพราะไม่ทราบเกี่ยวกับกฎหมายนี้ คิดเป็นร้อยละ 42.75

ผลกระทบที่ผู้ใช้อินเทอร์เน็ตคาดว่าจะได้รับเป็นลำดับที่ 2 ได้แก่ การที่ผู้ใช้อินเทอร์เน็ตไม่สามารถรับรู้ข่าวสารได้อย่างเสรีเต็มที่ คิดเป็นร้อยละ 14.0

ผลกระทบที่ผู้ใช้อินเทอร์เน็ตคาดว่าจะได้รับเป็นลำดับที่ 3 ได้แก่ การได้รับความคุ้มครองหรือ การเรียกร้องค่าเสียหายตามที่กฎหมายบัญญัติในกรณีที่มีการละเมิด คิดเป็นร้อยละ 12.25

ผลกระทบที่ผู้ใช้อินเทอร์เน็ตคาดว่าจะได้รับเป็นลำดับที่ 4 ได้แก่ การกำกับดูแลการใช้อินเทอร์เน็ตที่เข้มงวดเกินไป คิดเป็นร้อยละ 12.0

และผลกระทบที่ผู้ใช้อินเทอร์เน็ตคาดว่าจะได้รับลำดับที่ 5 ได้แก่ การมีเสรีภาพในการแสดงออกลดลง คิดเป็นร้อยละ 6.0

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ส่วนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐาน (Hypothesis Testing)

ตอนที่ 4 แนวโน้มพฤติกรรมของผู้ใช้อินเทอร์เน็ตที่เกี่ยวข้องกับพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550

การศึกษาดังกล่าวถึงแนวโน้มพฤติกรรมของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ใช้อินเทอร์เน็ตที่เกี่ยวข้องกับพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550 จะเป็นการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้รับจากแบบสอบถามเกี่ยวกับแนวโน้มพฤติกรรมของผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในตอนที่ 4 จำนวนทั้งสิ้น 10 ข้อคำถาม ซึ่งได้แบ่งระดับความคิดเห็นเป็น 3 ระดับคือ ใช่ ไม่แน่ใจ และไม่ใช่ ซึ่งสามารถสรุปผลการวิเคราะห์ได้ดังนี้

ตารางที่ 10 จำนวนร้อยละและค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามแนวโน้มพฤติกรรมของผู้ใช้อินเทอร์เน็ตที่เกี่ยวข้องกับพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550

การใช้อินเทอร์เน็ตที่เกี่ยวข้องกับพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550	ระดับพฤติกรรมที่สอดคล้องกับพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550			รวม	\bar{x}	S.D.	ความหมาย
	ใช่ (1)	ไม่แน่ใจ (2)	ไม่ใช่ (3)				
1.การฟอร์เวิร์ดเมลล์ ที่มีเนื้อหาที่สามารถสร้างความตื่นตระหนก (เกิดคลื่นสึนามิ)	99 (24.8)	74 (18.5)	227 (56.8)	400 (100.0)	2.32	0.81	ไม่แน่ใจ
2. การฟอร์เวิร์ดเมลล์ต่อไปให้เพื่อนๆ โดยเฉพาะเรื่องที่น่ากลัวไปสนใจ (เรื่องข่าขัณ เรื่องคารา/คนที่มีชื่อเสียงหรือเรื่องเซ็กซี่)	221 (55.3)	72 (18.0)	107 (26.8)	400 (100.0)	1.72	0.22	ไม่แน่ใจ
3.การปิดเว็บไซต์ของเจ้าหน้าที่ที่อ้างว่ามี การเผยแพร่ข้อมูลที่กระทบกระเทือนความมั่นคงของชาติและขัดต่อความสงบเรียบร้อย	106 (26.5)	109 (27.3)	185 (46.3)	400 (100.0)	2.20	0.58	ไม่แน่ใจ

การใช้อินเทอร์เน็ตที่เกี่ยวข้องกับพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550	ระดับพฤติกรรมที่สอดคล้องกับพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550			รวม	x̄	S.D.	ความหมาย
	ใช่ (1)	ไม่แน่ใจ (2)	ไม่ใช่ (3)				
4. การโพสต์ข้อมูลที่สามารถสร้างความตื่นตระหนกแก่ประชาชนลงเว็บไซต์การเมือง (ได้ระชาขำเนินของพันทิปดอทคอม)	234 (58.5)	100 (25.0)	66 (16.5)	400 (100.0)	2.42	0.84	สอดคล้อง
5. การพิจารณาข้อมูลที่ได้รับทางอินเทอร์เน็ตก่อนการส่งต่อไปบุคคลอื่น	319 (79.7)	61 (15.3)	20 (5.0)	400 (100.0)	2.75	1.29	สอดคล้อง
6. การฟอร์เวิร์ดเมลล์ ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับความมั่นคงของชาติ (การก่อการร้ายในจังหวัดชายแดนภาคใต้)	251 (62.7)	80 (20.0)	69 (17.3)	400 (100.0)	1.55	0.11	ไม่สอดคล้อง
7. การไม่ฟอร์เวิร์ดเมลล์ภาพโป๊เปลือยของนักรการเมืองที่ได้รับมาเพราะอาจถูกฟ้องหมิ่นประมาท	114 (28.5)	88 (22.0)	198 (49.5)	400 (100.0)	1.79	0.23	ไม่แน่ใจ
8. การฟอร์เวิร์ดเมลล์ (รูปตัวจริง) ของตัวละครในเรื่องสงครามนางฟ้า ที่อาจสร้างความเสียหายแก่บุคคลเหล่านั้น	133 (33.25)	98 (24.5)	169 (42.25)	400 (100.0)	2.09	0.50	ไม่แน่ใจ
9. การที่เจ้าหน้าที่มาสอบถาม มาขอเอกสาร หรือสิ่งให้ส่งมอบข้อมูลคอมพิวเตอร์ ต้องแสดงบัตร หรือมีคำสั่งศาลเท่านั้น	323 (80.75)	53 (13.25)	24 (6.0)	400 (100.0)	2.75	1.31	สอดคล้อง
10. การแอบเข้าไปใช้อีเมลล์ของบุคคลอื่นในการส่งข้อมูลเพื่อปิดบังตนเอง เป็นสิ่งที่ไม่ถูกต้องและไม่ควรทำอย่างยิ่ง	346 (86.5)	33 (8.25)	28 (5.3)	400 (100.0)	2.83	1.43	สอดคล้อง
รวม					2.24	0.73	ไม่แน่ใจ

จากตารางที่ 10 พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีแนวโน้มพฤติกรรมในระดับไม่แน่ใจเกี่ยวกับพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550 คิดเป็นค่าเฉลี่ยโดยรวม 2.24 จากข้อความที่เป็นตัวชี้วัดพฤติกรรมทั้งสิ้น 10 ข้อ โดยหัวข้อที่กลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตที่สอดคล้องกับพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550 สูงสุด 3 อันดับแรกตามลำดับ คือ หัวข้อที่ 10, 9 และ 4

โดยอันดับแรกมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.83 ได้แก่ การแอบเข้าไปใช้อีเมลล์ของบุคคลอื่นในการส่งข้อมูล เพื่อปิดบังตนเอง เป็นสิ่งที่ไม่ถูกต้องและไม่ควรทำอย่างยิ่ง

ส่วนอันดับ 2 ได้แก่ การที่เจ้าหน้าที่มาสอบถาม มาขอเอกสารหรือสั่งให้ส่งมอบข้อมูลคอมพิวเตอร์ ต้องแสดงบัตร หรือมีคำสั่งศาลเท่านั้น มีค่าเฉลี่ย 2.75

และอันดับที่ 3 ได้แก่ การโพสต์ข้อมูลที่สามารถสร้างความตื่นตระหนกแก่ประชาชนลงเว็บบอร์ดการเมือง (โต๊ะราชดำเนินของพื้นที่ปศอทคอม) มีค่าเฉลี่ย 2.42 ลำดับ

สำหรับหัวข้อที่กลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตที่ไม่สอดคล้องกับพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550 คือ ข้อคำถามที่ 6 ได้แก่ การฟอรัเวิร์ดเมตล์ ที่มีเนื้อหาที่สามารถสร้างความตื่นตระหนก (การก่อการร้ายในจังหวัดชายแดนภาคใต้) มีค่าเฉลี่ย 1.55

และเมื่อนำผลของการวิจัยในส่วนของแนวโน้มพฤติกรรมการใช้งานของผู้ใช้อินเทอร์เน็ตที่เกี่ยวข้องกับพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550 มาจัดเป็น 3 ระดับ คือ สอดคล้อง ไม่แน่ใจ และไม่สอดคล้อง ตามเกณฑ์การวัดพฤติกรรมที่ได้กล่าวมาแล้วในบทที่ 3 ดังปรากฏในตารางที่ 11 ดังนี้

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 11 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับของแนวโน้มพฤติกรรมการใช้ อินเทอร์เน็ตที่เกี่ยวข้องกับพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550

แนวโน้มพฤติกรรม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ไม่สอดคล้อง	7	1.75
ไม่แน่ใจ	299	74.75
สอดคล้อง	94	23.50
รวม	400	100.0

จากตารางที่ 11 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีแนวโน้มพฤติกรรมในระดับไม่แน่ใจเกี่ยวกับพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550 คิดเป็นร้อยละ 74.75 รองลงมาคือมีพฤติกรรมในระดับที่สอดคล้องกับพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550 คิดเป็นร้อยละ 23.50 และน้อยที่สุด คือ มีพฤติกรรมในระดับที่ไม่สอดคล้องกับพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 คิดเป็นร้อยละ 1.75

โดยสรุปจากค่าเฉลี่ยโดยรวมพบว่า ผู้ใช้อินเทอร์เน็ตมีพฤติกรรมการใช้ อินเทอร์เน็ตในระดับที่ไม่แน่ใจเกี่ยวกับพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สมมติฐานที่ 3

- ความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550 มีความแตกต่างกันไปตามลักษณะทางประชากร (เพศ, อายุ, การศึกษา, อาชีพ, รายได้)

ความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550 กับ เพศ

ตารางที่ 12 ผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550 ของกลุ่มตัวอย่างที่มีเพศต่างกัน

เพศ	N	Mean	S.D.	t	Sig.
ชาย	176	3.47	0.63	1.053	0.293
หญิง	224	3.41	0.50		

จากตารางที่ 12 พบว่า ผู้ใช้อินเตอร์เน็ตที่มีเพศต่างกันมีความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550 ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

ซึ่งผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า เพศไม่มีความสัมพันธ์กับความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550 จึงเป็นไปตามสมมติฐาน

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550 กับอายุ

ตารางที่ 13 ผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550 ของกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุต่างกัน

อายุ	N	Mean	S.D.	F	Sig.	กลุ่มที่มีความแตกต่างรายคู่
(1) ต่ำกว่า 20 ปี	27	3.27	0.45	8.131	0.000*	(5),(6),(7)
(2) 20 - 25 ปี	91	3.44	0.59			(3),(6),(7)
(3) 26 - 30 ปี	104	3.20	0.48			(2),(4),(5),(6),(7),(8)
(4) 31- 35 ปี	74	3.46	0.52			(3),(6),(7)
(5) 36 - 40 ปี	53	3.59	0.58			(1),(3),(6),(7)
(6) 41 - 45 ปี	31	3.84	0.43			(1),(2),(3),(4),(5)
(7) 46 - 50 ปี	12	3.94	0.77			(1),(2),(3),(4),(5)
(8) 50 ปีขึ้นไป	8	3.68	0.41			(3)
รวม	400	3.44	0.57			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 95%

จากตารางที่ 13 พบว่า ผู้ใช้อินเทอร์เน็ตที่มีอายุต่างกันมีความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

- ผู้ใช้อินเทอร์เน็ตที่มีอายุต่ำกว่า 20 ปี มีค่าเฉลี่ยความรู้แตกต่างกับผู้ใช้อินเทอร์เน็ตที่มีอายุ 36-40 ปี , 41-45 ปี และอายุ 46-50 ปี

- ผู้ใช้อินเทอร์เน็ตที่มีอายุ 20-25 ปี มีค่าเฉลี่ยความรู้แตกต่างกับผู้ใช้อินเทอร์เน็ตที่มีอายุ 26- 30 ปี , 41-45 ปี และอายุ 46-50 ปี

- ผู้ใช้อินเทอร์เน็ตที่มีอายุ 26-30 ปี มีค่าเฉลี่ยความรู้แตกต่างกับผู้ใช้อินเทอร์เน็ตที่มีอายุ 20 - 25 ปี , 31- 35 ปี , 36- 40 ปี , 41-45 ปี , 46-50 ปี และอายุ 50 ปีขึ้นไป

- ผู้ใช้อินเทอร์เน็ตที่มีอายุ 31-35 ปี มีค่าเฉลี่ยความรู้แตกต่างกับผู้ใช้อินเทอร์เน็ตที่มีอายุ 26-30 ปี , 41-45 ปี และอายุ 46-50 ปี

- ผู้ใช้อินเทอร์เน็ตที่มีอายุ 36-40 ปี มีค่าเฉลี่ยความรู้แตกต่างกับผู้ใช้อินเทอร์เน็ตที่มีอายุต่ำกว่า 20 ปี , 26-30 ปี , 41-45 ปี และอายุ 46-50 ปี

- ผู้ใช้อินเทอร์เน็ตที่มีอายุ 41-45 ปี มีค่าเฉลี่ยความรู้แตกต่างกับผู้ใช้อินเทอร์เน็ตที่มีอายุต่ำกว่า 20 ปี , 20 -25 ปี , 26-30 ปี , 31-35 ปี และอายุ 36-40 ปี

- ผู้ใช้อินเทอร์เน็ตที่มีอายุ 46-50 ปี มีค่าเฉลี่ยความรู้แตกต่างกับผู้ใช้อินเทอร์เน็ตที่มีอายุต่ำกว่า 20 ปี , 20 -25 ปี , 26-30 ปี , 31-35 ปี และอายุ 36-40 ปี

- ผู้ใช้อินเทอร์เน็ตที่มีอายุ 50 ปีขึ้นไป มีค่าเฉลี่ยความรู้แตกต่างกับผู้ใช้อินเทอร์เน็ตที่มีอายุ 26-30 ปี

ซึ่งผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า อายุมีความสัมพันธ์กับความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550 ซึ่งอายุที่สูงกว่ามีแนวโน้มที่จะมีความรู้ในระดับสูงกว่า จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐาน

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550 กับระดับการศึกษา

ตารางที่ 14 ผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550 ของกลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาต่างกัน

ระดับการศึกษา	N	Mean	S.D.	F	Sig.	กลุ่มที่มีความแตกต่างรายคู่
(1) มัธยมศึกษา	27	3.22	0.32	2.965	0.032*	(4)
(2) ปวช / ปวส / อนุปริญญา	98	3.42	0.57			
(3) ปริญญาตรี	150	3.43	0.62			
(4) ปริญญาโท	125	3.55	0.53			(1)
รวม	400	3.45	0.57			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 95%

จากตารางที่ 14 พบว่า ผู้ใช้อินเทอร์เน็ตที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

และจากการทดสอบค่าเฉลี่ยความรู้ของผู้ใช้อินเทอร์เน็ตกับระดับการศึกษาเป็นรายคู่ โดยการทำ Post-hoc test แล้วพบว่า ค่าเฉลี่ยความรู้ของระดับการศึกษามีความแตกต่างกัน 1 คู่ อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 ได้แก่

- ผู้ใช้อินเทอร์เน็ตที่มีระดับการศึกษามัธยมศึกษา กับปริญญาโท

ดังนั้น ผู้ใช้อินเทอร์เน็ตที่มีระดับการศึกษามัศึกษามีค่าเฉลี่ยความรู้ที่แตกต่างจากผู้ใช้อินเทอร์เน็ตที่มีระดับการศึกษาปริญญาโท อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนการทดสอบเป็นรายคู่อื่นๆ นั้น ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

ซึ่งผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า ระดับการศึกษามีความสัมพันธ์กับความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 ซึ่งระดับการศึกษาที่สูงกว่ามีแนวโน้มที่จะมีความรู้ในระดับสูงกว่าคนที่มีการศึกษาน้อยกว่า จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐาน

ความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550 กับอาชีพ

ตารางที่ 15 ผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550 ของกลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพต่างกัน

อาชีพ	N	Mean	S.D.	F	Sig.	กลุ่มที่มีความแตกต่าง
(1) นิสิต / นักศึกษา	75	3.51	0.58	3.514	0.004*	(2)
(2) ข้าราชการ	64	3.22	0.51			(1),(3),(4),(5)
(3) พนักงานบริษัทเอกชน	151	3.46	0.56			(2)
(4) ธุรกิจส่วนตัว	51	3.58	0.61			(2)
(5) ครู / อาจารย์	33	3.58	0.53			(2)
(6) อื่นๆ	26	3.34	0.46			-
รวม	400	3.45	0.57			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 95%

จากตารางที่ 15 พบว่า ผู้ใช้อินเทอร์เน็ตที่มีอาชีพต่างกันมีความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550 แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

และจากการทดสอบค่าเฉลี่ยความรู้ของผู้ใช้อินเทอร์เน็ตกับอาชีพเป็นรายคู่ โดยการทำ Post-hoc test แล้วพบว่า ค่าเฉลี่ยความรู้ของอาชีพมีความแตกต่างกันทั้งหมด 4 คู่ อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 ได้แก่

- ผู้ใช้อินเทอร์เน็ตที่มีอาชีพเป็นนิสิต / นักศึกษากับข้าราชการ
- ผู้ใช้อินเทอร์เน็ตที่มีอาชีพเป็นพนักงานบริษัทกับข้าราชการ
- ผู้ใช้อินเทอร์เน็ตที่มีอาชีพเป็นครู / อาจารย์กับข้าราชการ
- ผู้ใช้อินเทอร์เน็ตที่มีอาชีพอื่น ๆ กับข้าราชการ

ดังนั้น ผู้ใช้อินเทอร์เน็ตที่เป็นข้าราชการมีค่าเฉลี่ยความรู้ที่แตกต่างจากผู้ใช้อินเทอร์เน็ตที่เป็นนิสิต/นักศึกษา พนักงานบริษัทเอกชน ครู/อาจารย์ และอาชีพอื่น ๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ส่วนการทดสอบเป็นรายคู่อื่นๆ นั้นไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ

0.05

ซึ่งผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า อาชีพมีความสัมพันธ์กับความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550 จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐาน

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550 กับ รายได้

ตารางที่ 16 ผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550 ของกลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ต่างกัน

รายได้	N	Mean	S.D.	F	Sig.	กลุ่มที่มีความแตกต่าง
(1) น้อยกว่า 10,000 บาท	76	3.54	0.56	11.229	0.000*	(2),(6)
(2) 10,001 – 20,000 บาท	101	3.16	0.48			(1),(3),(4),(5),(6)
(3) 20,001 – 30,000 บาท	63	3.43	0.49			(2),(6)
(4) 30,001 – 40,000 บาท	64	3.44	0.59			(2),(6)
(5) 40,001 – 50,000 บาท	41	3.55	0.48			(2),(6)
(6) 50,000 บาทขึ้นไป	55	3.79	0.59			(1),(2),(3),(4),(5)
รวม	400	3.44	0.57			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 95%

จากตารางที่ 16 พบว่า ผู้ใช้อินเทอร์เน็ตที่มีรายได้ต่างกันมีความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

และจากการทดสอบค่าเฉลี่ยความรู้ของผู้ใช้อินเทอร์เน็ตกับรายได้เป็นรายคู่ โดยการทำ Post-hoc test แล้วพบว่า ค่าเฉลี่ยความรู้ของรายได้มีความแตกต่างกันดังนี้คือ ผู้ใช้อินเทอร์เน็ตที่มีรายได้ 10,001 - 20,000 บาท และผู้ใช้อินเทอร์เน็ตที่มีรายได้ 50,000 บาทขึ้นไป มีความแตกต่างจากกลุ่มอื่นๆ อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

โดยผู้ใช้อินเทอร์เน็ตที่มีรายได้ 10,001 - 20,000 บาท มีค่าเฉลี่ยความรู้ที่น้อยที่สุดในทุกกลุ่ม และผู้ใช้อินเทอร์เน็ตที่มีรายได้ 50,000 บาทขึ้นไป มีค่าเฉลี่ยความรู้ที่มากกว่ากลุ่มรายได้อื่นๆ

ซึ่งผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า รายได้มีความสัมพันธ์กับความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550 จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐาน

สมมติฐานที่ 4

- แนวโน้มพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตของผู้ใช้อินเทอร์เน็ตที่เกี่ยวข้องกับพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550 มีความแตกต่างกันไปตามลักษณะทางประชากร (เพศ, อายุ, การศึกษา, อาชีพ, รายได้)

แนวโน้มพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตที่เกี่ยวข้องกับพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550 มีความแตกต่างกันตามเพศ

ตารางที่ 17 ผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยแนวโน้มพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตที่เกี่ยวข้องกับพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550 ของกลุ่มตัวอย่างที่มีเพศต่างกัน

เพศ	N	Mean	S.D.	t	Sig.
ชาย	176	7.57	0.85	0.172	0.866
หญิง	224	7.58	0.75		

จากตารางที่ 17 พบว่า ผู้ใช้อินเทอร์เน็ตที่มีเพศต่างกันมีพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตภายหลังพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550 ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

ซึ่งผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า เพศไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตที่เกี่ยวข้องกับพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 จึงเป็นไปตามสมมติฐาน

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แนวโน้มพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตที่เกี่ยวข้องกับพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550 มีความแตกต่างกันตามอายุ

ตารางที่ 18 ผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยแนวโน้มพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตที่เกี่ยวข้องกับพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550 ของกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุต่างกัน

อายุ	N	Mean	S.D.	F	Sig.	กลุ่มที่มีความแตกต่าง
(1) ต่ำกว่า 20 ปี	27	7.30	0.72	2.163	0.037*	-
(2) 20 -25 ปี	91	7.71	0.83			(3)
(3) 26 – 30 ปี	104	7.36	0.75			(2),(4),(7)
(4) 31 – 35 ปี	74	7.69	0.91			(3)
(5) 36 – 40 ปี	53	7.60	0.58			-
(6) 41 – 45 ปี	31	7.66	0.95			-
(7) 46 -50 ปี	12	7.83	0.39			(3)
(8) 50 ปีขึ้นไป	8	7.56	0.62			-
รวม	400	7.58	0.79			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 95%

จากตารางที่ 18 พบว่า ผู้ใช้อินเทอร์เน็ตที่มีอายุต่างกันมีพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตภายหลังพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550 มีแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

และจากการทดสอบค่าเฉลี่ยพฤติกรรมของผู้ใช้อินเทอร์เน็ตกับอายุเป็นรายคู่ โดยการทำให้ Post-hoc test แล้วพบว่า ค่าเฉลี่ยพฤติกรรมของอายุมีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 คือ

- ผู้ใช้อินเทอร์เน็ตที่มีอายุ 26-30 ปี มีค่าเฉลี่ยพฤติกรรมของอายุแตกต่างจาก ผู้ใช้อินเทอร์เน็ตที่มีอายุ 20-25 ปี , อายุ 31-35 ปี และ 46-50 ปี อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

ซึ่งผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า อายุมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตที่เกี่ยวข้องกับพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐาน

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แนวโน้มพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตที่เกี่ยวข้องกับพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550 มีความแตกต่างกันตามระดับการศึกษา

ตารางที่ 19 ผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยแนวโน้มพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตที่เกี่ยวข้องกับพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550 ของกลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาต่างกัน

ระดับการศึกษา	N	Mean	S.D.	F	Sig.
มัธยมศึกษา	27	7.20	0.79	2.332	0.074
ปวช./ปวส./อนุปริญญา	98	7.65	0.79		
ปริญญาตรี	150	7.59	0.78		
ปริญญาโท	125	7.58	0.80		
รวม	400	7.57	0.79		

จากตารางที่ 19 พบว่า ผู้ใช้อินเทอร์เน็ตที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตภายหลังพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

ซึ่งผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า ระดับการศึกษาไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตที่เกี่ยวข้องกับพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550 จึงเป็นไปตามสมมติฐาน

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แนวโน้มพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตที่เกี่ยวข้องกับพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550 มีความแตกต่างกันตามอาชีพ

ตารางที่ 20 ผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยแนวโน้มพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตที่เกี่ยวข้องกับพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550 ของกลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพต่างกัน

อาชีพ	N	Mean	S.D.	F	Sig.
นิสิต / นักศึกษา	75	7.51	0.78	5.908	0.060
ข้าราชการ	64	7.20	0.81		
พนักงานบริษัทเอกชน	151	7.76	0.77		
ธุรกิจส่วนตัว	51	7.67	0.68		
ครู / อาจารย์	33	7.69	0.85		
อื่นๆ	26	7.29	0.79		
รวม	400	7.58	0.79		

จากตารางที่ 20 จากการทดสอบค่าเฉลี่ยพฤติกรรมของผู้ใช้อินเทอร์เน็ตกับอาชีพ โดยทดสอบเป็นรายคู่พบว่า ผู้ใช้อินเทอร์เน็ตที่มีอาชีพต่างกันมีพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตที่เกี่ยวข้องกับพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

ซึ่งผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า อาชีพไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตที่เกี่ยวข้องกับพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐาน

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แนวโน้มพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตที่เกี่ยวข้องกับพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550 มีความแตกต่างกันตามรายได้

ตารางที่ 21 ผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยแนวโน้มพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตที่เกี่ยวข้องกับพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550 ของกลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ต่างกัน

รายได้	N	Mean	S.D.	F	Sig.	กลุ่มที่มีความแตกต่างเป็นรายคู่
(1) น้อยกว่า 10,000 บาท	76	7.45	0.75	3.883	0.002*	(3),(6)
(2) 10,001 – 20,000 บาท	101	7.45	0.84			(3),(6)
(3) 20,001 – 30,000 บาท	63	7.79	0.79			(1),(2),(4)
(4) 30,001 – 40,000 บาท	64	7.41	0.79			(3),(6)
(5) 40,001 – 50,000 บาท	41	7.70	0.72			(1),(2),(4)
(6) 50,000 บาทขึ้นไป	55	7.85	0.74			-
รวม	400	7.58	0.79			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 95%

จากตารางที่ 21 พบว่า ผู้ใช้อินเทอร์เน็ตที่มีรายได้ต่างกันมีพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตที่เกี่ยวข้องกับพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

และจากการทดสอบค่าเฉลี่ยพฤติกรรมของผู้ใช้อินเทอร์เน็ตกับรายได้เป็นรายคู่ โดยการทำ Post-hoc test แล้วพบว่า ค่าเฉลี่ยพฤติกรรมของรายได้มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 ได้แก่

- ผู้ใช้อินเทอร์เน็ตที่มีรายได้ 20,001-30,000 บาท มีความแตกต่างกับผู้ใช้อินเทอร์เน็ตที่มีรายได้ 30,001 – 40,000 บาท และ ผู้ใช้อินเทอร์เน็ตที่มีรายได้ 50,000 บาท ขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

ซึ่งผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า รายได้มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตที่เกี่ยวข้องกับพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐาน

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

งานวิจัยเรื่อง “ความรู้ การประเมินผลกระทบและแนวโน้มพฤติกรรมของผู้ใช้ อินเทอร์เน็ตเกี่ยวกับพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550” มีวัตถุประสงค์เพื่อ

1. ศึกษาความรู้ของผู้ใช้อินเทอร์เน็ตเกี่ยวกับพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550
2. ผลกระทบที่คาดว่าจะได้รับจากการบังคับใช้กฎหมายพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550
3. ศึกษาแนวโน้มพฤติกรรมของผู้ใช้อินเทอร์เน็ตที่เกี่ยวข้องกับพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550
4. ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทางด้านลักษณะทางประชากร อันได้แก่ เพศ, อายุ, การศึกษา, อาชีพ และรายได้ กับความรู้ และพฤติกรรมของผู้ใช้อินเทอร์เน็ตที่เกี่ยวข้องกับพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550

รูปแบบวิธีวิจัยเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยใช้แบบวิจัยวัดครั้งเดียวเชิงพรรณนา (One-Shot Description Study) ประชากรที่ทำการศึกษาคั้งนี้คือ กลุ่มผู้ใช้ อินเทอร์เน็ตที่อาศัยอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้นจำนวน 400 คน ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างโดยอิงความสะดวก (Convenience Sampling) หรือเรียกอีกชื่อหนึ่งว่า การสุ่มตัวอย่างแบบ Accidental Sampling หรือการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ ส่วนเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม ประกอบด้วยข้อคำถามรวมทั้งสิ้น 5 ตอน

ข้อมูลที่ได้นำมาประมวลผลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS ในการวิเคราะห์ ข้อมูล ใช้ค่าร้อยละ และค่าคะแนนเฉลี่ยเพื่ออธิบายคุณลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง รวมทั้งความรู้ ของผู้ใช้อินเทอร์เน็ตเกี่ยวกับพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550 ส่วนการทดสอบสมมติฐาน ใช้สถิติการวิเคราะห์ค่าความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) และการทดสอบค่าคะแนนเฉลี่ยเปรียบเทียบกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม (t-test) เพื่อ เปรียบเทียบความแตกต่างของตัวแปรที่ศึกษา ซึ่งผลการวิจัยสามารถสรุปได้ดังนี้

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัยทางแบบสอบถาม สามารถสรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ได้ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา

ตอนที่ 1 ข้อมูลด้านลักษณะทางประชากร

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษา จำนวนทั้งสิ้น 400 คน เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย และส่วนใหญ่มีอายุ 26 -30 ปี มีการศึกษาระดับปริญญาตรีมากที่สุด และมีอาชีพเป็นพนักงานบริษัทเอกชน ซึ่งกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือนระหว่าง 10,001- 20,000 บาท และกลุ่มตัวอย่างทุกคนมีการใช้บริการอินเทอร์เน็ตในช่วง 1 เดือนที่ผ่านมา

ตอนที่ 2 ข้อมูลด้านความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550

โดยภาพรวมผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550 ในระดับต่ำ ซึ่งสรุปตามประเด็นความรู้ที่ทดสอบได้ดังข้อมูลในตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 22 ความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550

ประเด็นความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550	ระดับความรู้
▪ การที่รัฐบาลกำหนดให้ผู้ให้บริการต้องจัดเก็บข้อมูล (Log File) ของผู้ใช้บริการ	ต่ำ
▪ การส่งข้อมูลหรือจดหมายอิเล็กทรอนิกส์โดยปกปิดแหล่งที่มา (มาตรา11)	ต่ำ
▪ บทลงโทษของผู้นำภาพผู้อื่นมาตัดต่อ คัดแปลงในลักษณะที่ลามกอนาจาร ทำให้ผู้อื่นเสื่อมเสียชื่อเสียงและได้รับความอับอาย ทว่าไม่มีการนำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ (มาตรา16)	ต่ำ
▪ กรณีจริงของการบังคับใช้พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550 ที่ปรากฏเป็นข่าว	ต่ำ

ประเด็นความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติว่าด้วยการ กระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550	ระดับความรู้
<ul style="list-style-type: none"> ▪ อำนาจของเจ้าหน้าที่ ที่ทำการสืบสวน สอบสวนผู้ที่ต้องสงสัยว่าจะกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ (มาตรา18) 	ต่ำ
<ul style="list-style-type: none"> ▪ บทลงโทษของการส่งต่อข้อมูล (Forward mail) ที่เป็นภาพลามกอนาจาร (มาตรา 14 (4)) 	ต่ำ
<ul style="list-style-type: none"> ▪ การนำข้อมูลเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ ที่หมิ่นพระบรมเดชานุภาพ (มาตรา14 (3)) 	ต่ำ
<ul style="list-style-type: none"> ▪ การนำเข้าข้อมูลที่อาจส่งผลในด้านความมั่นคงของประเทศ (มาตรา 14 (3)) 	ต่ำ
<ul style="list-style-type: none"> ▪ ประเภทของบทลงโทษที่ระบุไว้ในพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550 	ปานกลาง
<ul style="list-style-type: none"> ▪ การบังคับใช้ของพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550 	ปานกลาง
<ul style="list-style-type: none"> ▪ ผู้ที่กฎหมายสามารถเอาผิดได้ในกรณีการนำเข้าหรือเผยแพร่ข้อมูลที่ไม่เหมาะสมเข้าไปในระบบคอมพิวเตอร์ ซึ่งประชาชนทั่วไปเข้าถึงได้ (มาตรา 14 (4)) 	ปานกลาง
<ul style="list-style-type: none"> ▪ การนำเข้าหรือเผยแพร่ข้อมูลที่ไม่เหมาะสมเข้าไปในระบบคอมพิวเตอร์ ซึ่งประชาชนทั่วไปเข้าถึงได้ (มาตรา 14 (4)) 	ปานกลาง
<ul style="list-style-type: none"> ▪ ผู้ที่มีสิทธิฟ้องร้องเพื่อดำเนินคดีหากมีการละเมิดโดยการตัดต่อ ดัดแปลงภาพในลักษณะที่ทำให้ผู้อื่นเสื่อมเสียชื่อเสียงและได้รับความอับอาย และนำภาพดังกล่าวเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ (มาตรา16) 	สูง

**ตอนที่ 3 ข้อมูลด้านการประเมินผลกระทบที่เกี่ยวข้องกับพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำ
ความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550**

ผลจากการศึกษาการประเมินผลกระทบที่ผู้ใช้อินเทอร์เน็ตคาดว่าจะได้รับการ
การบังคับใช้พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550 สามารถ
สรุปผลกระทบที่ผู้ใช้อินเทอร์เน็ตประเมินในลำดับสูงที่สุด 4 อันดับดังต่อไปนี้ คือ

1. การละเมิดกฎหมายจากการไม่รู้ถึงการมีอยู่ของกฎหมาย คิดเป็นร้อยละ 42.75 ของผู้ตอบแบบสอบถาม
2. เสรีภาพในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารที่ลดลง คิดเป็นร้อยละ 14.00 ของผู้ตอบแบบสอบถาม
3. การได้รับความคุ้มครองหรือการเรียกร้องความเสียหายกรณีที่มีการละเมิด คิดเป็นร้อยละ 12.25 ของผู้ตอบแบบสอบถาม
4. การกำกับดูแลการใช้อินเทอร์เน็ตที่เข้มงวดเกินไป คิดเป็นร้อยละ 12.00 ของผู้ตอบแบบสอบถาม

**ตอนที่ 4 แนวโน้มพฤติกรรมของผู้ใช้อินเทอร์เน็ตที่เกี่ยวข้องกับพระราชบัญญัติว่าด้วยการ
กระทำผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550**

จากการวิจัยทางแบบสอบถาม ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าพฤติกรรมของผู้ใช้
อินเทอร์เน็ตส่วนใหญ่มีแนวโน้มพฤติกรรมในระดับไม่แน่ใจเกี่ยวกับพระราชบัญญัติว่าด้วยการ
กระทำผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550 และมีบางส่วนที่มีพฤติกรรมสอดคล้องกับ
พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550 และมีเพียงส่วนน้อยที่
มีพฤติกรรมไม่สอดคล้องกับพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์
พ.ศ.2550 ซึ่งสรุปตามประเด็นสำคัญได้ดังตารางนี้

ตารางที่ 23 ระดับพฤติกรรมของผู้ใช้อินเทอร์เน็ตที่เกี่ยวข้องกับพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550

ระดับพฤติกรรม		
ประเด็นที่มีพฤติกรรม สอดคล้อง	ประเด็นที่มีพฤติกรรม ไม่แน่ใจ	ประเด็นที่มีพฤติกรรม ไม่สอดคล้อง
<ul style="list-style-type: none"> ■ การโพสต์ข้อมูลที่สามารถสร้างความตื่นตระหนก 	<ul style="list-style-type: none"> ■ การฟอร์เวิร์ดเมลล์ เนื้อหาที่สามารถสร้างความตื่นตระหนก 	<ul style="list-style-type: none"> ■ การฟอร์เวิร์ดเมลล์ ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับความมั่นคงของชาติ
<ul style="list-style-type: none"> ■ การพิจารณาข้อมูลที่ได้รับทางอินเทอร์เน็ตก่อนการฟอร์เวิร์ด 	<ul style="list-style-type: none"> ■ การฟอร์เวิร์ดเมลล์เนื้อหาประเภทที่ปลุชนสนใจ 	
<ul style="list-style-type: none"> ■ การตรวจสอบอำนาจของเจ้าหน้าที่มาสอบถาม มาขอเอกสารหรือสั่งให้ส่งมอบข้อมูลคอมพิวเตอร์ ก่อนปฏิบัติตามคำขอ 	<ul style="list-style-type: none"> ■ การปิดเว็บไซต์ด้วยเหตุผลด้านความมั่นคงแห่งชาติ 	
<ul style="list-style-type: none"> ■ การแอบเข้าไปใช้อีเมลล์ของบุคคลอื่น 	<ul style="list-style-type: none"> ■ การฟอร์เวิร์ดเมลล์ภาพโป๊เปลือย 	
	<ul style="list-style-type: none"> ■ การฟอร์เวิร์ดเมลล์ ที่สามารถสร้างความเสียหายแก่บุคคล 	

2. ผลการทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานที่ 1

1. ผู้ใช้อินเทอร์เน็ตมีความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550 อยู่ในระดับต่ำ มากกว่าระดับปานกลางและระดับสูง

ผลการวิจัยพบว่า ผู้ใช้อินเทอร์เน็ตยังมีความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550 ในระดับต่ำ เพราะฉะนั้นจึงเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานที่ 2

2. ผู้ใช้อินเทอร์เน็ตมีแนวโน้มพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตที่เกี่ยวข้องกับพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550 อยู่ในระดับไม่สอดคล้องมากกว่าระดับสอดคล้องและระดับไม่แน่ใจ

ผลการวิจัยพบว่าผู้ใช้อินเทอร์เน็ตส่วนใหญ่มีแนวโน้มพฤติกรรมไม่แน่ใจเกี่ยวกับการใช้อินเทอร์เน็ตที่เกี่ยวข้องกับพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550 เพราะฉะนั้นจึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานที่ 3

3. ความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550 มีความแตกต่างกันไปตามลักษณะทางประชากร (เพศ, อายุ, การศึกษา, อาชีพ, รายได้)

ผลการทดสอบตัวแปรด้านลักษณะทางประชากรกับความรู้

จากการทดสอบตัวแปรด้านลักษณะทางประชากรกับความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550 พบว่าตัวแปรด้านเพศเท่านั้นที่ไม่มีผลต่อความรู้ ส่วนตัวแปรอื่นๆ ได้แก่ อายุ, การศึกษา, อาชีพ และรายได้ ต่างก็มีความสัมพันธ์กับความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550 จึงเป็นไปเพียงสมมติฐานเพียงบางส่วน

สมมติฐานที่ 4

4. แนวโน้มพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตที่เกี่ยวข้องกับพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550 มีความแตกต่างกันไปตามลักษณะทางประชากร (เพศ, อายุ, การศึกษา, อาชีพ, รายได้)

ผลการทดสอบตัวแปรด้านสังคมประชากรกับพฤติกรรม

จากการทดสอบตัวแปรด้านลักษณะทางประชากรกับพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตของผู้ใช้อินเทอร์เน็ตที่เกี่ยวข้องกับพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550 พบว่า เพศ, การศึกษา และอาชีพ ไม่มีความสัมพันธ์กับ

พฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตของผู้ใช้อินเทอร์เน็ตที่เกี่ยวข้องกับพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550 แต่ในส่วนปัจจัยด้าน อายุ และรายได้ มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตของผู้ใช้อินเทอร์เน็ตที่เกี่ยวข้องกับพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550 จึงเป็นไปตามสมมติฐานเพียงบางส่วน

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการศึกษาวิจัยเรื่อง “ความรู้ การประเมินผลกระทบและแนวโน้มพฤติกรรมของผู้ใช้อินเทอร์เน็ตเกี่ยวกับพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550” สามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

ความรู้ของผู้ใช้อินเทอร์เน็ตเกี่ยวกับพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550

จากการที่รัฐบาลได้มีประกาศบังคับใช้พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550 ออกมาตั้งแต่เดือน กรกฎาคม พ.ศ.2550 ทำให้เกิดบรรทัดฐานใหม่ทางกฎหมายเกี่ยวกับการใช้คอมพิวเตอร์ และการใช้อินเทอร์เน็ตที่ไม่เคยมีมาก่อนในสังคมไทย อย่างไรก็ดีหลังจากที่กฎหมายดังกล่าวมีผลบังคับใช้มามากกว่า 8 เดือน (มีนาคม พ.ศ.2551 ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นของการเก็บข้อมูลในการวิจัยนี้) ผู้ใช้อินเทอร์เน็ตส่วนใหญ่ยังมีความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติฯ ฉบับนี้ในระดับต่ำ โดยผู้ใช้อินเทอร์เน็ตที่ได้ทำการศึกษา มีความรู้ในระดับสูงเฉพาะในประเด็นเกี่ยวกับผู้ที่มิสิทธิฟ้องร้องเพื่อดำเนินคดีหากมีการละเมิด โดยการติดต่อ ดัดแปลงภาพในลักษณะที่ทำให้ผู้อื่นเสื่อมเสียชื่อเสียงและได้รับความอับอายและนำภาพดังกล่าวเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์เท่านั้น แต่ไม่มีความรู้ในประเด็นความผิดที่มีความสำคัญและเกี่ยวข้องโดยตรงกับรูปแบบการใช้อินเทอร์เน็ตที่นำไปใช้ในชีวิตประจำวัน อย่างเช่น การส่งข้อมูลหรือจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ หรือการส่งต่อข้อมูล (Forward mail) ที่เป็นภาพลามกอนาจาร กรณีจริงที่เกิดขึ้นแล้วของการบังคับใช้กฎหมายและการจับกุมผู้กระทำความผิดตามกฎหมาย เป็นต้น

ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเรื่องของข้อกฎหมายเป็นเรื่องที่ประชาชนอย่างบุคคลทั่วไปไป มองว่าเป็นเรื่องที่ยากและต้องใช้การตีความตัวบทกฎหมายเพื่อทำความเข้าใจ ซึ่งสอดคล้อง

กับงานวิจัยของสุนทรียา หวังชัย (2544) ที่ศึกษาเรื่องความตระหนักรู้ของประชาชนในสิทธิความเป็นพลเมืองต่อการรับรู้ข้อมูลข่าวสารสาธารณะตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ.2540 ผลการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความรู้ความเข้าใจต่อการรับรู้ข้อมูลข่าวสารสาธารณะ ตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ.2540 โดยได้คะแนนเฉลี่ยเกินครึ่งมาเพียงเล็กน้อย ทั้งนี้ มีการประกาศบังคับใช้กฎหมายนี้มานานแล้ว ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะกฎหมายเป็นเรื่องยากสำหรับประชาชน จึงทำให้ขาดการสนใจ และใส่ใจเกี่ยวกับกฎหมายดังกล่าวจึงทำให้มีระดับความรู้อยู่ในระดับต่ำ หากผู้ใช้อินเทอร์เน็ตมีความรู้เพียงพอเกี่ยวกับพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550 ก็จะสามารุณใช้งานอินเทอร์เน็ตได้อย่างถูกต้อง และเหมาะสม

และเมื่อนำผลการศึกษาปัจจัยด้านลักษณะทางประชากร (เพศ, อายุ, การศึกษา, อาชีพ และรายได้) มาวิเคราะห์ความสัมพันธ์กับความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550 พบว่า อายุ การศึกษา อาชีพและรายได้ มีความสัมพันธ์กับความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550 โดยเป็นความสัมพันธ์ในลักษณะแปรผันตามกัน ซึ่งแสดงให้เห็นว่า กลุ่มตัวอย่างยังมีอายุมาก มีการศึกษาสูง และมีอาชีพที่มีรายได้สูง ก็จะมีความรู้มากขึ้นเกี่ยวกับพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550 มากขึ้นไปด้วยตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของนิธิตา คณานธินันท์ (2545) และวชิราภรณ์ พรหมชินวงศ์ (2546) ที่พบว่าอายุและรายได้มีความสัมพันธ์กับความตระหนักรู้ของผู้ใช้อินเทอร์เน็ตเรื่องสิทธิในข้อมูลส่วนบุคคลของนักหนังสือพิมพ์ และความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการตามลำดับ ทั้งนี้แนวคิดที่สามารถนำมาอธิบายปรากฏการณ์ความสัมพันธ์รวมทั้งตัวแปรที่คล้ายคลึงกันในงานวิจัยต่างๆ ดังกล่าวคือ แนวคิดช่องว่างทางความรู้ (Knowledge gap) ของ Tichenor, Donohue and Olien¹ ซึ่งระบุถึงผู้รับสารที่รับรู้ได้ไม่เท่ากันอันเกิดจากความแตกต่างด้าน “สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม” (Socioeconomic Status) เช่น ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ ฐานะทางสังคม กับปัจจัยส่วนบุคคล เช่น อุปนิสัย บุคลิกภาพ เป็นต้น โดยให้เหตุผลต่อปรากฏการณ์ดังกล่าวว่า

1) ผู้ที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมดีกว่า จะมีทักษะในการสื่อสาร การเรียนรู้ การอ่าน การทำความเข้าใจและการจดจำข้อมูลดีกว่าผู้ที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมต่ำกว่า

¹ แหล่งที่มา : http://www.tcw.utwente.nl/theorieenoverzicht/Theory%20clusters/Mass%20Media/knowledge_gap.doc/

- 2) ผู้ที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมดีกว่าจะสามารถเก็บข้อมูลได้ง่าย และเป็นระบบ รวมทั้งสามารถจดจำประเด็นต่างๆ จากความรู้พื้นฐาน ได้ดีกว่าผู้ที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมต่ำ
- 3) ผู้ที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมดีกว่าจะสามารถเชื่อมโยงความสัมพันธ์ทางสังคมได้ดีกว่าผู้ที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมต่ำ
- 4) ผู้ที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมดีกว่าจะมีโอกาสในการเลือกต่อรองค่าจ้าง และเงื่อนไขต่างๆ ในการจ้างงานได้มากกว่าผู้ที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมต่ำ
- 5) สื่อสารมวลชนมีบทบาทในการช่วยขับเคลื่อนให้คนก้าวไปสู่การมีสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมที่ดีขึ้น

ทั้งนี้ความสัมพันธ์ดังกล่าวอาจอธิบายได้โดยกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุมากกว่า และมีระดับการศึกษาสูงกว่า และมีอาชีพที่มีรายได้สูงกว่า ก็มักจะเป็นผู้ที่มีความรู้กว้างขวาง มีประสบการณ์ จนอาจจะส่งผลให้มีความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550 มากขึ้นไปด้วยตามลำดับ ซึ่งผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยต่าง ๆ ทั้งในประเทศและต่างประเทศที่ระบุว่าลักษณะทางกายภาพและ สถานภาพทางเศรษฐกิจ สังคม มีผลต่อความรู้

การประเมินผลกระทบของผู้ใช้อินเทอร์เน็ตที่เกี่ยวข้องกับพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550

จากการประเมินผลกระทบที่ผู้ใช้อินเทอร์เน็ตคาดว่าจะได้รับจากการบังคับใช้พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550 ผู้ใช้อินเทอร์เน็ตส่วนใหญ่มองว่าผลกระทบที่ตนเองจะได้รับมากที่สุดเป็นเรื่องที่ผู้ใช้อินเทอร์เน็ตอาจจะกระทำความผิดกฎหมายได้โดยไม่รู้ตัว เพราะไม่ทราบเกี่ยวกับกฎหมายนี้ อาจเป็นเพราะว่าผู้ใช้อินเทอร์เน็ตโดยส่วนใหญ่ยังไม่มีความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติฉบับนี้ดีพอ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยในเรื่องของความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติฯ ฉบับนี้ ที่พบว่าผู้ใช้อินเทอร์เน็ตส่วนใหญ่ก็ยังมีความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550 ในระดับต่ำ

นอกจากนี้ผลกระทบที่ผู้ใช้อินเทอร์เน็ตให้ความสำคัญในระดับรองลงคือ ผู้ใช้อินเทอร์เน็ตมองว่าตนเองจะไม่สามารถรับรู้ข้อมูลข่าวสารได้อย่างเสรีเต็มที่ ซึ่งประเด็นนี้สะท้อนให้เห็นถึงสถานะอันเป็นความขัดแย้งกันในตัวเสมอของการวางนโยบายเกี่ยวกับการกำกับดูแลสื่อ (Media policy and Regulation) ซึ่งในทางหนึ่งภาครัฐก็เล็งเห็นถึงความจำเป็นใน

การปกป้องผู้เยาว์หรือผู้ที่ไม่มีวิจารณญาณดีพอจากเนื้อหาที่ผิดกฎหมาย และเนื้อหาที่เป็นปัญหา แต่ในอีกทางหนึ่งภาคอุตสาหกรรมและภาคสังคมก็มักจะตอบโต้แนวทางการกำกับดูแลเนื้อหา ของภาครัฐว่าเป็นการจำกัดเสรีภาพในการแสดงออก และสิทธิในการรับรู้ข่าวสารของประชาชน

ซึ่งในกระแสสังคมยุคโลกาภิวัตน์มองว่า สิทธิของประชาชนในการรับรู้ข้อมูล ข่าวสาร โดยเฉพาะข้อมูลข่าวสารในสังคม เป็นสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐาน และเป็นสิทธิอันชอบธรรมของประชาชนภายใต้แนวคิดของหลักการประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม (participatory democracy) ซึ่งมุ่งเน้นว่าประชาธิปไตยไม่ใช่แค่การไปใช้สิทธิเลือกตั้ง แต่เป็นการมีส่วนร่วมของประชาชนในด้านต่างๆ อาทิ การเข้าร่วมตรวจสอบและควบคุมการทำงานของภาครัฐ การป้องกันการใช้อำนาจโดยมิชอบ ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อสิทธิ เสรีภาพ หรือสิทธิประโยชน์ของประชาชน

อย่างไรก็ตามประชาชนจึงควรมีสิทธิในการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร หากการบังคับใช้กฎหมายถือเป็นทางออกสุดท้ายในการออกมาปราบปรามการกระทำความคิดเกี่ยวกับ คอมพิวเตอร์ แต่คงต้องมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการให้ความคุ้มครองสิทธิส่วนบุคคล (privacy right) และหลักการว่าด้วยเสรีภาพของพลเมือง (civil liberties) ตามบทบัญญัติของ รัฐธรรมนูญ ควบคู่กันไปด้วย ให้ประชาชนมีเสรีภาพในการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร (freedom of information) ได้ตามสิทธิที่พึงมี โดยคำนึงถึงสิทธิการรับรู้ (rights to know) และสิทธิการ สื่อสาร (rights of communication) อินเทอร์เน็ตจึงจะมีบทบาทเป็นพื้นที่สาธารณะอย่างแท้จริง

แนวโน้มพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตของผู้ใช้อินเทอร์เน็ตที่เกี่ยวข้องกับพระราชบัญญัติว่าด้วย การกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550

ผลจากการศึกษาพฤติกรรมของผู้ใช้อินเทอร์เน็ตที่เกี่ยวข้องกับพระราชบัญญัติ ว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550 ในภาพรวมพบว่าผู้ใช้อินเทอร์เน็ตมี แนวโน้มพฤติกรรมในระดับไม่แน่ใจเกี่ยวกับพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับ คอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550 ซึ่งก็ถือว่าไม่ได้ขัดแย้งกับผลการวิจัยเกี่ยวกับความรู้ของผู้ใช้ อินเทอร์เน็ตเกี่ยวกับพระราชบัญญัติฯ ซึ่งกล่าวถึงมาก่อนหน้านี้แม้จะไม่ได้เป็นไปในทิศทาง เดียวกันเสียทีเดียว (คือ พฤติกรรมไม่สอดคล้อง) ทั้งนี้อาจอธิบายได้จากแนวคิดของโรเจอร์ (Rogers : 1971) ในเรื่องช่องว่างของความรู้ ทักษะคิด พฤติกรรม และการยอมรับปฏิบัติหรือ KAP-gap ซึ่งอธิบายว่า ความรู้ และพฤติกรรมของบุคคลนั้นไม่สัมพันธ์กันอย่างต่อเนื่องเสมอไป โดยแนวคิดของโรเจอร์ พัฒนาขึ้นมาในบริบทของการสื่อสารกับการพัฒนา (development

communication) ที่การเปิดรับสื่ออาจก่อให้เกิดความรู้และทัศนคติในทิศทางใดทิศทางหนึ่ง แต่ในขั้นการยอมรับปฏิบัติอาจมีผลในอีกทิศทางก็ได้ ถึงแม้ว่าโดยส่วนใหญ่เมื่อบุคคลมีความรู้ อย่างไรก็ตามแล้วก็ตามก็มีความโน้มเอียงที่จะปฏิบัติตามความรู้ของตนก็ตาม แต่พฤติกรรมเช่นนี้อาจจะไม่เกิดขึ้นเสมอไป ทั้งนี้เพราะในบางกรณีอาจเกิด KAP-gap ขึ้นได้

นอกจากนี้เมื่อนำผลการศึกษาปัจจัยด้านสังคมประชากร (เพศ, อายุ, การศึกษา, อาชีพ และรายได้) กับพฤติกรรมมาวิเคราะห์ความสัมพันธ์ พบว่าเพศ, การศึกษา และอาชีพไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมของผู้ใช้อินเทอร์เน็ตที่เกี่ยวข้องกับพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550 ส่วนอายุ และรายได้ มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมของผู้ใช้อินเทอร์เน็ตที่เกี่ยวข้องกับพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการที่กลุ่มตัวอย่างยังมีอายุมากขึ้น และรายได้สูง การใช้งานอินเทอร์เน็ตก็จะมียุคประสงค์เพื่อการใช้งานเป็นหลัก และมีวิจารณญาณในการพิจารณาสิ่งต่างๆ มากขึ้นกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีอายุน้อย และรายได้ต่ำ

ซึ่งการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมขึ้นอยู่กับความรู้ ถ้ามีความรู้ ความเข้าใจที่ดี ก็จะเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม แล้วก็จะมีการยอมรับปฏิบัติหรือเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ทั้งความรู้ และพฤติกรรมมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกัน ดังนั้นการที่จะมีการยอมรับ หรือปฏิเสธสิ่งใดต้องพยายามให้ความรู้ก่อน ดังนั้นสื่อมวลชนจึงมีบทบาทสำคัญในการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์กฎหมายฉบับนี้ จึงจะสามารถกระตุ้นความสนใจเกี่ยวกับกฎหมายแก่ผู้ใช้อินเทอร์เน็ตและทำให้เกิดความรู้และความเข้าใจตามมาในที่สุด

นอกจากนี้ยังสามารถอนุมานจากผลการวิจัยได้ด้วยว่า ในสังคมไทยนั้นการบังคับใช้กฎหมายเป็นเรื่องละเอียดอ่อน โดยเฉพาะอย่างยิ่งกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งเป็นเรื่องใหม่และมีนัยยะทางเทคนิคที่ค่อนข้างซับซ้อน จึงอาจทำให้ประชาชนต้องใช้เวลาในการปรับตัวและทำความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายประเภทนี้มากกว่ากฎหมายอื่นๆ ที่มีบทบังคับใช้ที่ส่งผลกระทบโดยตรงกับพฤติกรรมอย่าง กฎหมายพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ 7) พ.ศ. 2551 มาตรา 123(2) “ผู้ขับขี่รถยนต์ต้องรัดร่างกายด้วยเข็มขัดนิรภัยไว้กับที่นั่งในขณะที่ขับขี่รถยนต์ และต้องจัดให้คนโดยสารรถยนต์ ซึ่งนั่งที่ที่นั่งตอนหน้าแล้วเดียวกับที่นั่งผู้ขับขี่รถยนต์รัดร่างกายไว้กับที่นั่งด้วยเข็มขัดนิรภัยขณะโดยสารรถยนต์ และคนโดยสารรถยนต์ดังกล่าวต้องรัดร่างกายด้วยเข็มขัดนิรภัยไว้กับที่นั่งในขณะที่โดยสารรถยนต์ด้วยเข็มขัดนิรภัย” หรือ กฎหมายพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ 8) พ.ศ. 2551 มาตรา 43 “ห้ามขับรถในขณะที่ใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่ เว้นแต่การใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่โดยใช้อุปกรณ์เสริมสำหรับการ

สนทนา โดยที่ผู้จับขี้ไม่ต้องถือหรือจับโทรศัพท์เคลื่อนที่นั้น” ซึ่งมีหลักการและแนวทางซึ่งปฏิบัติตามได้ง่าย ผลการอนุมานดังกล่าวนี้สะท้อนให้เห็นชัดเจนในการศึกษาวิจัยที่พบว่าผู้ใช้อินเทอร์เน็ตยังขาดความรู้ที่เกี่ยวกับพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550 แม้ว่าจะมีการประกาศบังคับใช้กฎหมายดังกล่าวมากกว่า 1 ปีแล้ว และมีการประชาสัมพันธ์ผ่านช่องทางต่างๆ อย่างค่อนข้างต่อเนื่องแล้วก็ตาม ในส่วนนี้สามารถสนับสนุนด้วยแนวคิดเกี่ยวกับกฎหมายเทคโนโลยีสารสนเทศ (Information Technology Law) ที่มองว่านโยบายและกฎหมายด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเป็นเรื่องค่อนข้างมีความซับซ้อน เนื่องจากมีการผสมรวมระหว่างข้อกฎหมาย และเรื่องของเทคโนโลยี ซึ่งทั้งสองอย่างเป็นเรื่องที่ต้องใช้เวลาในการทำความเข้าใจ ทำให้คนส่วนใหญ่ค่อนข้างเกร็งเกรงและไม่เปิดรับที่จะทำความเข้าใจให้ต้องแท้จึงนำไปสู่การไม่สามารถปฏิบัติตามให้ครบถ้วนหรือความล้มเหลวในการบังคับใช้กฎหมายในบางกรณี และด้วยเหตุผลที่สำคัญเกี่ยวกับการรักษาความมั่นคงของชาติ ซึ่งทำให้กฎหมายเหล่านี้มักจะเป็นกฎหมายที่จำกัดเสรีภาพในการแสดงออกของบุคคล และมักจะมีผลทำให้ความเป็นส่วนตัวของบุคคลต้องตกอยู่ภายใต้อำนาจของเจ้าพนักงานของรัฐ ทำให้กฎหมายเหล่านี้ไม่ได้รับความนิยม และมองว่าการออกกฎหมายดังกล่าวเป็นการจำกัดเสรีภาพในเครือข่ายอินเทอร์เน็ต อีกทั้งยังเป็นความพยายามในการใช้กฎหมายในการกำกับดูแลอินเทอร์เน็ตอีกด้วย

ในทางเดียวกัน เมื่อพิจารณาจากบริบทแวดล้อมของการออกกฎหมายฉบับนี้ จะเห็นได้ว่ากฎหมายออกบังคับใช้ในช่วงที่ประเทศไทยอยู่ภายใต้การปกครองของรัฐบาลที่มาจากการรัฐประหาร² และมีความไม่มั่นคงทางอำนาจสูงจากการพยายามช่วงชิงทางอำนาจระหว่างขั้วอำนาจเก่าและใหม่ การพยายามควบคุมช่องทางในการสื่อสารจึงเป็นวิธีหนึ่งในการสร้างความมั่นคงทางอำนาจ ซึ่งสื่ออินเทอร์เน็ตในปัจจุบันเป็นสื่อทางเลือกที่ประชาชนให้ความสำคัญเพื่อใช้ในการแสดงความคิดเห็นทางการเมืองเพราะเข้าถึงได้ง่ายกว่าสื่อสารมวลชนประเภทอื่น และดูจะมีเสรีภาพสูงกว่าเพราะผู้ใช้อินเทอร์เน็ตสามารถผลิตเนื้อหาได้เอง

การผ่านกฎหมายฉบับนี้อย่างรวดเร็วในบริบทการเมืองดังกล่าวจึงถูกตั้งคำถามจากกลุ่มผู้สนับสนุนและเรียกร้องเรื่องสิทธิและเสรีภาพพลเมืองตามระบอบประชาธิปไตยมา

² การปฏิวัติรัฐประหารยึดอำนาจของคสช. (คณะมนตรีความมั่นคงแห่งชาติ) จากรัฐบาลนายทักษิณ ชินวัตร เมื่อวันที่ 19 กันยายน พ.ศ.2549 และแต่งตั้งนายสุรยุทธ์ จุลานนท์ เป็นนายกรัฐมนตรีแทน เนื่องจากรัฐบาลนายทักษิณมีการบริหารราชการแผ่นดิน ส่อไปในทางทุจริต ประพฤติมิชอบ อย่างกว้างขวาง หน่วยงานอิสระ ถูกการเมืองครอบงำ ทำให้การดำเนินกิจกรรมทางการเมืองเกิดปัญหา และอุปสรรค

โดยตลอด ซึ่ง น.ส.สุกัญญา กลางณรงค์³ เลขานุการคณะกรรมการรณรงค์เพื่อการปฏิรูปสื่อ (ลป.ส.) ได้แสดงความคิดเห็นว่า “การเร่งรีบผลักดันกฎหมายที่มีผลสำคัญอย่างยิ่งต่อสิทธิเสรีภาพของประชาชนในบรรยากาศทางการเมืองปัจจุบัน จะก่อให้เกิดผลเสียมากกว่าผลเชิงสร้างสรรค์ ซึ่งประชาชนกลุ่มต่างๆ ไม่สามารถติดตาม ตรวจสอบ มีส่วนร่วมได้อย่างเต็มที่ เพราะสังคมไทยกำลังอยู่ในภาวะวิกฤติทางการเมือง ที่ประชาชนยังมีความสับสน หวาดหวั่น และขาดความเชื่อมั่นในสถาบันต่างๆ ในสังคม กฎหมายดังกล่าวเป็นการเอื้อให้เจ้าหน้าที่รัฐมีบทบาทได้อย่างเต็มที่ในการดำเนินคดีกับผู้ที่ไม่แสดงออกที่อาศัยความได้มาซึ่งความมั่นคงของรัฐและศีลธรรมอันดีผ่านสื่อคอมพิวเตอร์ ซึ่งจะส่งผลให้กฎหมายนี้กระทบต่อเสรีภาพการแสดงออกทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์ หรืออินเทอร์เน็ต” ซึ่งจากผลการวิจัยก็พบว่ามีคำถามในลักษณะนี้ในส่วนของประเมินผลกระทบของกฎหมายต่อตัวผู้ใช้เอง โดยพบว่าผู้ใช้อินเทอร์เน็ตที่ทำการสำรวจส่วนหนึ่งประเมินว่า ทั้งเสรีภาพในการแสดงออก และสิทธิในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารจะลดลง อีกทั้งยังประเมินด้วยว่ากฎหมายฉบับนี้เป็นการกำกับดูแลอินเทอร์เน็ตที่เข้มงวดเกินไปอีกด้วย

ด้วยเหตุผลดังกล่าว จึงทำให้การบังคับใช้กฎหมาย ในบริบทของสังคมไทย มีลักษณะคล้ายๆ กับลักษณะของรัฐตำรวจ (Police State) ที่มีการสอดส่องประชาชนเพื่อเฝ้าสังเกต และดูแลควบคุมพฤติกรรมต่างๆ ของคนในสังคม จึงทำให้การบังคับใช้กฎหมายในบริบทสังคมปัจจุบัน มีลักษณะเหมือนกับยุคของอาชญากรรมคอมพิวเตอร์ในทศวรรษที่ 60 ซึ่งเป็นยุคที่รัฐสอดแนมข้อมูลของประชาชน ที่ได้รับอิทธิพลมาจากหนังสือนิยายเรื่อง “Nineteen Eighty-four” หรือ “1984”⁴ ของ George Orwell ที่ว่าด้วยเรื่องของ Big Brother หรือการจับจ้องสอดแนม ที่จะคอยติดตามพฤติกรรมของมนุษย์ตลอดเวลา ตั้งแต่ตื่นนอนในตอนเช้า ไปจนถึงเข้านอน โดยมีสโลแกนที่คนทั่วไปคุ้นหูคือ “Big Brother is watching you.” โดยรัฐบาลใช้กฎหมายดังกล่าวเป็นเครื่องมือในการคอยสอดแนมเฝ้าระวัง และคอยสอดส่องการกระทำต่างๆ ของประชาชนให้อยู่ในสายตารัฐ ซึ่งการกำกับดูแลสื่อแบบนี้ก็เป็นรูปแบบหนึ่งของรัฐตำรวจ โดยรัฐจะควบคุมความคิดต่างๆ ผ่านสื่อ และให้ข้อมูลข่าวสารตามที่ตนเองต้องการให้รับรู้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีการควบคุมและเฝ้าระวังด้วยข้อมูล (Surveillance Theory) โดยการเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบเกี่ยวกับปัจเจกบุคคล โดยการนำเอาข้อมูลที่เก็บไว้เกี่ยวกับบุคคลมาใช้ในการสอดส่องดูแลกิจกรรมของบุคคลนั้น และมีการสอดส่อง (กำกับดูแล) กิจกรรมของบุคคล

³ www.facthai.wordpress.com, วันที่ 2 กรกฎาคม พ.ศ.2550

⁴ “1984” A Novel by George Orwell, แหล่งที่มา : www.BioLawCom.de/bolg/650.

⁵ พิรงรอง งามสุด วัฒนันท์, เอกสารประกอบการสอนวิชาเทคโนโลยีกับสังคม ภาควิชาวารสารนิเทศ, หน้า 2.

จากผู้ที่มีอำนาจหรือตำแหน่ง และเมื่อนำแนวคิดดังกล่าวมาวิเคราะห์ก็จะพบว่ากฎหมายดังกล่าวเป็นการใช้อำนาจผ่านรัฐ โดยอาจมีนัยยะทางการเมืองเคลือบแฝงอยู่

ด้านความคิดเห็นของดร.บุญเลิศ สุกคิลก (2535) ซึ่งชี้ให้เห็นว่า “สิทธิขั้นพื้นฐานของประชาชนจะบรรลุเป้าหมายได้ต้องประกอบด้วย สิทธิในการเข้าถึงและมีส่วนร่วมในข่าวสาร (Right to access and participate) สิทธิในการพิทักษ์เรื่องส่วนตัว (Right of Privacy) และสิทธิของควมรับผิดชอบ (Right of Social responsibility) ซึ่งทั้งสามประการถือว่าเป็นเครื่องวัดคุณภาพของประชาชน สื่อมวลชน และความเป็นประชาธิปไตยของประเทศที่พัฒนาแล้ว”

แต่ปัญหานี้ก็ยังเป็นที่ถกเถียงกันว่ารัฐควรให้ความสำคัญกับอะไรมากกว่ากัน ระหว่างการป้องกันการก่ออาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ที่ส่งผลกระทบต่อสาธารณชน กับเสรีภาพในการติดต่อสื่อสาร และการใช้พระราชบัญญัติดังกล่าว ก็เป็นการใช้อำนาจรัฐ ในรูปแบบหนึ่งในการควบคุมสิทธิเสรีภาพในการสื่อสาร (Communication Rights) ของประชาชน โดยถ้ามีการใช้กฎหมายที่มีน้ำหนักไปเพียงด้านเดียว คือ ด้านที่ต้องการระงับการกระทำความผิดโดยมิได้กำหนดหลักการเรื่องสิทธิเสรีภาพของประชาชนไว้เลย อาจลดทอนเสรีภาพการแสดงความคิดเห็นในชุมชนออนไลน์ได้ หากจะสร้าง “กลไก” และ “การกำกับดูแล” การจัดการเทคโนโลยีประเภทนี้ให้เป็นไปอย่างสมดุล รับผิดชอบต่อสภาพส่วนบุคคล และเอื้อต่อประโยชน์ของสังคมโดยรวม กลไกนั้นก็จะมีลักษณะเป็น “กฎหมาย” และ “นโยบาย” ที่ประชาชนยอมรับและนำไปปฏิบัติตาม

ซึ่งกฎหมายต่างๆ ที่มีบังคับใช้อยู่อาจจะยังไม่มีประสิทธิภาพอย่างเพียงพอในการควบคุมและแก้ไขต่อปัญหาเหล่านี้ ประกอบกับการมีลักษณะอันไร้พรหมแดนของเครือข่ายอินเทอร์เน็ตทำให้ปัญหาดังกล่าวนี้อาจกลายเป็นปัญหาในระดับระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องเชื่อมโยงกันด้วย ดังนั้นการพิจารณาเพื่อหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาก็มีความเหมาะสมเพียงพอกับปัญหาที่เกิดขึ้น ทั้งในส่วนของ การปรับปรุงแก้ไขกฎหมาย และการนำมาตรการเสริมต่างๆ มาใช้บังคับ จึงมีความจำเป็นที่จะต้องทำการพิจารณาถึงสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างเป็นระบบ มิฉะนั้นแล้วการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายหรือการสร้างมาตรการทางกฎหมายใดๆ ขึ้นมาก็จะไม่สามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพเท่าที่ควร อย่างไรก็ตามชุมชนทางอินเทอร์เน็ต จึงเป็นเสมือนทางเลือกใหม่ที่น่าจับตามองในอนาคต โดยเฉพาะในด้านของการเป็นแหล่งข้อมูลข่าวสาร การเป็นช่องทางในการระดมความคิด และร่วมกันกำหนดทิศทางการเปลี่ยนแปลงของสังคมอย่างเป็นประชาธิปไตย

ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาวิจัยพบว่า ความรู้ของผู้ใช้อินเทอร์เน็ตนั้นยังมีความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550 อยู่ในระดับต่ำ หากต้องการให้ผู้ใช้อินเทอร์เน็ตมีความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550 เพิ่มมากขึ้นกว่าที่เป็นอยู่ ภาครัฐจึงควรปรับปรุงรูปแบบการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ รูปแบบการนำเสนอเนื้อหาข่าวสารที่เกี่ยวกับพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550 ให้มีความน่าสนใจมากขึ้น โดยใช้ภาษาที่ประชาชนเข้าใจง่าย ใช้ประเด็นร้อน (Hot issue)ที่กำลังเป็นที่สนใจมาเชื่อมโยงกับการให้ความรู้แก่ประชาชน หรือนำเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันมาเสนอในประเด็นที่เกี่ยวกับกฎหมายนี้ และควรมีการจัดทำและเผยแพร่สื่อสิ่งพิมพ์ต่างๆ ควบคู่กัน ให้กว้างขวางและทั่วถึงมากขึ้น เช่นหนังสือพระราชบัญญัติฯ คู่มือต่างๆ

การใช้สื่อสิ่งพิมพ์ประเภทหนังสือ หรือการจัดพิมพ์เป็นคู่มือ ก็เป็นอีกทางเลือกหนึ่งที่มีความน่าสนใจในการให้ความรู้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดที่ว่าสื่อสิ่งพิมพ์ประเภทหนังสือ เป็นสื่อที่ใช้เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารความรู้ในเรื่องต่างๆ ตามแต่ที่องค์กรกำหนด และสำหรับการจัดพิมพ์เป็นคู่มือปฏิบัติเกี่ยวกับพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550 ก็จะเป็นสื่อที่ก่อให้เกิดผลด้านทำให้มีความรู้เกี่ยวกับวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับกฎหมายนี้อย่างถูกต้อง ซึ่งสอดคล้องกับลักษณะของคู่มือว่าเป็นสิ่งพิมพ์ที่ให้อ่านเข้าใจและสามารถปฏิบัติตามขั้นตอนและกระบวนการต่างๆ ได้⁷ ที่ผ่านมามีการจัดพิมพ์หนังสือหรือคู่มือที่แนะนำการปฏิบัติตัวเกี่ยวกับพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550 การแจกจ่ายออกไปอาจจะยังไม่ทั่วถึง จึงควรจะมีการปรับปรุงโดยเพิ่มความถี่หรือจำนวนในการเผยแพร่ เพื่อกระตุ้นให้เกิดความสนใจเกี่ยวกับกฎหมาย เพราะโดยหลักของการสื่อสารประชาสัมพันธ์ให้เกิดประสิทธิผล คือ ต้องคำนึงถึงความต่อเนื่องสม่ำเสมอ เพื่อย้ำเตือนให้เกิดการซึมซาบในจิตใจของประชาชน⁸ และภาครัฐควรเร่งให้มีการพัฒนาและเสริมสร้างจริยธรรมในการใช้เครือข่ายอินเทอร์เน็ตอย่างถูกต้องและมีประโยชน์ ซึ่งอาจเริ่มจากโรงเรียน บ้าน และกระจายออกไปยังสังคมภายนอก โดยอาศัยความร่วมมือจากภาครัฐและ

⁶ พิชัย นิรมานสกุล, การประชาสัมพันธ์ของรัฐ, 2547 หน้า 62-79.

⁷ เรื่องเดียวกัน, หน้า 62-79.

⁸ วิรัช ทวีรัตนกุล, การประชาสัมพันธ์, 2534 : 433-434.

เอกชนในการเสริมสร้างจริยธรรม และศีลธรรม (Ethics and Moral) ซึ่งน่าจะเป็นทางเลือกหนึ่งในการแก้ปัญหาที่ยั่งยืนในการใช้งานระบบอินเทอร์เน็ตให้เป็นไปอย่างเหมาะสมได้

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. การศึกษาในงานวิจัยนี้พบว่าภาครัฐมีการประชาสัมพันธ์และให้ความรู้สาธารณะเกี่ยวกับกฎหมายฉบับนี้น้อยเกินไป ซึ่งส่งผลให้ผู้ใช้อินเทอร์เน็ตอาจจะทำผิดกฎหมายได้โดยไม่เจตนา นอกจากนี้งานวิจัยชิ้นนี้ยังพบว่าอายุ การศึกษา อาชีพและรายได้มีความสัมพันธ์กับความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550 โดยเป็นความสัมพันธ์ในลักษณะแปรผกผัน ซึ่งมีความหมายว่าประชาชนที่อายุน้อยจะมีความรู้ต่ำเกี่ยวกับพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550 เมื่อคำนึงว่าประชาชนกลุ่มใหญ่ที่ใช้อินเทอร์เน็ตเป็นประชากรที่อายุน้อย ดังนั้น เพื่อประสิทธิภาพของการประชาสัมพันธ์กฎหมาย ภาครัฐสามารถเลือกกลุ่มเป้าหมายของการประชาสัมพันธ์ไปยังกลุ่มประชากรที่อายุน้อยในระดับที่สูงกว่าการประชาสัมพันธ์ในกลุ่มประชากรที่อายุมากกว่า

2. ภาครัฐควรจะเน้นการประชาสัมพันธ์รายละเอียดของกฎหมายในส่วนของ การนำเข้าสู่ข้อมูลที่อาจส่งผลในด้านความมั่นคงของประเทศหรือบทลงโทษของการส่งต่อข้อมูล (Forward mail) ที่เป็นภาพลามกอนาจาร

3. การที่ผลวิจัยพบว่าผู้ใช้อินเทอร์เน็ตรู้สึกว่าการบังคับใช้กฎหมายฉบับนี้ (พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550) ส่งผลกระทบในเชิงลบต่อเสรีภาพในการรับรู้ข่าวสาร ดังนั้น ภาครัฐควรจะประชาสัมพันธ์ให้สังคมเห็นถึงความสมดุลระหว่างประโยชน์ของเสรีภาพในการใช้อินเทอร์เน็ตกับผลลบที่เกิดจากการใช้เสรีภาพในอินเทอร์เน็ตอย่างไม่มีความรับผิดชอบต่อสิทธิเสรีภาพของบุคคลอื่น ๆ รวมทั้งอาจเกิดความเสียหายต่อสังคมโดยรวมได้ เพื่อท้ายที่สุดสังคมจะได้เข้าใจและเห็นถึงความจำเป็นของการมีกฎหมายฉบับนี้ซึ่งเป็นเช่นเดียวกับประโยชน์ของการมีกฎหมายในลักษณะเดียวกันที่บังคับใช้ในโลกภายนอกอินเทอร์เน็ต

ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยครั้งต่อไป

1. การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเฉพาะกลุ่มตัวอย่างที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานครเท่านั้น ไม่ได้ศึกษากลุ่มตัวอย่างที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่ส่วนอื่นๆ ของประเทศไทย ดังนั้นผลการวิจัยครั้งนี้อาจยังไม่สามารถนำไปสรุปหรืออนุมาน (Generalization) ความรู้ของประชาชนที่เป็นคนไทยได้ทั้งหมด แต่อาจนำไปอนุมานเพื่อเทียบกับกลุ่มประชากรที่ใกล้เคียงกับกลุ่มประชากรในงานวิจัยครั้งนี้คือ เฉพาะกลุ่มที่อยู่ในเขตกรุงเทพมหานครเท่านั้น ดังนั้นจึงควรศึกษากลุ่มตัวอย่างที่เป็นประชาชนในต่างจังหวัด ที่อาจมีความรู้ และทัศนคติที่ต่างกัน รวมทั้งอาจได้รับความคิดเห็นที่หลากหลาย เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการวางแผน ปรับปรุง และนำไปใช้พัฒนาตัวบทกฎหมายให้สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้มากขึ้น

2. ควรมีการวิเคราะห์การใช้สื่อในการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ ข้อมูลเนื้อหาเกี่ยวกับพระราชบัญญัติฉบับนี้ และกิจกรรมต่างๆ เพื่อส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจ ว่ามีความเหมาะสมแล้วหรือไม่ เพื่อนำมาประกอบการพิจารณาทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ เพื่อให้ผลการวิจัยสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น และได้มุมมองที่แตกต่างกันด้วย อีกทั้งควรมีการศึกษาวิเคราะห์ลักษณะสื่อหรือช่องทางการนำเสนอ ข้อมูลเนื้อหาสาระ ให้ตรงกับความต้องการของประชาชนมากที่สุด

3. การศึกษาครั้งนี้เกิดขึ้นหลังจากพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550 มีผลบังคับใช้ได้ไม่นาน ซึ่งสาธารณชนส่วนใหญ่อาจจะยังไม่สามารถทำความเข้าใจในสาระสำคัญของกฎหมายอย่างเพียงพอ จึงอาจเป็นไปได้ว่าหลังจากการประกาศบังคับใช้พระราชบัญญัติฉบับดังกล่าวผ่านไปชักระยะหนึ่ง ความรู้ของผู้ใช้อินเทอร์เน็ตเกี่ยวกับพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 อาจจะมีมากกว่าช่วงที่ทำการศึกษา ดังนั้นเมื่อเวลาผ่านไประยะหนึ่ง ควรจะมีการศึกษาเกี่ยวกับความรู้ของผู้ใช้อินเทอร์เน็ตเกี่ยวกับพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550 เพื่อตรวจสอบความรู้ของประชากรว่ามีมากกว่างานวิจัยในครั้งนี้หรือไม่

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

กฤษณ์ ทองเลิศ. สื่อมวลชน การเมืองและวัฒนธรรม องค์กรร่วมแห่งสายสัมพันธ์ของวิถีชีวิต.

พิมพ์ครั้งที่ 2 : สิงหาคม, 2540.

กรภัทร์ สุทธิคารา. ก้าวสู่โลกอินเทอร์เน็ต. นนทบุรี : อินโฟเพรส, 2546.

กาญจนา แก้วเทพ, กิตติ กันภัย และ ปาริชาติ สถาปิตานนท์ สโรบล. มองสื่อใหม่ มองสังคมใหม่.

กรุงเทพมหานคร : ศูนย์หนังสือจุฬาฯ, 2543.

โกวิท สุระพันธ์. เทคโนโลยีดิจิทัลเปลี่ยนโฉมสื่ออย่างไร. กรุงเทพมหานคร : เอ็ดดิสัน เพรส โพรดักส์ , 2542.

จุมพล สวัสดิยากร. การร่างแบบสอบถามและABCในการวิจัย. ศูนย์การศึกษาฝึกอบรมการวิจัยทางสังคมศาสตร์ สภาวิจัยแห่งชาติ, 2523.

ชมนาด บุญอารีย์. เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต. พิมพ์ครั้งที่ 3.

มหาสารคาม : อภิชาติการพิมพ์, 2549.

ชวลิต อัดตศาสตร์. Cyber Law กฎหมายกับอินเทอร์เน็ต. พิมพ์ครั้งที่1. กรุงเทพมหานคร: โปรวิชั่น, 2544.

ต้น ดันท์สุทธีวงศ์, สุพจน์ และสุวัฒน์ ปุณณชัยยะ. รอบรู้ Internet และ World Wide Web. พิมพ์ครั้งที่1. กรุงเทพมหานคร : โปรวิชั่น, 2539.

ทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ. ประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับอ้างอิง). พิมพ์ครั้งที่12. กรุงเทพมหานคร : วิญญูชน, 2545.

นพดล อินนา. ไอทีกับงานสื่อสารมวลชน (COMMUNICATION). พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร : จามจุรีโปรดักท์, 2548.

นิยม ปุราคำ. ทฤษฎีของการสำรวจสถิติจากกลุ่มตัวอย่าง และการประยุกต์ (Sample Survey Theory and Applications). ในหนังสือชุดวิชาการทางสถิติ เล่มที่1. กรุงเทพมหานคร: ศ.ส. การพิมพ์, 2517.

บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์. เทคนิคการสร้างเครื่องมือรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัย. พิมพ์ครั้งที่5. กรุงเทพมหานคร : คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล, 2542.

บุญเลิศ ศุภคิดถ. รัฐบาลใหม่กับนโยบายสื่อสารมวลชน สิทธิเสรีภาพทางข่าวสารของประชาชน เป็นไปได้หรือไม่. กรุงเทพมหานคร : คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2535.

- ประภาเพ็ญ สุวรรณ. ทัศนคติ : การจัดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอนามัย. กรุงเทพมหานคร : ไทย
วัฒนาพานิช, 2530.
- พิศิษฐ์ ชาวลาธวัช. กฎหมายสื่อสารมวลชน. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ดอกหญ้า, 2535.
- พีระ จิตรโสภณ. วิธีการวิจัยการสื่อสารมวลชน. คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2539.
- ยอดธง ทับทิวไม้ และคณะ. วิกฤตีสื่อมวลชน : ยุคจักรวรรดินิยมวัฒนธรรม. กรุงเทพมหานคร :
อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง, 2541.
- ยาใจ โรจนวงศ์ชัย. คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศสมัยใหม่. กรุงเทพมหานคร : แมคกรอ-
ฮิล, 2550.
- ยีน ภู่วรรณ. มิติใหม่ไซเบอร์สเปซ. วารสารส่งเสริมเทคโนโลยี : ตุลาคม, 2540.
- เยาวรัตน์ ปรีกษ์ขาม, สุนทรี สุวีปกิจและรวีวรรณ วัชรรงค์กุล. วิธีวิจัยสำรวจ. กรุงเทพมหานคร :
พิทักษ์การพิมพ์, 2523.
- ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน. กรุงเทพมหานคร : อักษรเจริญทัศน์,
2525.
- วิเชียร เกตุสิงห์. การวิจัยเชิงปฏิบัติ. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2541.
- วิเชียร เกตุสิงห์. หลักการสร้างและวิเคราะห์เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์
ไทยวัฒนาพานิช, 2530.
- วีรวัฒน์ อัมพันธุ์. เทคโนโลยี : คาบสองคมสำหรับสังคมไทย. นิเทศศาสตร์ปริทัศน์ ปีที่5, ฉบับที่2
(พฤศจิกายน 2543-กุมภาพันธ์ 2544)
- วีระพงษ์ บุญโญภาส. อาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์. เอกสารภาษีอากร : วารสารธรรมนิติ 7
(กรกฎาคม 2531) : 103-105.
- ศิริพร สาเกทอง, วัชรภรณ์ สุริยาภิวัฒน์ และศิริชัย พงษ์วิชัย. ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ :
หน้า 18.
- ศรีศักดิ์ จามรมาน. อาชญากรรมคอมพิวเตอร์และการป้องกัน. ผู้นำ (เมษายน 2526)
- สมนึก คีรีโต, สุรศักดิ์ สงวนพงษ์ และสมชาย นำประเสริฐชัย. เปิดโลกอินเทอร์เน็ต INTERNET.
กรุงเทพมหานคร : ซีเอ็ดดูชั่น, 2539.
- สุนทรียา หวังชัย. ปัจจัยที่มีผลต่อความรู้ความเข้าใจของประชาชนในสิทธิที่จะได้รู้ตามพระราช
บัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พุทธศักราช 2540. กรุงเทพมหานคร:คณะนิเทศศาสตร์
มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย, 2544.
- สำนักกฎหมาย. พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550.
กรุงเทพมหานคร : สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา, 2550.

- หยุด แสงอุทัย. ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมายทั่วไป. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัย
ธรรมศาสตร์, 2527.
- อุบลรัตน์ ศิริยุวศักดิ์. บทบาทของรัฐในทางด้านสื่อสารมวลชน : ข้อเสนอร่าง พ.ร.บ.
วิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ฉบับใหม่. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์นิติธรรม,
2539.
- อัลวิน ทอฟฟเลอร์. คลื่นลูกที่สาม. แปลโดย สุกัญญา ติระวนิช และคณะ. พิมพ์ครั้งที่ 17.
กรุงเทพมหานคร : นานมีบุ๊คส์, 2544.
- อนันต์ธนา อังกินันท์. การผลิตและการใช้สื่อเพื่อการประชาสัมพันธ์. กรุงเทพมหานคร:
มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2524.
- ชัยยง อัจฉานนท์. ความคิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์, ใน M&W (Money and Wealth), ภัชราพร ช้าง
แก้ว. กรุงเทพมหานคร : ไชเบอร์พริ้นท์, 2551.
- จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. คณะนิเทศศาสตร์. ภาควิชาวารสารสนเทศ. รายงานการวิจัยเรื่องความรู้เท่า
ทันข้อมูลข่าวสาร. กรุงเทพมหานคร: ภาควิชาวารสารสนเทศ คณะนิเทศศาสตร์
จุฬาลงกรณ์-มหาวิทยาลัย, 2549.
- ข้อศก กิจเจริญทรัพย์. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตในทางที่ผิด ของนักศึกษา
มหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานคร. กรุงเทพมหานคร : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์,
2544.
- ดวงกมล ชาติประเสริฐ และคณะ. รายงานวิจัยเรื่อง : สถานภาพงานวิจัยด้านนิเทศศาสตร์ที่เกี่ยวกับ
เทคโนโลยีสารสนเทศ. รายงานวิจัย : สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ, 30 เมษายน
2547.
- พิรงรอง รามสูต วัฒนันท์ และนิธิตา คณานินันท์. การกำกับดูแลเนื้อหาอินเทอร์เน็ต. รายงาน
วิจัยเรื่องในโครงการ “การปฏิรูประบบสื่อ” สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย, 2547.
- พิรงรอง รามสูต วัฒนันท์ และศศิธร ยูวโกศล. การกำกับดูแลเนื้อหาของสื่อวิทยุและโทรทัศน์ใน
ประเทศไทย. รายงานวิจัยเรื่องในโครงการ “การปฏิรูประบบสื่อ” สำนักงานกองทุน
สนับสนุนการวิจัย, 2546.
- รัตนาวดี ศิริทองถาวร. รายงานวิจัยเรื่อง : ทักษะคิดของผู้บริหารระดับสูงของหน่วยงานของรัฐที่มี
ต่อพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ.2540. รายงานวิจัย : มหาวิทยาลัย
หอการค้าไทย, 2549.
- ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ. รายงานผลการสำรวจกลุ่มผู้ใช้
อินเทอร์เน็ตในประเทศไทยปี 2548 (Internet User Profile of Thailand 2005). พิมพ์ครั้งที่
1: มีนาคม 2549.

ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ. ICT Uptake 2004 : Thailand in the Information Age, สิงหาคม 2547.

ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ. กรอบนโยบายเทคโนโลยีสารสนเทศ ระยะพ.ศ. 2544-2553 ของประเทศไทย, สิงหาคม 2547.

วารสาร

โกเมน พิบูลย์โรจน์. เอกสารประกอบการสัมมนา. พ.ร.บ. กับการรับมือกับอาชญากรรมคอมพิวเตอร์. วันที่ 18 ธ.ค. 2550 ณ ห้องประชุมสุธรรม อารีกุล มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ครรชิต มาลัยวงศ์. เอกสารประกอบการบรรยายพิเศษ. บทบาทของ พ.ร.บ. คอมพิวเตอร์ต่อประเทศไทย. วันที่ 18 ธ.ค. 2550 ห้องประชุมสุธรรม อารีกุล มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

สถาบันเทคโนโลยีแห่งเอเชีย (AIT). เอกสารประกอบการสัมมนา. กฎหมายคอมพิวเตอร์กับชีวิตประจำวัน. วันที่ 16 ต.ค. 2550 ณ AIT Conference Center.

พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550. ราชกิจจานุเบกษา 124 (18 มิถุนายน 2550) : 4-13.

เลขานุการคณะกรรมการเทคโนโลยีสารสนเทศแห่งชาติ, สำนักงาน. กรอบนโยบายเทคโนโลยีสารสนเทศ ระยะพ.ศ. 2545-2553 ของประเทศไทย. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร: ธนา รส แอนด์ กราฟฟิกส์, 2545.

เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร, กระทรวง. เอกสารประกอบการสัมมนา. การบังคับใช้กฎหมาย : พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550. วันที่ 13 ก.ค. 2550, โรงแรมปรีณพาลเซ.

เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร, กระทรวง. เอกสารประกอบการสัมมนา. การกระทำ ความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ และการเตรียมความพร้อมกับกฎหมายใหม่. วันที่ 8 ส.ค. 2550, ณ ห้อง ESCAP HALL ศูนย์ประชุมสหประชาชาติ.

เอกสารประกอบการสัมมนา. พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ฉบับ ใหม่และการคัดค้านของโลกไซเบอร์ : จากตำราสู่การปฏิบัติจริง. วันที่ 8 พ.ย. 2550 ณ ห้องประชุม 105 อาคารมหาจุฬาลงกรณ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

เอกสารประกอบการสัมมนา. พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550. วันที่ 8 พ.ย. 2550 ณ ห้องประชุม 105 อาคารมหาจุฬาลงกรณ์ จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.

วิทยานิพนธ์

เกศรา ชั่งชวลิต. การแสวงหาข่าวสาร การรับรู้ประโยชน์และความพึงพอใจในการสื่อสารผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเพื่อการเรียนรู้ของผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในเขตกรุงเทพและปริมณฑล.

วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2544.

ขวัญทิพย์ โพธิ์วัดสุวรรณ. ความรู้ เจตคติ และพฤติกรรมการป้องกันการติดเชื้อเอชไอวี ของผู้ปกครองนักเรียนระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา อำเภอ เมือง จังหวัดนนทบุรี.

วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2540.

จิตติญาดา เจริญภูมิ. ความคิดเห็นของผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในประเทศไทยเกี่ยวกับเนื้อหาที่ไม่เหมาะสมและการกลั่นกรองเนื้อหาบนอินเทอร์เน็ต. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2548.

จินดารัตน์ บวรบริหาร. ความรู้เท่าทันสื่ออินเทอร์เน็ต การประเมินความเสี่ยงบนอินเทอร์เน็ต และพฤติกรรมการป้องกันตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมปลายในเขตกรุงเทพมหานคร.

วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2548.

เชาวลิต นาสา. การรับรู้ข่าวสาร ความรู้ และทัศนคติที่มีต่อพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. 2545 : ศึกษาเฉพาะกรณีสมาชิก สภาเทศบาลและผู้บริหารท้องถิ่นในเขตจังหวัดนครปฐม. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม, 2547.

ณัฐพร ศรีสติ. ความรู้ ทัศนคติและพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับการขโมยคัดลอกผลงานของผู้อื่นมาเป็นของตนผ่านสื่ออินเทอร์เน็ตเพื่อประโยชน์ทางวิชาการของนิสิตนักศึกษา ระดับบัณฑิตศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2548.

นิธิมา คณานินันท์. ความตระหนักรู้ด้านสิทธิข้อมูลส่วนบุคคลในการสื่อสารผ่านอินเทอร์เน็ตในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2544.

พัฒนศักดิ์ บุปผาสวรรณ. ความตระหนักของนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ต่ออาชญากรรมบนอินเทอร์เน็ต. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2546.

วรพรรณ พงศ์สวัสดิ์. ความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศทั่วไปกับการเปิดรับสื่อวารสารสนเทศของเด็กและเยาวชน ในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2540.

วชิราภรณ์ พรหมชินวงศ์. ความรู้ และความคิดเห็นเกี่ยวกับสิทธิการรับรู้ข้อมูลข่าวสารตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ.2540 ของนักข่าวหนังสือพิมพ์. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2545.

สิทธิสันติ เล้าสกุล. องค์กรสื่อทางเลือกบนเว็ลด์ไวด์เว็บ กับลิขสิทธิ์โปรแกรมคอมพิวเตอร์.

วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต, คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2546.

สุนทรียา หวังชัย. ความตระหนักของประชาชนในสิทธิความเป็นพลเมือง ต่อการรับรู้ข้อมูล

ข่าวสารสาธารณะ ตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ.2540. วิทยานิพนธ์

ปริญญาามหาบัณฑิต, คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2544.

องอาจ ฤทธิ์ทองพิทักษ์. พฤติกรรมการสื่อสารผ่านระบบเว็ลด์ไวด์เว็บ ของนักศึกษาในเขต

กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต, คณะนิติศาสตร์

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2539.

องอาจ เทียนหิรัญ. อาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ : การกำหนดฐานความผิดทางอาญาสำหรับการ

กระทำต่อคอมพิวเตอร์. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต, คณะนิติศาสตร์

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2545.

อมลยา ศิริชนะ. ความรู้ ทักษะคิด และการใช้ประโยชน์จากอินเทอร์เน็ตของนักเรียนในโรงเรียน

ดีเด่นด้านการส่งเสริมกิจกรรมอินเทอร์เน็ตตามโครงการเครือข่ายคอมพิวเตอร์เพื่อ

โรงเรียนไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต, คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์

มหาวิทยาลัย, 2542.

อรพิน จิรวฒนศิริ. การใช้ประโยชน์จากสื่ออินเทอร์เน็ตของนักศึกษาปริญญาโท ศึกษาเปรียบเทียบ

ระหว่างมหาวิทยาลัยรัฐและเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญา

มหาบัณฑิต, คณะสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2541.

ภาษาอังกฤษ

Castells, "The Rise of the Network Society", Second Edition, Blackwell Pub., 2000.

Contractor, N.S. New Media and Organization. In Lievrouw, L. A. & Livingstone, S. (eds.).

Handbook of New Media : Social Shaping and Consequences of ICTs: 201-205. Sage :

London, 2002.

Elain E. and Finney A., Managing Multimedia: Project Management for Web and Convergent

Media, New York : Addison Wesley, 2001.

Kuebler/Smith, "Statistics, A Beginning", John Wiley & Sons, Inc. New York, 1976.

Meyrowitz, "No Sense of Place: The Impact of Electronic Media on Social Behavior", Oxford

Univ Press., 1985.

Michael Dennis Scott, Computer Law. (New York : Wiley Law Publications, C. 1984-1985)

Miller D.C., "Handbook of Research Design and Social Measurement", David McKay Company, Inc. New York, 1964.

Pasqua, Thomas M. Mass Media in the Information Age. Prentice Hall, 1990.

Steven L. Mandell, Computer, Data Processing and the Law : Text and Cases. St. Paul, Minnesota : West Publishing Company, 1984.

U.S. Department of Justice, Computer Crime : Criminal Justice Resource Manual. p.3

Yamane, Taro. Statistics : An introductory analysis. 2 nd ed. New York : Harper & Row, 1967.

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ก

แบบสอบถาม

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบสอบถาม

เรื่อง “ความรู้ การประเมินผลกระทบและแนวโน้มพฤติกรรมของผู้ใช้อินเทอร์เน็ตเกี่ยวกับพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550”

คำชี้แจง แบบสอบถามชุดนี้เป็นส่วนหนึ่งของการวิจัยเพื่อเพิ่มพูนความรู้ทางวิชาการและเป็นข้อมูลพื้นฐานด้านการศึกษาเกี่ยวกับการบังคับใช้กฎหมาย พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550 ของนิสิตปริญญาโท คณะนิเทศศาสตร์ ภาควิชาวารสารสนเทศ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย คำตอบของท่านทุกข้อมีความสำคัญอย่างยิ่ง ขอขอบพระคุณที่สละเวลาในการตอบแบบสอบถาม

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ใน () ให้ตรงกับตัวท่านและความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล

1. เพศ () ชาย () หญิง
2. อายุ () ต่ำกว่า 20 ปี () 20-25 ปี () 26-30 ปี
() 31-35 ปี () 36-40 ปี () 41-45 ปี
() 46-50 ปี () 50 ปีขึ้นไป
3. การศึกษาสูงสุด () ต่ำกว่ามัธยมศึกษา () มัธยมศึกษา
() ปวช/ปวส/อนุปริญญา () ปริญญาตรี
() ปริญญาโท () ปริญญาเอก
() อื่นๆ (โปรดระบุ).....
4. อาชีพ () นิสิต/นักศึกษา () ข้าราชการ () พนักงานบริษัทเอกชน
() ธุรกิจส่วนตัว () ครู/อาจารย์
() อื่นๆ (โปรดระบุ).....
5. รายได้ () น้อยกว่า 10,000 บาท () 10,001 – 20,000 บาท
() 20,001 – 30,000 บาท () 30,001 – 40,000 บาท
() 40,001 – 50,000 บาท () 50,000 บาทขึ้นไป
6. ในช่วง 1 เดือนที่ผ่านมา ท่านได้ใช้บริการอินเทอร์เน็ตบ้างหรือไม่
() ใช่ () ไม่ได้
7. ท่านเข้าไปใช้บริการอะไรในอินเทอร์เน็ตมากที่สุด (เลือกเรียงลำดับ 1,2,3..... โดย 1 หมายถึงบริการที่ท่านใช้มากที่สุด)
(....) อีเมล (E-mail) (....) ห้องสนทนา (Chat Room) (....) บล็อกส่วนตัว(Blog)
(....) Social Networking (เช่น My space, Hi 5) (....) ซื้อ-ขายสินค้าออนไลน์
(....) เกมออนไลน์ (....) ค้นหาข้อมูล (Search Engine) (....) กระดานสนทนา (Web Board)
(....) คำนวณโหลดข้อมูล (....) อื่นๆ (โปรดระบุ).....

ตอนที่ 2 ความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ใน () หน้าข้อความที่ถูกต้อง

1. ข้อใดต่อไปนี้เป็นข้อถูกต้อง
 - () พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550 ได้ประกาศบังคับใช้ตั้งแต่ กรกฎาคม พ.ศ.2550
 - () พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550 มีผลบังคับใช้เฉพาะผู้ใช้ อินเทอร์เน็ตอย่างเดียวเท่านั้น ไม่เกี่ยวกับผู้ประกอบการ
 - () ถูกทุกข้อ
 - () ไม่มีข้อถูก
2. ถ้าท่านเคยได้รับทราบข่าวสารเกี่ยวกับพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 ท่านทราบจากแหล่งใด
 - () ที่ทำงาน
 - () หนังสือพิมพ์
 - () โรงเรียน
 - () วิทยุ
 - () โทรศัพท์
 - () เพื่อน, คนรู้จัก
 - () อินเทอร์เน็ต
 - () การประชุม สัมมนา
 - () ร้านอินเทอร์เน็ต
 - () อื่นๆ (โปรดระบุ)
3. ท่านทราบหรือไม่ว่าพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550 ฉบับนี้มี บทลงโทษอะไรบ้าง
 - () ทำกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์
 - () ปรับเงินอย่างเดียว
 - () จำคุกอย่างเดียว
 - () ทั้งจำคุกทั้งปรับเงิน
 - () ทั้งจำทั้งปรับ และทำกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ด้วย
4. นายแดงได้รับข้อมูลลับทางราชการมาโดยบังเอิญทางอีเมลล์ แต่เก็บไว้และไม่ได้ลบทิ้ง นายแดงจะมีความผิด ตามพระราชบัญญัติฉบับนี้หรือไม่
 - () ไม่มี
 - () มี ต้องได้รับโทษทั้งจำทั้งปรับ
 - () มี ต้องได้รับโทษจำคุกหรือปรับ
 - () ไม่มีข้อถูก
5. น้องแนน ดารานักแสดงชื่อดังเสียชีวิตด้วยการฆ่าตัวตายเมื่อ เดือนธันวาคม พ.ศ.2550 เนื่องจากพบว่าผู้ติดต่อ ภาพของตนเองในลักษณะ ไปเปลี่ยนโฮสต์ลงบนเว็บไซต์ที่มีพื้นที่สำหรับให้ฝากเว็บไซต์ฟรี(Web Hosting) ทำให้เสื่อมเสียและอับอาย นางแนน มารดาของน.ส.แนน มาสืบทราบหลังการตายของลูกสาวว่าอดีตแฟนคือ นาย มิกซ์ เป็นคนทำ นางแนน ผู้เป็นมารดาสามารถทำอะไร ได้บ้างตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิด เกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550
 - () ไม่สามารถทำอะไรได้ เพราะน.ส.แนนตายไปแล้ว
 - () ไม่สามารถทำอะไรได้ เพราะพื้นที่ใน Web Hosting เป็นที่ๆ ใครจะเอาเว็บไซต์ที่มีภาพหรือข้อความ ใดๆ มาฝากลงก็ได้
 - () ฟ้องร้องให้ศาลดำเนินคดีกับนายมิกซ์แทนน.ส.แนนที่เสียชีวิตไปแล้ว
 - () ไม่มีข้อถูก

6. นายสมนึกนำภาพเพื่อนของตนมาตัดต่อเล่นเป็นภาพโป๊เปลือย เก็บไว้ดูเป็นการส่วนตัว โดยไม่ได้ส่งต่อให้ใคร แต่หากเพื่อนต้องการเอาผิดกับการกระทำของนายสมนึก โดยใช้พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550 ฉบับนี้ได้หรือไม่
- () ไม่ได้ เพราะเป็นความผิดอาญา ต้องใช้ประมวลกฎหมายอาญาในการเอาผิด
 - () ไม่ได้ เพราะเก็บไว้ดูเองไม่ได้นำออกเผยแพร่สู่สาธารณชน
 - () ได้ เพราะกฎหมายกำหนดความผิดตั้งแต่เจตนาเริ่มกระทำการละเมิด
 - () ไม่มีข้อถูก
7. เมื่อต้นปี พ.ศ.2550 ได้มีผู้นำคลิปวิดีโอลงในเว็บไซต์ youtube.com ซึ่งเป็นภาพตัดต่ออันเป็นการดูหมิ่นสถาบันเบื้องสูง อย่างไรก็ดีในขณะนั้น พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 ยังไม่ได้ประกาศใช้ หากเหตุการณ์เดียวกันเกิดขึ้นหลังกฎหมายนี้มีผลบังคับใช้แล้ว รัฐบาลไทยสามารถเอาผิดกับผู้โพสต์คลิปวิดีโอดังกล่าวได้หรือไม่
- () ได้ แต่ไม่สามารถบังคับให้รับโทษในประเทศไทย
 - () ได้ และหากจับกุมผู้โพสต์คลิปวิดีโอดังกล่าวได้จะต้องรับโทษภายในประเทศไทยด้วย
 - () ไม่ได้ เพราะประเทศไทยไม่มีสิทธิสภาพนอกอาณาเขต
 - () ไม่มีข้อถูก
8. นายดำได้รับฟอร์เวิร์ดเมล เป็นภาพนางแบบคนหนึ่ง กำลังร่วมรักกับดารานุ่มไฮโซที่มีหน้ามีตาในวงสังคม แต่นายดำไม่แน่ใจว่าใช้ดาราทองสองคนนี้จริงหรือเปล่า จึงส่งต่อทางอีเมลเพื่อให้เพื่อนช่วยดู นายดำจะมีความผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550 ฉบับนี้หรือไม่ อย่างไร
- () ไม่มีความผิด
 - () มี ต้องได้รับโทษปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท
 - () มี ต้องได้รับโทษจำคุกไม่เกินสามปี
 - () มี ต้องได้รับโทษจำคุกไม่เกินห้าปีหรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ
9. นายชววิทย์ต้องการส่งอีเมลหานายสนธิ เพื่อวิพากษ์วิจารณ์รัฐบาล โดยใช้ถ้อยคำอันรุนแรง แต่ด้วยความกลัวถูกสอดแนมและโดนดำเนินคดีจึงปกปิด อีเมล และ IP Address โดยการ ใช้โปรแกรมพิเศษ (EssentialNettool, Easy-Hide-IP) ในการเขียนอีเมล นายชววิทย์จะมีความผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550 ฉบับนี้หรือไม่
- (ก) ไม่ผิด เพราะไม่ได้รับกวนการใช้ระบบคอมพิวเตอร์ของบุคคลอื่นโดยปกปิดชื่อ
 - (ข) ไม่ผิด เพราะนายชววิทย์กับนายสนธิติดต่อสื่อสารกันเป็นส่วนตัว
 - (ค) ผิด เพราะเป็นการส่งข้อมูลถึงบุคคลอื่นโดยปกปิดแหล่งที่มา
 - (ง) ถูกทั้งข้อ กและข
10. ท่านทราบหรือไม่ว่ารัฐบาลกำหนดให้ผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ต ต้องเก็บข้อมูล (Log File) ของผู้ใช้บริการ เพื่อให้สามารถระบุตัวตนของผู้ใช้บริการในกรณีที่เกิดการกระทำความผิด และต้องเก็บข้อมูล (Log File) เอาไว้ไม่น้อยกว่ากี่วัน
- () ทราบ และต้องเก็บข้อมูล (Log File) ไว้ไม่น้อยกว่า () 30 วัน () 60 วัน () 90 วัน () 120 วัน
 - () ไม่ทราบ

11. ตั้งแต่พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550 มีผลบังคับใช้ในเดือน ก.ค. 2550 ได้มีการจับกุมดำเนินคดี และดำเนินการกับผู้ที่เกี่ยวข้องกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินับตั้งแต่วันที่แล้วหลายรายด้วยกัน ข้อใดในข้อต่อไปนี้เป็นไม่ใช่ผลของการบังคับใช้พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550
- () การจับกุมบล็อกเกอร์ชื่อท่อนจันทน์และพระยาพิชัยที่เผยแพร่เนื้อหาเข้าข่ายหมิ่นพระบรมเดชานุภาพ
- () จับน.ศ.สาวมหาลัยชื่อดังโพสต์คลิปวิดีโอเป็นภาพน.ร.หญิงมัธยม อมกเขาให้เพื่อนชายบนรถปอ.
- () การปิดเว็บไซค์มหาลัยเที่ยงคืน () การปิดเว็บไซค์วารสารฟ้าเดียวกัน
12. เมื่อกลางเดือนมี.ค. 2551 มีการรายงานข่าวในหนังสือพิมพ์ว่าเว็บไซค์ชื่อดังของไทยแห่งหนึ่งถูกจข.โมยโดเมนเนม จึงแจ้งไปยังเจ้าหน้าที่ตำรวจให้สืบสวน เนื่องจากกรจข.โมยโดเมนเนมเป็นความคิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550 เจ้าหน้าที่ที่ทำการสืบสวนสอบสวนในกรณีดังกล่าว ไม่สามารถทำการใดได้บ้างในข้อต่อไปนี้อหาหลักฐานเกี่ยวกับการกระทำความผิดและหาตัวผู้กระทำความผิด
- () สั่งให้ผู้ที่ครอบครองข้อมูลทางคอมพิวเตอร์ ส่งมอบข้อมูลดังกล่าวให้แก่พนักงาน
- () สั่งให้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลทำการถอดรหัสลับ หรือให้ความร่วมมือในการถอดรหัสลับของข้อมูล
- () จับกุม/หรือถอนใบอนุญาตในการประกอบกรของผู้ที่สงสัยว่าเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิด
- () ยึดหรืออายัดระบบคอมพิวเตอร์เท่าที่จำเป็นเพื่อประโยชน์ในการสืบสวนสอบสวน
13. น้ำหวานได้รับภาพการล้วงละเมิดทางเพศของเด็ก ผ่านทางอีเมลล์ และน้ำหวานได้ส่งต่อไปยังเพื่อน และคนรู้จักทางอีเมลล์ ท่านคิดว่าน้ำหวานจะมีความผิด ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550 ฉบับนี้หรือไม่
- () มี เพราะการเผยแพร่ภาพโป๊เปลือยของเด็กเป็นความคิดตามกฎหมายสากล ซึ่งรวมถึงพรบ.คอมพิวเตอร์ ฉบับนี้ด้วย
- () ไม่มี เพราะเป็นรูปเด็กจึงไม่เข้าข่ายเป็นภาพโป๊เปลือย
- () ไม่มี เพราะไม่ได้เผยแพร่ในวงกว้างอย่างการลงเว็บไซค์
- () ไม่มีข้อถูก
14. การสนทนากันผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตในลักษณะเป็นกลุ่มบุคคลผ่านโปรแกรมแคมฟรอก (camfrog) ซึ่งเป็นการสนทนาในลักษณะที่เห็นภาพเคลื่อนไหวและเสียงของกลุ่มสนทนาแบบทันที (Real Time) นั้น ในปัจจุบันได้เกิดเป็นปัญหาหนึ่งขึ้นจากการสนทนากันผ่านโปรแกรมแคมฟรอกคือการโจรกรรมในลักษณะเปลือยกายให้ผู้ร่วมสนทนาในห้องสนทนาแคมฟรอกได้ชม ซึ่งถ้ามีบุคคลในห้องสนทนานั้นที่ถ่ายภาพ (capture) ภาพนิ่งและภาพเคลื่อนไหว (clip) ของผู้โจรกรรมในห้องสนทนาแล้วไปเผยแพร่ทางอีเมลล์ต่อ ท่านคิดว่าใครคือผู้กระทำความผิดตามพรบ.คอมพิวเตอร์ ฉบับนี้
- () ไม่มีใครผิด พรบ. เพราะผู้โจรกรรมมีความเต็มใจที่โจรเปลือยของตนเองผ่านโปรแกรมซึ่งเท่ากับว่าผู้โจรยินยอมพร้อมใจที่จะให้มีการบันทึกภาพและเผยแพร่ภาพผ่านระบบคอมพิวเตอร์อยู่แล้ว
- () ผิดทั้งผู้โจรและผู้เผยแพร่ รวมทั้งเจ้าของห้องสนทนา มีความผิดตามพรบ.คอมพิวเตอร์ เพราะเป็นการเผยแพร่ภาพโป๊เปลือยผ่านระบบคอมพิวเตอร์
- () ผู้เผยแพร่ภาพผิดคนเดียว เพราะผู้โจรและเจ้าของสนทนาต้องการจำกัดการเผยแพร่เฉพาะในกลุ่มห้องสนทนานั้นเท่านั้น () ไม่มีข้อถูก

ตอนที่ 3 ผลกระทบที่ผู้ใช้อินเทอร์เน็ตคาดว่าจะได้รับจากการบังคับใช้พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550 (ให้เรียงลำดับ 1,2,3 โดยเลือกมาเพียง 3 ข้อเท่านั้น โดย 1 หมายถึงข้อที่ท่านเห็นว่าเป็นผลกระทบที่สำคัญมากที่สุด)

ท่านคิดว่าผลกระทบที่สำคัญที่สุดของการบังคับใช้พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550 ต่อผู้ใช้อินเทอร์เน็ตคือข้อใด

- (...) ผู้ใช้อินเทอร์เน็ตมีเสรีภาพในการแสดงออกลดลง เพราะการออกกฎหมายมาควบคุมก็เท่ากับเป็นการจำกัดการแสดงออกทางความคิดเห็นให้มืออย่างจำกัดไปด้วย
- (...) ผู้ใช้อินเทอร์เน็ตไม่สามารถรับรู้ข่าวสารได้อย่างเสรีเต็มที่ เพราะการออกกฎหมายมาควบคุมก็เหมือนกับการเซ็นเซอร์ที่ต้องพิจารณาว่าจะไรลงได้ อะไรไม่ควรลง ทำให้ได้รับข่าวสารไม่รอบด้าน
- (...) ผู้ใช้อินเทอร์เน็ตถูกกำกับดูแลในการใช้อินเทอร์เน็ตอย่างเข้มงวดเกินไป เพราะอินเทอร์เน็ตเป็นสื่อที่มีความเป็นเสรี ผู้ใช้อินเทอร์เน็ตจึงควรแสดงความคิดเห็นได้อย่างไม่จำกัด
- (...) ผู้ใช้อินเทอร์เน็ตอาจกระทำความผิดกฎหมายได้โดยไม่รู้ตัว เพราะไม่ทราบเกี่ยวกับกฎหมายนี้ เนื่องจากขาดการประชาสัมพันธ์ และขาดการให้ความรู้แก่สาธารณชนอย่างเพียงพอ
- (...) ผู้ใช้อินเทอร์เน็ตสามารถได้รับความคุ้มครองหรือ การเรียกร้องค่าเสียหายตามที่กฎหมายบัญญัติในกรณีที่มีการละเมิด
- (...) ผู้ใช้อินเทอร์เน็ตสามารถแน่ใจในความปลอดภัยของข้อมูลมากขึ้น เพราะกฎหมายมีบทบัญญัติป้องกันอย่างรัดกุมในการรบกวนระบบคอมพิวเตอร์
- (...) ผู้ใช้อินเทอร์เน็ตมีเสรีภาพที่เข้มแข็งยิ่งขึ้นทางการสื่อสาร เพราะกฎหมายให้อำนาจในการดำเนินคดี และฟ้องร้องเพื่อลงโทษผู้ที่ทำการปิดกั้นข้อมูลที่ส่งผ่านในระบบคอมพิวเตอร์
- (...) การที่เจ้าหน้าที่มีอำนาจในการสืบสวนสอบสวนถึงขั้นยึดหรืออายัดระบบคอมพิวเตอร์ได้ ทำให้สามารถหาหลักฐานและหาตัวผู้กระทำความผิดได้อย่างรวดเร็ว
- (...) อื่นๆ (โปรดระบุ).....

ตอนที่ 4 พฤติกรรมของผู้ใช้อินเทอร์เน็ตที่เกี่ยวข้องกับพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องแสดงความคิดเห็นให้ตรงตามความคิดเห็นของท่าน

ข้อ	พฤติกรรม	ความคิดเห็น		
		ใช่ (1)	ไม่แน่ใจ (2)	ไม่ใช่ (3)
1.	มีฟอร์เวิร์ดเมลล์ ส่งแจ้งเตือนเรื่องการเกิดคลื่นสึนามิ ในจังหวัดที่ท่านอาศัยอยู่ ให้เตรียมตัวอพยพ ซึ่งท่านเองก็ไม่แน่ใจว่าจริงเท็จแค่ไหน หากส่งต่อไปอาจสร้างความตื่นตระหนกได้ แต่ท่านก็ตัดสินใจส่งต่อไปเพื่อนและคนรู้จัก			

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องแสดงความเห็นให้ตรงตามความคิดเห็นของท่าน

ข้อ	พฤติกรรม	ความคิดเห็น		
		ใช่ (1)	ไม่แน่ใจ (2)	ไม่ใช่ (3)
2.	ท่านจะฟอร์เวิร์ดเมลต์ต่อไปให้เพื่อนๆ เสมอ โดยเฉพาะ เรื่องแอบถ่ายคารา/คนที่มีชื่อเสียงหรือเรื่องเซ็กซี่			
3.	ท่านเป็นผู้ที่เชื่อมั่นและรณรงค์ในเรื่องเสรีภาพในการแสดงออกอย่างต่อเนื่อง เพราะฉะนั้นท่านจึงรู้สึกไม่พอใจมากเมื่อมีการปิดเว็บไซต์ที่เจ้าหน้าที่อ้างว่ามีการเผยแพร่ข้อมูลที่กระทบกระเทือนความมั่นคงของชาติและขัดต่อความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชน			
4.	มีหมอดูชื่อดังออกมาทำนายว่าจะเกิดแผ่นดินไหวและน้ำท่วมฉับพลันในสัปดาห์หน้า ท่านเองก็ได้รับฟอร์เวิร์ดเมลต์ที่มีคำทำนายดังกล่าวนี้ แต่ท่านคิดว่าไม่น่าจะเป็นความจริง จึงตัดสินใจที่จะไม่ส่งต่อไปให้ใคร เพราะหากส่งต่ออาจสร้างความตื่นตระหนกให้กับประชาชนได้			
5.	ท่านมักจะพิจารณาถึงความเป็นไปได้ของสิ่งที่ระบุในข้อมูลที่ได้รับทางอินเทอร์เน็ตก่อน หากพิจารณาแล้วว่าจะส่งผลเสียหรือไปกระทบกับบุคคลใดบุคคลหนึ่งจนก่อให้เกิดความเสียหายแก่บุคคลเหล่านั้น ท่านจะไม่ส่งต่อ			
6.	ท่านได้รับฟอร์เวิร์ดเมลต์ เป็นภาพโป๊ เปลือยของนักการเมืองที่มีชื่อเสียงคนหนึ่ง ท่านจะไม่ส่งต่อไปให้เพื่อนของท่านเพราะเกรงจะถูกฟ้องหมิ่นประมาท			
7.	หากท่านได้รับฟอร์เวิร์ดเมลต์ ที่มีข้อมูลเกี่ยวกับการก่อการร้าย ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ท่านจะส่งต่อไปให้เพื่อนและคนรู้จัก เพราะเห็นว่าเป็นเรื่องของความมั่นคงของประเทศ			
8.	เพื่อนของท่านรู้จักตัวจริงที่เป็นตัวละครในเรื่องสงครามนางฟ้าที่ได้รับความนิยมอย่างมากในอินเทอร์เน็ต จึงส่งต่อรูปตัวจริงมายังท่าน ท่านเห็นว่าไม่น่าจะมีผลกระทบต่อคนในรูป จึงส่งต่อไปให้เพื่อนคนอื่นๆ			

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องแสดงความเห็น ให้ตรงตามความคิดเห็นของท่าน

ข้อ	พฤติกรรม	ความคิดเห็น		
		ใช่ (1)	ไม่แน่ใจ (2)	ไม่ใช่ (3)
9.	หากมีเจ้าหน้าที่มาขอสอบถาม ขอเอกสารหรือสั่งให้ท่านส่งมอบข้อมูลคอมพิวเตอร์ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการสืบสวนสอบสวน กรณีอันอาจเป็นความผิดตามพรบ.คอมพิวเตอร์นี้ ท่านจะให้ความร่วมมือก็ต่อเมื่อมีคำสั่งศาลและเจ้าหน้าที่แสดงบัตรประจำตัวที่ถูกต้องให้ดูเท่านั้น			
10.	เพื่อนของท่านแอบเข้าไปใช้อีเมลล์ของท่านส่งข้อมูลเพื่อปกปิดตัวตนที่แท้จริง ท่านจึงตกใจเดือนว่าเป็นสิ่งที่ไม่ควรทำและห้ามเด็ดขาดไม่ให้ทำอีก			

ตอนที่ 5 โปรดแสดงความคิดเห็นอื่นๆ และข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณอย่างสูงที่กรุณาใช้เวลาในการตอบแบบสอบถามในครั้งนี้

ศิยานิลท์ สักดิ์คุลยธรรม

ภาควิชาวารสารสนเทศ คณะนิเทศศาสตร์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

(ผู้วิจัย)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ข

พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พระราชบัญญัติ

ว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์

พ.ศ. ๒๕๕๐

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๐ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๐

เป็นปีที่ ๖๒ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของ สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๕๐”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดสามสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

“ระบบคอมพิวเตอร์” หมายความว่า อุปกรณ์หรือชุดอุปกรณ์ของคอมพิวเตอร์ที่เชื่อมการทำงานเข้าด้วยกัน โดยได้มีการกำหนดคำสั่ง ชุดคำสั่ง หรือสิ่งอื่นใด และแนวทางปฏิบัติงานให้อุปกรณ์หรือชุดอุปกรณ์ทำหน้าที่ประมวลผลข้อมูลโดยอัตโนมัติ

“ข้อมูลคอมพิวเตอร์” หมายความว่า ข้อมูล ข้อความ คำสั่ง ชุดคำสั่ง หรือสิ่งอื่นใดบรรดาที่อยู่ในระบบคอมพิวเตอร์ในสภาพที่ระบบคอมพิวเตอร์อาจประมวลผลได้ และให้หมายความรวมถึงข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ตามกฎหมายว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ด้วย

“ข้อมูลจราจรทางคอมพิวเตอร์” หมายความว่า ข้อมูลเกี่ยวกับการติดต่อสื่อสารของระบบคอมพิวเตอร์ ซึ่งแสดงถึงแหล่งกำเนิด ต้นทาง ปลายทาง เส้นทาง เวลา วันที่ ปริมาณ ระยะเวลา ชนิดของบริการ หรืออื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับ การติดต่อสื่อสารของระบบคอมพิวเตอร์นั้น

“ผู้ให้บริการ” หมายความว่า

(๑) ผู้ให้บริการแก่บุคคลอื่นในการเข้าสู่อินเทอร์เน็ต หรือให้สามารถติดต่อถึงกันโดยประการอื่น โดยผ่านทางระบบคอมพิวเตอร์ ทั้งนี้ ไม่ว่าจะเป็นการให้บริการในนามของตนเอง หรือในนามหรือเพื่อประโยชน์ของบุคคลอื่น

(๒) ผู้ให้บริการเก็บรักษาข้อมูลคอมพิวเตอร์เพื่อประโยชน์ของบุคคลอื่น

“ผู้ใช้บริการ” หมายความว่า ผู้ใช้บริการของผู้ให้บริการไม่ว่าต้องเสียค่าใช้บริการหรือไม่ก็ตาม

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวงเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑

ความคิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์

มาตรา ๕ ผู้ใดเข้าถึงโดยมิชอบซึ่งระบบคอมพิวเตอร์ที่มีมาตรการป้องกันการเข้าถึง โดยเฉพาะและมาตรการนั้นมีได้มีไว้สำหรับตน ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๖ ผู้ใดล่วงรู้มาตรการป้องกันการเข้าถึงระบบคอมพิวเตอร์ที่ผู้อื่นจัดทำขึ้นเป็นการเฉพาะ ถ้านำมาตรการดังกล่าวไปเปิดเผยโดยมิชอบในประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ผู้อื่น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๗ ผู้ใดเข้าถึงโดยมิชอบซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่มีมาตรการป้องกันการเข้าถึงโดยเฉพาะ และมาตรการนั้นมิได้มีไว้สำหรับตน ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปีหรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๘ ผู้ใดกระทำความผิดด้วยประการใดโดยมิชอบด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์เพื่อดักจับไว้ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ของผู้อื่นที่อยู่ระหว่างการส่งในระบบคอมพิวเตอร์ และข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นมิได้มีไว้เพื่อประโยชน์สาธารณะหรือเพื่อให้บุคคลทั่วไปใช้ประโยชน์ได้ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๙ ผู้ใดทำให้เสียหาย ทำลาย แก้ไข เปลี่ยนแปลง หรือเพิ่มเติมไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ของผู้อื่นโดยมิชอบ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๐ ผู้ใดกระทำความผิดด้วยประการใดโดยมิชอบ เพื่อให้การทำงานของระบบคอมพิวเตอร์ของผู้อื่นถูกระงับ ชะลอ ชัดขวาง หรือรบกวนจนไม่สามารถทำงานตามปกติได้ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๑ ผู้ใดส่งข้อมูลคอมพิวเตอร์หรือจดหมายอิเล็กทรอนิกส์แก่บุคคลอื่นโดยปกปิดหรือปลอมแปลงแหล่งที่มาของการส่งข้อมูลดังกล่าว อันเป็นการรบกวนการใช้ระบบคอมพิวเตอร์ของบุคคลอื่นโดยปกติสุข ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท

มาตรา ๑๒ ถ้าการกระทำความผิดตามมาตรา ๙ หรือมาตรา ๑๐

(๑) ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ประชาชน ไม่ว่าจะความเสียหายนั้นจะเกิดขึ้นในทันทีหรือในภายหลังและไม่ว่าจะเกิดขึ้นพร้อมกันหรือไม่ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี และปรับไม่เกินสองแสนบาท

(๒) เป็นการกระทำโดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหายต่อข้อมูลคอมพิวเตอร์ หรือระบบคอมพิวเตอร์ที่เกี่ยวกับการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของประเทศ ความปลอดภัยสาธารณะ ความมั่นคงในทางเศรษฐกิจของประเทศ หรือการบริการสาธารณะ หรือเป็นการกระทำต่อข้อมูลคอมพิวเตอร์หรือระบบคอมพิวเตอร์ที่มีไว้เพื่อประโยชน์สาธารณะ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สามปีถึงสิบห้าปี และปรับตั้งแต่หกหมื่นบาทถึงสามแสนบาท

ถ้าการกระทำความผิดตาม (๒) เป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ความตาย ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สิบปีถึงยี่สิบปี

มาตรา ๑๓ ผู้ใดจำหน่ายหรือเผยแพร่ชุดคำสั่งที่จัดทำขึ้นโดยเฉพาะเพื่อนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการกระทำความผิดตามมาตรา ๕ มาตรา ๖ มาตรา ๗ มาตรา ๘ มาตรา ๙ มาตรา ๑๐ หรือ มาตรา ๑๑ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๔ ผู้ใดกระทำความผิดที่ระบุไว้ดังต่อไปนี้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

(๑) นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ปลอมไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน หรือข้อมูลคอมพิวเตอร์อันเป็นเท็จ โดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ผู้อื่นหรือประชาชน

(๒) นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์อันเป็นเท็จ โดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหายต่อความมั่นคงของประเทศหรือก่อให้เกิดความตื่นตระหนกแก่ประชาชน

(๓) นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ใด ๆ อันเป็นความผิดเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งราชอาณาจักรหรือความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้ายตามประมวลกฎหมายอาญา

(๔) นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ใด ๆ ที่มีลักษณะอันลามกและข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นประชาชนทั่วไปอาจเข้าถึงได้

(๕) เผยแพร่หรือส่งต่อซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์โดยรู้อยู่แล้วว่าเป็นข้อมูลคอมพิวเตอร์ตาม (๑) (๒) (๓) หรือ (๔)

มาตรา ๑๕ ผู้ให้บริการผู้ใดจงใจสนับสนุนหรือยินยอมให้มีการกระทำความผิดตามมาตรา ๑๔ ในระบบคอมพิวเตอร์ที่อยู่ในความควบคุมของตน ต้องระวางโทษเช่นเดียวกับผู้กระทำความผิดตามมาตรา ๑๔

มาตรา ๑๖ ผู้ใดนำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ที่ประชาชนทั่วไปอาจเข้าถึงได้ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่ปรากฏเป็นภาพของผู้อื่น และภาพนั้นเป็นภาพที่เกิดจากการสร้างขึ้น ดัดต่อ เติม หรือดัดแปลงด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์หรือวิธีการอื่นใด ทั้งนี้ โดยประการที่น่าจะทำให้ผู้อื่นนั้น เสื่อมเสียชื่อเสียง ถูกดูหมิ่น ถูกเกลียดชัง หรือได้รับความอับอาย ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าการกระทำตามวรรคหนึ่ง เป็นการนำเข้าสู่ข้อมูลคอมพิวเตอร์โดยสุจริต ผู้กระทำไม่มีความผิด ความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นความผิดอันยอมความได้

ถ้าผู้เสียหายในความผิดตามวรรคหนึ่งตายเสียก่อนร้องทุกข์ ให้บิดา มารดา คู่สมรส หรือ บุตรของผู้เสียหายร้องทุกข์ได้ และให้ถือว่าเป็นผู้เสียหาย

มาตรา ๑๗ ผู้ใดกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้นอกราชอาณาจักรและ

- (๑) ผู้กระทำความผิดนั้นเป็นคนไทย และรัฐบาลแห่งประเทศที่ความผิดได้เกิดขึ้นหรือผู้เสียหายได้ร้องขอให้ลงโทษ หรือ
- (๒) ผู้กระทำความผิดนั้นเป็นคนต่างด้าว และรัฐบาลไทยหรือคนไทยเป็นผู้เสียหายและผู้เสียหายได้ร้องขอให้ลงโทษ
- จะต้องรับโทษภายในราชอาณาจักร

หมวด ๒ พนักงานเจ้าหน้าที่

มาตรา ๑๘ ภายใต้อำนาจมาตรา ๑๕ เพื่อประโยชน์ในการสืบสวนและสอบสวนในกรณีที่มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้ เฉพาะที่จำเป็นเพื่อประโยชน์ในการใช้เป็นหลักฐานเกี่ยวกับการกระทำความผิดและหาตัวผู้กระทำความผิด

- (๑) มีหนังสือสอบถามหรือเรียกบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้มาเพื่อให้ถ้อยคำ ส่งคำชี้แจงเป็นหนังสือ หรือส่งเอกสาร ข้อมูล หรือหลักฐานอื่นใดที่อยู่ในรูปแบบที่สามารถเข้าใจได้
- (๒) เรียกข้อมูลจากรางทางคอมพิวเตอร์จากผู้ให้บริการเกี่ยวกับการติดต่อสื่อสารผ่านระบบคอมพิวเตอร์หรือจากบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้อง
- (๓) สั่งให้ผู้ให้บริการส่งมอบข้อมูลเกี่ยวกับผู้ใช้บริการที่ต้องเก็บตามมาตรา ๒๖ หรือที่อยู่ในความครอบครองหรือควบคุมของผู้ให้บริการให้แก่พนักงานเจ้าหน้าที่
- (๔) ทำสำเนาข้อมูลคอมพิวเตอร์ ข้อมูลจากรางทางคอมพิวเตอร์ จากระบบคอมพิวเตอร์ที่มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ในกรณีที่ระบบคอมพิวเตอร์นั้นยังมีได้อยู่ในความครอบครองของพนักงานเจ้าหน้าที่
- (๕) สั่งให้บุคคลซึ่งครอบครองหรือควบคุมข้อมูลคอมพิวเตอร์ หรืออุปกรณ์ที่ใช้เก็บข้อมูลคอมพิวเตอร์ ส่งมอบข้อมูลคอมพิวเตอร์ หรืออุปกรณ์ดังกล่าวให้แก่พนักงานเจ้าหน้าที่
- (๖) ตรวจสอบหรือเข้าถึงระบบคอมพิวเตอร์ ข้อมูลคอมพิวเตอร์ ข้อมูลจากรางทางคอมพิวเตอร์ หรืออุปกรณ์ที่ใช้เก็บข้อมูลคอมพิวเตอร์ของบุคคลใด อันเป็นหลักฐานหรืออาจใช้เป็นหลักฐานเกี่ยวกับการกระทำความผิด หรือเพื่อสืบสวนหาตัวผู้กระทำความผิดและสั่งให้บุคคลนั้นส่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ ข้อมูลจากรางทางคอมพิวเตอร์ ที่เกี่ยวข้องเท่าที่จำเป็นให้ด้วยก็ได้

(๗) ถอดรหัสลับของข้อมูลคอมพิวเตอร์ของบุคคลใด หรือสั่งให้บุคคลที่เกี่ยวข้องกับการเข้ารหัสลับของข้อมูลคอมพิวเตอร์ ทำการถอดรหัสลับ หรือให้ความร่วมมือกับพนักงานเจ้าหน้าที่ในการถอดรหัสลับดังกล่าว

(๘) บิดหรืออายัดระบบคอมพิวเตอร์เท่าที่จำเป็นเฉพาะเพื่อประโยชน์ในการทราบรายละเอียดแห่งความผิดและผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๑๕ การใช้อำนาจของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๑๘ (๔) (๕) (๖) (๗) และ (๘) ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ยื่นคำร้องต่อศาลที่มีเขตอำนาจเพื่อมีคำสั่งอนุญาตให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการตามคำร้อง ทั้งนี้ คำร้องต้องระบุเหตุอันควรเชื่อได้ว่าบุคคลใดกระทำหรือกำลังจะกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดอันเป็นความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ เหตุที่ต้องใช้อำนาจ ลักษณะของการกระทำความผิด รายละเอียดเกี่ยวกับอุปกรณ์ที่ใช้ในการกระทำความผิดและผู้กระทำความผิด เท่าที่สามารถจะระบุได้ ประกอบคำร้องด้วยในการพิจารณาคำร้องให้ศาลพิจารณาคำร้องดังกล่าวโดยเร็ว

เมื่อศาลมีคำสั่งอนุญาตแล้ว ก่อนดำเนินการตามคำสั่งของศาล ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ส่งสำเนาบันทึกเหตุอันควรเชื่อที่ทำให้ต้องใช้อำนาจตามมาตรา ๑๘ (๔) (๕) (๖) (๗) และ (๘) มอบให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองระบบคอมพิวเตอร์นั้นไว้เป็นหลักฐาน แต่ถ้าไม่มีเจ้าของหรือผู้ครอบครองเครื่องคอมพิวเตอร์อยู่ ณ ที่นั้น ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ส่งมอบสำเนาบันทึกนั้นให้แก่เจ้าของหรือผู้ครอบครองดังกล่าวในทันทีที่กระทำได้

ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้เป็นหัวหน้าในการดำเนินการตามมาตรา ๑๘ (๔) (๕) (๖) (๗) และ (๘) ส่งสำเนาบันทึกรายละเอียดการดำเนินการและเหตุผลแห่งการดำเนินการให้ศาลที่มีเขตอำนาจภายในสี่สิบแปดชั่วโมงนับแต่เวลาลงมือดำเนินการ เพื่อเป็นหลักฐาน

การทำสำเนาข้อมูลคอมพิวเตอร์ตามมาตรา ๑๘ (๔) ให้กระทำได้เฉพาะเมื่อมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่ามีการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ และต้องไม่เป็นอุปสรรคในการดำเนินกิจการของเจ้าของหรือผู้ครอบครองข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นเกินความจำเป็น

การยึดหรืออายัดตามมาตรา ๑๘ (๘) นอกจากจะต้องส่งมอบสำเนาหนังสือแสดงการยึดหรืออายัดมอบให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองระบบคอมพิวเตอร์นั้นไว้เป็นหลักฐานแล้วพนักงานเจ้าหน้าที่จะสั่งยึดหรืออายัดไว้เกินสามสิบวันมิได้ ในกรณีจำเป็นที่ต้องยึดหรืออายัดไว้ยาวนานกว่านั้น ให้ยื่นคำร้องต่อศาลที่มีเขตอำนาจเพื่อขอยกขยายเวลายึดหรืออายัดได้ แต่ศาลจะอนุญาตให้ขยายเวลาครั้งเดียวหรือหลายครั้งรวมกันได้อีกไม่เกินหกสิบวัน เมื่อหมดความจำเป็นที่จะยึดหรืออายัดหรือครบกำหนดเวลาดังกล่าวแล้ว พนักงานเจ้าหน้าที่ต้องส่งคืนระบบคอมพิวเตอร์ที่ยึดหรืออายัดโดยพลัน

หนังสือแสดงการขีดหรืออัยต์ตามวรรคห้าให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๒๐ ในกรณีที่การกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้เป็นการทำให้แพร่หลายซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่อาจกระทบกระเทือนต่อความมั่นคงแห่งราชอาณาจักรตามที่กำหนดไว้ในภาคสอง ลักษณะ ๑ หรือลักษณะ ๑/๑ แห่งประมวลกฎหมายอาญา หรือที่มีลักษณะขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน พนักงานเจ้าหน้าที่โดยได้รับความเห็นชอบจากรัฐมนตรีอาจยื่นคำร้องพร้อมแสดงพยานหลักฐานต่อศาลที่มีเขตอำนาจขอให้มีคำสั่งระงับการทำให้แพร่หลายซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นได้

ในกรณีที่ศาลมีคำสั่งให้ระงับการทำให้แพร่หลายซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ตามวรรคหนึ่ง ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทำการระงับการทำให้แพร่หลายนั้นเอง หรือสั่งให้ผู้ให้บริการระงับการทำให้แพร่หลายซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นก็ได้

มาตรา ๒๑ ในกรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่พบว่า ข้อมูลคอมพิวเตอร์ใดมีชุดคำสั่งไม่พึงประสงค์รวมอยู่ด้วย พนักงานเจ้าหน้าที่อาจยื่นคำร้องต่อศาลที่มีเขตอำนาจเพื่อขอให้มีคำสั่งห้ามจำหน่ายหรือเผยแพร่ หรือสั่งให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นระงับการใช้ ทำลาย หรือแก้ไขข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นได้ หรือจะกำหนดเงื่อนไขในการใช้ มีไว้ในครอบครอง หรือเผยแพร่ชุดคำสั่งไม่พึงประสงค์ดังกล่าวก็ได้

ชุดคำสั่งไม่พึงประสงค์ตามวรรคหนึ่งหมายถึงชุดคำสั่งที่มีผลทำให้ข้อมูลคอมพิวเตอร์ หรือระบบคอมพิวเตอร์หรือชุดคำสั่งอื่นเกิดความเสียหาย ถูกทำลาย ถูกแก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือเพิ่มเติม ขัดข้อง หรือปฏิบัติงานไม่ตรงตามคำสั่งที่กำหนดไว้ หรือโดยประการอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ทั้งนี้ เว้นแต่เป็นชุดคำสั่งที่มุ่งหมายในการป้องกันหรือแก้ไขชุดคำสั่งดังกล่าวข้างต้น ตามที่รัฐมนตรีประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๒๒ ห้ามมิให้พนักงานเจ้าหน้าที่เปิดเผยหรือส่งมอบข้อมูลคอมพิวเตอร์ ข้อมูลจราจรทางคอมพิวเตอร์ หรือข้อมูลของผู้ใช้บริการ ที่ได้มาตามมาตรา ๑๘ ให้แก่บุคคลใด

ความในวรรคหนึ่งมิให้ใช้บังคับกับการกระทำเพื่อประโยชน์ในการดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ หรือเพื่อประโยชน์ในการดำเนินคดีกับพนักงานเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับการใช้อำนาจหน้าที่โดยมิชอบ หรือเป็นการกระทำตามคำสั่งหรือที่ได้รับอนุญาตจากศาล

พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ใดฝ่าฝืนวรรคหนึ่งต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๒๓ พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ใดกระทำโดยประมาทเป็นเหตุให้ผู้อื่นล่วงรู้ข้อมูลคอมพิวเตอร์ ข้อมูลจราจรทางคอมพิวเตอร์ หรือข้อมูลของผู้ใช้บริการ ที่ได้มาตามมาตรา ๑๘ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๒๔ ผู้ใดล่วงรู้ข้อมูลคอมพิวเตอร์ ข้อมูลจราจรทางคอมพิวเตอร์หรือข้อมูลของผู้ใช้บริการ ที่พนักงานเจ้าหน้าที่ได้มาตามมาตรา ๑๘ และเปิดเผยข้อมูลนั้นต่อผู้หนึ่งผู้ใด ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๒๕ ข้อมูล ข้อมูลคอมพิวเตอร์ หรือข้อมูลจราจรทางคอมพิวเตอร์ที่พนักงานเจ้าหน้าที่ได้มาตามพระราชบัญญัตินี้ ให้อ้างและรับฟังเป็นพยานหลักฐานตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาหรือกฎหมายอื่นอันว่าด้วยการสืบพยานได้ แต่ต้องเป็นชนิดที่มีได้เกิดขึ้นจากการจงใจ มีคำมั่นสัญญา ขู่เข็ญ หลอกลวง หรือโดยมิชอบประการอื่น

มาตรา ๒๖ ผู้ให้บริการต้องเก็บรักษาข้อมูลจราจรทางคอมพิวเตอร์ไว้ไม่น้อยกว่าเก้าสิบวัน นับแต่วันที่ข้อมูลนั้นเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ แต่ในกรณีจำเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่จะสั่งให้ผู้ให้บริการ ผู้ใดเก็บรักษาข้อมูลจราจรทางคอมพิวเตอร์ไว้เกินเก้าสิบวันแต่ไม่เกินหนึ่งปีเป็นกรณีพิเศษเฉพาะราย และเฉพาะคราวก็ได้

ผู้ให้บริการจะต้องเก็บรักษาข้อมูลของผู้ใช้บริการเท่าที่จำเป็นเพื่อให้สามารถระบุตัวผู้ให้บริการ นับตั้งแต่เริ่มใช้บริการและต้องเก็บรักษาไว้เป็นเวลาไม่น้อยกว่าเก้าสิบวันนับตั้งแต่การให้บริการสิ้นสุดลง

ความในวรรคหนึ่งจะใช้กับผู้ให้บริการประเภทใด อย่างไร และเมื่อใด ให้เป็นไปตามที่รัฐมนตรีประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ผู้ให้บริการผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรานี้ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าแสนบาท

มาตรา ๒๗ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของศาลหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ที่สั่งตามมาตรา ๑๘ หรือมาตรา ๒๐ หรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของศาลตามมาตรา ๒๑ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองแสนบาท และปรับเป็นรายวันอีกไม่เกินวันละห้าพันบาทจนกว่าจะปฏิบัติให้ถูกต้อง

มาตรา ๒๘ การแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้รัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้มีความรู้ และความชำนาญเกี่ยวกับระบบคอมพิวเตอร์และมีคุณสมบัติตามที่รัฐมนตรีกำหนด

มาตรา ๒๙ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่เป็นพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามีอำนาจรับคำร้องทุกข์ หรือรับคำกล่าวโทษ และมีอำนาจในการสืบสวนสอบสวนเฉพาะความผิดตามพระราชบัญญัตินี้

ในการจับ ควบคุม คั้น การทำสำนวนสอบสวนและดำเนินคดีผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ บรรดาที่เป็นอำนาจของพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่ หรือพนักงานสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ประสานงานกับพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบเพื่อดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ต่อไป

ให้นายกรัฐมนตรีในฐานะผู้กำกับดูแลสำนักงานตำรวจแห่งชาติและรัฐมนตรีมีอำนาจร่วมกันกำหนดระเบียบเกี่ยวกับแนวทางและวิธีปฏิบัติในการดำเนินการตามวรรคสอง

มาตรา ๓๐ ในการปฏิบัติหน้าที่ พนักงานเจ้าหน้าที่ต้องแสดงบัตรประจำตัวต่อบุคคลซึ่งเกี่ยวข้อง

บัตรประจำตัวของพนักงานเจ้าหน้าที่ให้เป็นไปตามแบบที่รัฐมนตรีประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พลเอก สุรยุทธ์ จุลานนท์

นายกรัฐมนตรี

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ เนื่องจากในปัจจุบันระบบคอมพิวเตอร์ได้เป็นส่วนสำคัญของการประกอบกิจการและการดำรงชีวิตของมนุษย์ หากมีผู้กระทำด้วยประการใด ๆ ให้ระบบคอมพิวเตอร์ไม่สามารถทำงานตามคำสั่งที่กำหนดไว้หรือทำให้การทำงานผิดพลาดไปจากคำสั่งที่กำหนดไว้ หรือใช้วิธีการใด ๆ เข้าล่วงรู้ข้อมูล แก้ไข หรือทำลายข้อมูลของบุคคลอื่นในระบบคอมพิวเตอร์โดยมิชอบ หรือใช้ระบบคอมพิวเตอร์เพื่อเผยแพร่ข้อมูลคอมพิวเตอร์อันเป็นเท็จหรือมีลักษณะอันลามกอนาจาร บ่อนก่อกำเนิดความเสียหาย กระทบกระเทือนต่อเศรษฐกิจ สังคม และความมั่นคงของรัฐ รวมทั้งความสงบสุขและศีลธรรมอันดีของประชาชน สมควรกำหนดมาตรการเพื่อป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดดังกล่าว จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นางสาวศิษฏานิลท์ สักดิ์คุณุชธรรม เกิดเมื่อวันที่ 17 มิถุนายน พ.ศ.2521 ที่ กรุงเทพมหานคร สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี คณะศิลปศาสตร์บัณฑิต สาขาสารนิเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต และเข้าศึกษาต่อในหลักสูตรนิเทศศาสตรมหาบัณฑิต ที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อปี พ.ศ. 2549 ปัจจุบันทำงานที่ธนาคารไทยพาณิชย์ สำนักงานใหญ่ ตำแหน่ง เลขานุการ สายบริหารความเสี่ยงด้านตลาด

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย